

העולם הזה

אורי אבנרי מדווח מוועידת זינבה

המהלכים שהביאו לכגישת גרומיקו-אבו

אבנרי ביציע בעת נאמנו של אבא אבן בישיבת ועידת השלום

הפעם יצא

מזה שלום!

נס החנוכה אירע לפני הרבה הרבה שנים, בזמן הזה, כאשר מלכו היוונים הרשעים בארץ-ישראל, ובראשם המלך אנטיסטנוס הרשע ואישתו המלכה צפ-דינה הזונה.

בימים ההם חי יהודי זקן ושמו מתיית-יהו החשמלאי, הוא וחמשת בניו, בכפר קטן ששמו מודיעין 14 (איזור חיג-רמלה).

והיוונים הרשעים, שהיו מאוד אנטי-שמיים כמו כולם, גזרו על היהודים שיאכ-לו חזיר מדי בוקר בבוקרו, אך בכפר הקטן מודיעין 14, לא אכלו היהודים חזיר, מכיוון שבשר החזיר היה יקר מאוד (24 שקל לאונקיה), ולא יכלו להרשות לעצמם את הלוקסוס הזה, אלא היו אוכ-לים רק פילה-צר ובקלה-לחץ.

ואשה אחת, מן היהודים, וחנה שמה, היתה ענייה מרודה ואף בקלה לא היתה ידה משגת לקנות לשבעת עולליה. לק-חה חנה האמיצה את שבעת בניה, הל-כה עימם ללישכת הסעד המקומית וזר-קה אותם מראש הבניין על ראש הפקיד-המתייוון. ואכן, כיום היא בעלת קיוסק משגשג ואוכלת חזיר כל יום.

גם מתייתו החשמלאי רצה קיוסק ולכן הלך להרים עם כל בניו בחמישייה הפותחת היו: יהודה, "המכבי" (החב-ר'ה קראו לו בירה שחורה), יהונתן

מנוחת הלוחם

ד"ר זוארץ לאחר קרב בית-בושת

"הקטן", יוחנן, "המטביל", שמעון, "המל-אך" ואליעזר בן-יהודה, "המילון".

אפס, היוונים הרשעים לא נתנו להם קיוסק ולכן פרץ המרד.

בניגוד לדעה המקובלת, היה זה ד"ר מלכאל בן-שטח (זוארץ) שיצא בקריאה "מי לה' — אלי!", אבל מכיוון שראה שכולם רצים אחרי מתייתו, ברח ד"ר מלכאל למערה קטנה וישב בה ארבעים יום וארבעים לילה על חרובים וטמפן, עד שמצא אותו דיוגנס והוציא אותו לאור.

קרבות עזים התחוללו בארץ, ורק הנ-הגתם האמיצה של מתייתו וד"ר מל-כיאל, הביאה בסופו של דבר לניצחון. זכור במיוחד הקרב המר שניטש ליד בית-חרון, נגד המצביא המלשן אישאיס, שבו אירעה פרשיית-הגבורה של אלעזר, רבקה והפיל. היה זה עת יצא אלעזר לקראת רבקה בשירת "נערה טובה ית-עיינים, הטי כדך השקיני מים". רבקה מיהרה להטות את הכד והפילה את ה-פיל על אלעזר, וכעת חיה נולדו להם תאומים — אברהם, יצחק ויעקב.

המתייוונים הרשעים נלחמו מעטים מול רבנים, ואכן הפסידו למכבים כבר בדקה ה-76, שתקפו ללא הרף בשיטת 2-4-2, עם שפיגלר במרכז.

בתום המרד, נותרו המכבים ללא כל חומרי דלק ואז אירע נסיגתו המפור-סם. המכבים תפשו את המושל התורכי של ירושלים — פחה שמן — והדליקוהו. וראה איזה פלא! למרות שפחה שמן אמור היה לבעור רק יום אחד, בער האיש שמונה ימים תמימים עד שהגיע הגנרטור.

ובימים ההם לא היה חשמל ביש-ראל, והיו היהודים מדליקין נרות כדי לעשות לביבות.

ב-31 בדצמבר אתה קובע את גורל המדינה — גורלך. אתה מכריע

בין עמידה גאה על עיקרון אי הוויתורים.
לבין תפיסה מטופשת של מדיניות „אף שעל”.
בין התנגדות אמיצה לקיום מדינה פלשתינאית
לבין התעלמות מרושעת מקיומם של הפלשתינאים ומאוויהם.
בין צמידות לעקרונות מסורתיים.
לבין יכולת אווילית ללמוד ולשנות.
בין העדפת כל השטחים על שלום.
לבין העדפת חלקם על שלום.
בין דרך המובילה אלי נצחונות בלתי פוסקים בקרבות.
לבין דרך המבטיחה מילחמה וסבל.

ב-31 בדצמבר עליך להכריע בין ריאליזם מדיני לבין מדיניות ריאליסטיות
בין סיסמאות שוא לבין נוקשות מדינית

תן כח לכח הצבע חל-מת (המערר עבודה—ליכוד)

מן הצבא סופרים או משוררים או מחזאים או ציירים או מוסיקאים. אצלנו אנשי-הרוח מגויסים לצבא-העם, כי שם מקומם ושם הם יכולים לתרום באופן מירבי מהשראתם ועוצמתם הרוחנית.

וכיאה וכנאה לעם-הספר משחררים אצלנו מן הצבא רק שחקני כדורגל. כי הרי צריך להמשיך ולשמור על תרבות עס-ישראל גם בימים קשים שכאלו. לא?

חשיבותה של משמעת

כמה סופרים כותבים בזמן האחרון בעיתונים על חשיבותה של המשמעת. הם צודקים. כי הרי כמעט והובסנו והושמדנו במלחמה הזאת בגלל הופעתם ההי-פית של חיילינו.

לעומת-זאת, החיילים במעוזי התעלה, שהיו מגולחים ומסופרים ומכופתרים ומצוחצחי-נעלים ושיניים, הם-הם שהצליחו לבלום ולהדוף את האויב. לא בזכות מיתקני-ההצתה שלא פעלו הצליח צה"ל, אלא אך-ורק בזכות ציחצוח-הנעלים והתיספורת ה-קצרה.

וצדק גורודיש ויפה עשה ונכון פעל. והעובדות מדברות בעד עצמן.

הזיות המלחמה (ז')

מאת קובי ניב, אי-שם ממערב לתעלה

פעם אחת להיות עם הרוב

כולם מנסים להרגיע אותי ולהסביר לי שהמצב לא כל-כך גרוע כמו שאני חושב. בעיתונים כותבים שרק 25%-20% מהמפרנסים במשק מגויסים, קצין המוראל מסביר שרק 40% מגויסים ואילו מומחי הבחירות טוענים שרק אחוז קטן, אולי 10% מהמצביעים נמצא בצבא.

ואני פתאום רואה שאמא שלי צודקת. למה, לעזאזל, אני תמיד צריך להיות במיעוט? מדוע אני תמיד צריך להיות יוצא-דופן? מה יש, אני לא יכול ללכת פעם עם הרוב?

עם הספר

אנחנו כידוע עם הספר. לכן, נמצאים אצלנו אנשי-הרוח בקו הראשון של החזית. אצלנו לא משחררים

שאלה: מהו מקור השם חג החנוכה?

תשובה: מקורו של השם חנוכה הוא קדום ביותר. בסוף תקופת מלכותו של אחשוורוש נמצאה אסתר המלכה חנוכה במיטתה ובפיה תקוע סביבון. הרוצח מסתובב חופשי עד עצם היום הזה. מאז קוראים לחג הפורים — חג החנוכה.

שאלה: אילו אותיות מצוירות על ה"סביבון"?

תשובה: על הסביבון מצוירות האותיות פ, פ, ז, צ. פירושן של האותיות הללו: פ — פולאס, פ — פוקר, ז — זוגיים, צ — צבע. האותיות הללו באו להקל על הילדים המשחקים בסביבון ואשר אין ידם משגת לקנות חפצות קל-פיים של ממש.

שאלה: ממה עושים סופגניות?

תשובה: מסוף כמובן. לזכר בת פרעה שהחביאה את יוסף-רבינו בים סוף. ה"מהדרין" עושים סופגניות מלוק (מאפה קמח ידוע) וקוראים אותן לופגניות.

שאלה: השיר אומר "נר לי דיקי". מדוע הנרות דיקים?

תשובה: כדי שנוכל לבלוע אותם מבלי להיפצע.

ממישנתו של מייסדו

מי ימלל קבורות ישראל

ד"ר זוארץ

(בימים טרופים אלה)

האלוהים עימם

ישנם בחורים ששם חנן פורת.

בחורים צעירים, ויפים, ואינטליגנטים, וחובשי כיפות-סרוגות, ועובדים את אדמתם במדידתם, ונלחמים במלחמות-ישראל, ונפצעים, וחוזרים אל גוש-עציון אשר בו נולדו.

הם מדברים אלי ממכשיר הטלוויזיה בקול מתון, בהיר סלחני-משהו, מנסים להסביר לי, להאציל עלי מרוחם — שאולי גם אני אבין מעט...

הם כליך בסדר, כליך מושלמים, כליך צודקים. ורק אני מסתכל אל תוך עיניהם התכולות, החודרות אותי דרך מסך הטלוויזיה, ומשפיל את עיני.

כי אני צעיר חילוני, מהסס, מתלבט, אשר קם בבוקר ושותה כוס-תה ושואל מה יהיה הלאה.

שהרי בעצם עלי לשתוק, שעה שבנים כה יפים ושלמים-עם-עצמם בונים ויוצרים ומגשימים חזונות, ומדברים בשם של כל הדורות שעברו ואל כל הדורות הבאים.

ואפילו האלוהים עימם.

גם כשהם שותים כוס-תה, הם עושים זאת בגוש-עציון המשוחרר, למען העתיד ובשם העבר.

ואני בסך-הכל אצלי במטבח.

לכן בעצם עלי לשתוק.

אז הנה אני שותק.

רבע אחרי עמוס אטינגר

חשבתי

כי במילחמה הזו

לא יהיו יותר משוררי פלאסטיק

אבל

לא יכולתי להתאפק

ולעשות חלטה

קטנה

בלתי מזיקה

חסרת כישרון

על חשבון

המדינה.

סליחה.

הקטע נכתב ע"י הקורא משה רובע

הוראות בדבר התנהגות בקלפי

1. חייל צה"ל הנופל בקלפי, ימסור לשו"ביו — באם ייחקר — את הפרטים הבאים בלבד: שם, שם פרטי, למי הצביע, למה, מתי, מה פתאום ואיך הוא לא מתבייש.
2. אם הצביע אמת ומצוייה בידו תעודה זו, יציגנה בפני שו"ביו ויוכל להצביע שנית.
3. הצד השובה אינו רשאי לקחת תעודה זו מידי החייל.
4. פרט לנזכר לעיל אסור לשלשל לקלפי כל פתקי הצבעה נוספים כלשהם.

אחת
מחלקת מידע ופרסום

CARTE D'IDENTITÉ

(Art. 17, Convention de Genève, relative au traitement des prisonniers de guerre, du 12 Août 1949).

1. חסר	2. ש"י
NUMÉRO MATRICULE	
3. ש"י	4. ש"י
NOM	PRÉNOM
5. ש"י	6. ש"י
DATE DE NAISSANCE	SIGNATURE

זוהי תעודת "שבוי-אמת" שהופצה לאחרונה בין חברי מפלגה שנאמנותם מוטלת בספק.

שני שירים

חב"ד על הקו

חיילי צה"ל היקרים

הרבי בניו-יורק אומר

לא לוותר!

להישאר!

אל ניתפש לרגעים של חולשה

אל נזוז מאדמתנו הקדושה

גם לרבי קשה,

אך הוא לא מוותר —

הרבי היום התפלל כמו נמר.

כשהוא הולך ממנהטן לברונקס,

וחוזר —

הוא אומר: להישאר!

הרבי כאן, בניו-יורק הרחוקה

מוסר לכם עשרים אגורות,

לצדקה.

והעיקר: אל תוותרו!

תישארו!

אני רואה אותו בדרך אל הכנסת

אני רואה אותו בדרך אל הכנסת, עם האקדח והבלורית השובבה. החוק אוסר פוליטיקה על איש צבא. אך בשבילו הרי שום חוק עוד לא נקבע.

אני רואה אותו בדרך אל הכנסת, נורא חשוך לי שהמערך שותק. יש כאן עיסקה מאוד שחורה ללא ספק הכל כשר, אפשר לדפוק את המחוקק.

אני רואה אותו עכשיו, הוא כבר מיניסטר עם הסיגר בפה — כאריזמה מלידה חיש בז'נבה יפוצץ הועידה

אני חושב שבשבילי היא אבודה אני רואה שבקרוב ימלוך עלינו קופסת-צדפות, אף-שעל, חריגה קטנה. בעוד שנה כבר לא אוכל לכתוב קינה נראה שבקרוב תלך המדינה.

האם כבר מישהו ידע את הקיסר של האוגדה?

לוח כיס ליראי שמיים

אנו גאים להגיש, בשיתוף עם המדור דע את יהדותך, לוח-כיס לקורא המאמין אשר השבית את ריכבו בשבת-קודש. לוח אישי זה יקל על השתלבותך, קורא יקר, ביהדות המתקדמת — עד סיומו של משבר האנרגיה.

ש"י	ש"י	ש"י
מקץ	02.00	17.15
ויגש	02.00	17.17
ויחי	02.00	17.18
שמות	02.00	17.23
וירא	02.00	17.23
בא	02.00	17.23
בא	02.00	17.25
בשלח	02.00	17.29
יתרו	02.00	17.35
משפטים	02.00	17.37
תרומה	02.00	17.46
תצוה	02.00	17.50
תשא	02.00	18.10
ויקהל	02.00	18.15
פקודי	02.00	18.30
ויקרא	02.00	19.00
צו	02.00	19.67
מצורע	02.00	19.73
קדושים	02.00	20.00
אמור	02.00	21.30
בהר	02.00	22310
בחוקתי	02.00	22687
במדבר	02.00	242644

לקנות סקטים.

דיין התנוגד ליציאת

יריב לזינבה

ראש-הממשלה גולדה מאיר ביקשה לשלוח לוועידת השלום בזינבה את אלוף (מיל.) אהרון יריב, יועצה המדיני המיוחד, ומי שעמד בראש מישלחת ישראל לשיחות הפסקת-האש בקילומטר ה-101. גולדה רצתה לשלוח את יריב, שהשתחרר משירותו בצה"ל, כדי לנהל את המגעים עם המצרים בנושא הפרדת הכוחות. שרי-הביטחון משה דיין התנגד להצבתו של יריב במשא"ומתן זה, וביקר לשלוח ל"דיונים בנושא הפרדת הכוחות שני אנשי צבא המקורבים לו: האלוף מרדכי ("מוטה") גור, ואלי"מ רב שיאון, שהוא חתנו.

תשעה יר

נסיגה סמלית - כבר

בראשון לינואר?

בין נציגי ארצות-הברית וברית-המועצות בוועידת זינבה, הולכת ומתגבשת מגמה לאלץ את ישראל לסגת נסיגה סמלית בקווי הפסקת-האש עם מצריים, כבר בראשון לינואר, למחרת יום הבחירות לכנסת ה-8. נסיגה זו תהיה כנראה למרחק של שלושה ק"מ, שיהיה עדיף על חציית קילומטר מקווי הפסקת-האש הנוכחיים, ואולי תתבצע רק ממערב לתעלה.

הכוונה היא שישראל תפגין בנסיגה מעין זו את נכונותה לסגת, ותתרום עדידי כך לאווירה של רצון טוב בוועידת זינבה. השלב הבא של הנסיגה יהיה הרבה יותר משמעותי. הוא יהיה במיסגרת הפרדת הכוחות ויתבצע, לפי שאיפת הרוסים והאמריקנים, לא יאוחר מאשר במחצית חודש ינואר.

לחצים במצרים נגד

הפרדת הכוחות

קבוצה חשובה בתוך צמרת ההנהגה ה-מצרית מתנגדת בתוקף להסכם הפרדת הכוחות בין צבאות מצריים וישראל בחזית הדרומית.

אנשי קבוצה זו טוענים כי הפרדת הכוחות אינה אלא מזימה ישראלית וכי אחרי שישראל תיסוג עד לקו המיצרים בסיני, ויוקם חיץ של כוח בינלאומי בינה לבין הצבא המצרי, תכשיל ממשלת-ישראל כל התקרבויות נוספת במשא"ומתן לקראת שלום, מבלי שלמצרים תהיה כל אפשרות לחדש את המלחמה.

בראש קבוצה זו ניצב יועצו של נשיא מצריים, עורך העיתון אל-אחראם, חסנין הייכל, הנהנה מתמיכה של ממשלת לוב. בשלב זה טרם נכנע אנואר סאדאת ללחצי קבוצה זו.

צחוק, צחוק — אבל...

ממשרדו שבבניין הטלוויזיה, מבלי להשאיר הודעה. אנשי הטלוויזיה, שנבהלו מהדרדר הפתאומי, ניסו לשווא לאתרו או לקבל מידע על מקום הימצאו. העדרותו הפתאומית של הסמנכ"ל גרי" מה במשך שלושה ימים לשיחות כמעט מוחלטות לט של אגף המינהלה של הטלוויזיה בימים אלה. לא היה מי שיחתום על מיסמכים ולא מי שיאשר תשלומים.

בצורה מיסטרית נעלמה באותם שלושה ימים גם מזכירתו של הסמנכ"ל. אשתו של מירטל, שחזר בינתיים לעבודתו, הכחישה את כל הידיעות כאילו ניס-

הסעודים ושאר

בלי דלק

אפיזודה פיקאנטית על רקע משי בר האנרגיה הפינאנסיאלי אירעה השבוע בזינבה, שם התכנסה ועידת דת השלום.

אנשי נציגות השגרירות הפעילי דת בשווייץ, היושבים בעיר זו, מחו בפני ממשלת שווייץ, כי סס"י קי הדק ובפעילי תאגידת-הכנזון כי עיר, מסרבים לסבור להם דק כי צרכי הסקת בית הנציגות. כתוצאה מכך מוכדים הסעודים בזינבה מקור ומתקשים בהשגת דק ל"מלונותיהם.

לדברי אחד מאנשי הנציגות הי-פעילות הם נענים, בכל פעם שהם מבקשים לקבל דק לצורכי הסקת, בתשובה: "תביאו איתכם נפט מחבית".

תה להוציא נגד בעלה צו עיכוב-יציאה מהארץ. ואילו בעלה של המזכירה טען כי אשתו היתה במשך שלושה ימים אלה בחופשה.

עתונאי-חוץ קיבלו

פטור משבתון רכב

פירצה ראשונה בחובת שבתון הרכב, החל על כל מכונית פרטית בישראל, להו" ציא בעלי תפקידים חיוניים, נפרצה השבוע עדידי שריהת-חבורה שמעון פרס. פרס ויתר על חובת שבתון הרכב לעיתונאי החוץ הפועלים בישראל.

כדי לא לנקר את עיני הציבור, לא הוענק לעי" חונאים הזרים הסימון "פ", המעיד כי הרכב שבר-שותם פטור מהשבתה ליום אחד בשבוע. לעומת זאת צויידו העיתונאים הזרים בתעודות מיוחדות המעי-דות כי בהסכמת שריהת-חבורה מותר להם להשתמש ברכבם גם ביום השבתון שלהם. בעקבות שיתורם של עיתונאי החוץ מחובת השבתון, נראה כי שריהת-חבורה עומד להיכנע בזמן הקרוב גם ללחצים מצד גורמים אחרים החובעים פטור משבתון לרכבם. עיתונאים מקומיים יתבעו פטור דומה, תוך טיעון שאין להפלותם לרעה לעומת עיתונאי-חוץ. בעקבותיהם ילכו גם בעלי מיקצועות אחרים שיטענו כי רכבם חיוני לעבודתם.

ייעוץ משלתי

ב-40 אלף ל"

במקום 400 ל"

דוגמה מוחשית לביזבז כספי המדינה לצרכי תע-מולת בחירות נתן השבוע המכון לפיריון העבודה של משרד-העבודה.

הממשלה החליטה להעניק ייעוץ חנם למפעלים בהם התעוררו בעיות עקב גיוס עובדיהם לצה"ל. ההד-רכה ניתנת על-ידי מומחי המכון לפיריון העבודה, למפעלים הנמצאים במשבר והמעסיקים יותר מאשר 25 עובדים. בארץ קיימים כאלף מפעלים כאלה. במקום לפנות אל כל אגף המיפעלים כמכתב חוזר, ולהציע להם את העזרה כי ייעוץ בכתב, מיבצע שהיה עולה למשך המיסים 400 ל"י בלבד, פירסם המכון לפיר-יון העבודה מודעות-ענק בסיגנון מודעות בחירות, שלפי ההערכה הושקעו בפירסו-מך כ-40 אלף ל"י.

טענת אנשי המכון, כי אין בידיהם כתובות המיפ-עלים הזקוקים לייעוץ, אין לה על מה לסמוך. כתוצאה מהמפעלים נמצאים במשרד המיסחר והתעשייה.

צפויה מפולת מדינית

לישראל

גם בדרום-אמריקה

צפויה התמוטטות של כל עמדות ישי-ראל ומאחזיה הדיפלומטיים במדינות דרום-אמריקה, בדומה להתמוטטות המדיניות הישראלית באפריקה. מפותת זו עקובה להגיע לנייתוק יחסים עם ישראל מצד כמה ממדינות אמריקה הלטיניות, בנוסף לקובה שכבר ניתקה את היחסים עם ישראל.

נודע כי שרי-החוץ הארגנטיני כבר הציע לנשיא ארגנטינה, חואן פרון, לנתק את היחסים עם ישראל. לפי שעה דחה פרון הצעה זו.

המניע העיקרי של ארצות אמריקה הלאטינית בהחמרת היחסים עם ישראל, היא שאיפתם להשתלב בגוש המדינות הבלתי מזדהות כדי להגביר את הש-פעתם במהלכים הפוליטיים הבינלאומיים.

השר בורג החלונ

על מחדל של דיני

שר-הפנים יוסף בורג מחה לאחרונה בפני ראש-הממשלה גולדה מאיר על מחדל של שגרירי ישראל בוואשינגטון, שמחה דיניץ.

בחוגי המפד"ל, אותם מייצג השר בורג בממשלה, גברו בשבועות האחרונים החששות מפני תעמולת הבחירות של הרב מאיר כהנא. העלולה לסחוף מצ-ביעים דתיים של המפד"ל להצביע בעד רשימתו. כהנא מנהל את התעמולה המסועפת ביותר בעיתונות הישראלית, והשקיע במודעות יותר מאשר הליכוד או המערך.

השר בורג ביקש, באישורה של גולדה, מאנשי צוות השגרירות הישראלית בוו-שינגטון, לחקור ולכי-דוק מי עומד בארצות-הברית מאחורי פעי-לותו של הרב כהנא ומי מממן את מסע ה-בחירות שלו.

לפני שבוע התקבלה תשובת השגרירות לבק-שתו של בורג. במעטפה ש-נשלחה על-ידי השגריר שמחה דיניץ לכלל חומר רב על הרב כהנא, אולם לא היתה שם אף מילה חד-שה על מקורות המימון שלו.

כל "המחקר" ש-י שח דיניץ לבורג הכי קטעי עיתונים ישנים והעתקי מאמ-רים של הרב כהנא כי עיתונות האמריקנית.

לאן נעלם

סמנכ"ל

הטלוויזיה?

אהרון מירטל, סמנכ"ל ה-טלוויזיה הישראלית לענייני מינהל, נעלם בשבוע ש-עבר במשך שלושה ימים

כשאתה מצביע בעד מרי, כל הקול שלך יעמוד לר-
שות ה"יונים", להקמת ממשלה של שוחררי-שלום.
אם אתה רוצה בממשלה כזאת, הרי קוד
הניתן למרי יהיה שווה פו שלוש ה יותר
מאשר קוד הניתן למערך הגדול.

מי ילחם בנוסח?

הו שיקול חשוב, אבל אין זה השיקול היחיד.
הכנסת הבאה תבחר מיד בראשיתה בממשלה החדשה.
כן. אבל אל תשכח:
אחרי-כך היא תצטרך למלא את תפקידה
במשך ארבע שנים ארוכות!
בארבע שנים אלה, יתעוררו כל השאלות, יהיה צורך
לא רק במילחמה מתמדת למען השלום, נגד שוחררי-הסיפוח,
למען ניצול כל הזדמנויות.
יהיה גם צורך במילחמה בשחיתות, בהסתאבות, בדיכוי
האזרח הקטן, בכפייה הדתית והאנטי-דתית, ברודנות הביר-
רוקרטית, בפער החברתי.
מי יעשה את העבודה הזאת?
מי יעשה אותה בשנים האחר-
ונות?

אתה קראת עיתונים, שמעת רדיו, אתה יודע שסיעתנו
הקטנטנה היתה הלוואת העיקרית, ולעיתים קרובות גם
היחידה, למען כל אלה. אתה יודע שסיעתנו, בעזרת יועציה
ופעיליה, פיתחה שיטות-מאבק שגרמו להתפעלות כללית
בכנסת, במדינה, ואף בחוץ-לארץ.
האם אתה מתאר לך מה תהיה דמות ה-
כנסת בלעדנו?

אל מי יפנה האזרח מחר, כשהיה צורך לריב את ריבו
עם גדולי המישטר? מי יגלה את "נתיבי נפט" ו"קרן
ספיר" של מחר? מי ימנע את השתלטות הכפייה הדתית?
האם אתה סומך על מישהו שיעשה זאת
יותר טוב מאיתנו?

האם אתה בכלל סומך על מישהו שיעשה זאת —
חוץ מאיתנו?

אנחנו הוכחנו מה אנחנו יכולים לעשות. הוכחנו שאי-
אפשר לשחד או להרתיע אותנו. הוכחנו שיש לנו היידע,
הכושר, רוח-הקרב הדרושים במאבק זה — כשם שהוכחנו
זאת במאבק על השלום.

אנחנו לא נחמדים..

אנחנו צבא-הקבע של השלום. לא עלינו על עגלה
זאת בשבועות האחרונים, מפני שזה פופולרי, מפני
שזה עכשיו באופנה.

בבחירות אלה צצו כמה וכמה רשימות, המדברות על
שלום. יש רשימות המעתיקות כל מילה שאנחנו אומרים.
הם יעתיקו גם את המילים האלה, שאותן אני כותב לך
עכשיו.

יש ביניהם רשימות שהן יותר "נחמדות"
מאיתנו. זה נכון. אבל שאר-נא את עצמך:
מדוע הן נחמדות?

חייל שבילה את שלושת החודשים האחרונים בשק"ם
בעפולה — הוא "נחמד". בגדיו נקיים, פניו מגולחות.
שום צלקת אינה מקלקלת את הפרצוף שלו.

חייל שעבר את שבעת מדורי-ההיגיון של הקרב,
והרויץ מאז במוצב, אינו "נחמד". בגדיו מרושלים וקרור
עים. הוא לא מגולח הכי יפה, ואולי יש לו כל מיני צל-
קות בכל מיני מקומות. אנחנו דומים לחייל זה.

עברנו הרבה קרבות למען השלום, למען
הצדק, נגד השחיתות, רכשנו לנו הרבה-הרבה
שונאים. אנחנו לא "נחמדים". ועל כך גאוותנו.
את מי אתה מעדיף?

אנו זקוקים לך!

רשימת מרי תלויה ביום הבחירות בקולות החיילים.
בקולך. אין זה סוד.

גם בבחירות הקודמות קיבלנו הרבה יותר קולות ב-
צה"ל מאשר בציבור האזרחי. תמיד התגאינו בכך: שת-
נועת-שלום מובהקת כמונו זוכה בתמיכה הגדולה ביותר
דווקא בשורות צה"ל. גם עיתונאים זרים שמו לב לכך,
וקבעו: זה מוכיח שצה"ל הוא באמת צבא הגנה ושלום.
הפעם חשובים לנו קולות החיילים שיבעתיים. שלושה
רבעים מן הציבור, שממנו יונקת תנועתנו את כוחה העי-
קרי, מגויס. הציבור הצעיר, הדור החדש של ארץ-ישראל
החושבת, נמצא עכשיו בקוויים.

יותר מזה: ברמת-הגולן ובמדיבר-סיני נולדה תנועת-
שלום חדשה. תנועת-שלום זו זקוקה לביטוי. היא צריכה
להשפיע על הממשלה הבאה ועל הכנסת הבאה.

זוהי תיקונותנו הגדולה ביותר: שנוכח
לקום בישיבה

הראשונה של
הכנסת הבאה,
וזומר: בזכות
החיילים אנחנו
יורשים כאן!

איכתיב למרי

הבאה. והרי הממשלה תקבע את דרך המדינה.
אין זה כך. סיעה קטנה משפיעה על הרכב
הממשלה הבאה בדיוק כמו סיעה גדולה, ואולי
אפילו יותר.

אם יתחזק הליכוד, בבחירות אלה, יתפרש הדבר
כתמיכה במחנה הסיפוח של "ארץ-ישראל השלמה".
המחנה שהתנגד להפסקת-האש, המתנגד לוועידת-השלום
בז'נבה, הרוצה בעצם לחדש את המלחמה בנוסח "זבנג
וגמרנו".

אם יתחזק המערך בבחירות אלה, יתפרש הד-
בר כאישור לקבוצת גולדה-דיין-גלילי. הכל יימשך
כמו עד עכשיו. ה"יונים" במערך יהיו משותקים. ידברו

הרבה על שלום. וייעשו את הכל כדי שיימשך המצב של
"לא שלום ולא מלחמה". מצב זה מוכרח להסתיים במיל-
חמה חדשה, שבה נעמד לא רק מול הערבים, אלא גם
מול הסובייטים.

אם יתחזק מרי, יתפרש הדבר כדחיית קו הליכוד
וגם כדחיית קו ה"ניצים" של המערך. הכל יבינו שזוהי
הצבעה בעד השלום, בעד מדיניות נמרצת וחד-משמעית
להשגת הסדר שיבטיח את ביטחוננו.

זה יעודד את ה"יונים" במערך. זה יוכיח להם שהצי-
בור, ובעיקר החיילים, רוצים בקו חדש. זה ידרבן אותם
להדית סוף-סוף את קבוצת גולדה-דיין-גלילי.

אנחנו נתמוך במנהיגות חדשה כזאת
בפועל.

נשתמש בקולות שלנו כדי למנוע את הקמתה של
ממשלה בהשתתפות הליכוד. נשתמש בהם כדי להבטיח
רוב לממשלה של "יונים", אם תקום. אם יהיו לנו בכנסת
הבאה 2-3 מנדטים, הם יוכלו להוות את לשון-האמונים
שתמנע הקמת ממשלה של שוחררי-הסיפוח, ויספקו
את הקולות המכריעים, שהיו דרושים לממשלת-שלום.

זהו הפירוש המעשי של סיסמתנו: קול
נטו ל שלום.

כשאתה מצביע בעד המערך, אינך יודע בעד מי אתה
מצביע. מכיוון שרשימת המועמדים של המערך מחולקת
בין הניצים, היונים והכדאיניקים, רק שליש של קולך
ייתן ליונים, שליש קולך יינתן לניצים, ושליש למלחכי-
הפינכה שיתמכו בגולדה-דיין.

ה עתה סיכנת את חיך למען המדינה.
עברת את הגיהנום של מלחמת יום-הכיפורים. ראית
את חבריך נופלים מימין ומשמאל. חזית על גופך
את המחבלים הנוראים.

מאז אתה רובץ בין עצי-המאנגו באפריקה, בין חולות
סיני, בין הרי השלג בחרמון.
אתה מוכן למלא את פקודות צה"ל, גם כשיש לך
שאלות רבות לגבי דרכה וכישרונה של ההנהגה המדינית.
הוכחת זאת במלחמה. אתה מוכיח זאת עכשיו, בימי
הפסקת-האש.

אבל השאלות קיימות, הן מברסמות בדבק.
ויש לך הרבה-הרבה זמן לחשוב עליהן.

בעוד כמה ימים תצטרך להשיב בעצמך על שאלה
אחת. הקשורה בכל שאר השאלות. בעד מי להצביע? בעד
איווה שילטון? בעד איווה ממשלה? בעד איווה דרך?
מעולם לא היתה ההצבעה שלך קשורה כך
כך בגורלך האישי כמו הפעם. כאשר תשדשך
את הפתק לתוך הקופי הצבאית, אתה תקבע:
האם תהיה מילחמה נוספת, או לא? האם תי-
שאר מגויס במילואים במשך שבועות, חודשים
או שנים? איווה מין שזום אתה רוצה?

אין בעד מי להצביע?

א תה מלא זעם. ועם לוחט, המבקש לו פורקן במע-
שים, או זעם שקט, הגורם לתיסכול ולמרירות גוברת.
ראית את המחבלים המחרידים — והאמנת שאחרי
מלחמה זו ישתנה הכל.

עכשיו אתה רואה ששום דבר לא השתנה.
האחראים לאמון נשארו כראש השלטון, וכבר
החליטו להמשיך בשיטתנו גם אחרי הבחירות.
הם שינו קצת את הסיגנון, הם מדברים על שלום.
אבל זאת אותה הגברת בשינוי האדרת. ואותו דיין, ואותם
כולם.

הליכוד, שגרם למלחמה יותר מכל גוף
אחר במדינה, מפני שהתנגד להחזרת "אש
שער", התחיל גם הוא לדבר על "שלום".

גח"ל ושותפיו סגדו לפולחן-האלילים של משה דיין,
ונמנעים גם היום מלמתוח עליו ביקורת כלשהי. אמנם,
הם מדברים נגד "ממשלת המחול" — אבל באותה גשימה
הם תובעים להקים "ממשלת ליכוד לאומי" ביחד עם
דיין, גולדה והאחרים.

המערך לא השתנה. הליכוד לא השתנה.
הכל נשאר כמו שהיה.

אתה מרגיש בזה. ואתה עלול להתפתות לסיסמה:
"כולם אותו הדבר. אין בעד מי להצביע. או לא נצביע
בכלל".

אין סיסמה כוזבת יותר ומסוכנת יותר מזו.

יש בעד מי!

מי שאינו מצביע, גם הוא מצביע. שום מושב בכנסת
הבאה לא יישאר ריק. מי שאינו מצביע, כאילו מצ-
ביע בעד המפלגה הגדולה ביותר.

אבל הסיסמה אינה נכונה גם מבחינה מעשית:
יש בעד מי להצביע.

אתה יכול להביע את זעמך הצודק. אתה יכול להכות
במערך. אתה יכול להכריז בפה מלא: האחראים למחדלים
— הביתחו!

ואינך צריך, לשם כך, להצביע בעד הליכוד, שהוא
גרוע יותר מן המערך, שהיה שותף למחדלים, והדוגל
במדיניות שתוביל לאסון גדול עוד יותר.

אינך חושב לעבור מן הפה אל הפתח.
יש דרך שלישית. אני מציע לך לחשוב עליה.

הדרך של מרי.

יש לך כמה ספקות. אנסה להשיב עליהם.
אתה שואל את עצמך: מה יכולה תנועה
קטנה כמו מרי לעשות? איך היא יכולה
להשפיע?

נדמה לך שהצבעה בעד סיעה קטנה היא ביזבוז של
קול, מפני שהסיעה הקטנה לא תשפיע על הרכב הממשלה

אלכס מסיס:

יכוח ענייני

למה אנרי?

ורבים אחרים. יחד פעלנו בנושאים של פיתחת-רפיח, עקרה, בירעם ואיקרית, מי הוא יהודי, החוק ליישוב סיכוכי עבר (צינון שביתות), נגד צווי הריתוק, בהכנת ועידת בולוניה, בתנועה לשלום וביטחון ובאירגונים ציבוריים אחרים. מצע "תכלת אדום" הוא העתק מדויק מ"עיקרי-מרי" שנוסחו בשיתוף פעולה פרלמנטארי, בכנסת ובהסתדרות, כשם שהתקיים הלכה למעשה במאבקים הצרי-בוריים הרחבים המשותפים לשלום, דמוק-ראטיה וצדק סוציאלי.

למרבית הצער, נעדרה מק"י משיתוף פעולה זה שהתקיים בינינו לבין מרכיבי העיקריים של "תכלת אדום", גם פעילים רבים אחרים של "מוקד", שתמונותיהם מתנוססות היום במודעותיו, כמו עמוס עוז, ד"ר מנחם ברינקר, אבישי מרגלית — נעדרו מפעילות מסועפת וענפה זו. מאיר פעיל עצמו, סירב לחתום על העצומה לשיתוף עצורי עקרה, נמנע מלהשתתף בעצמו בכל הפעולות למען עקורי בירעם ואיקרית, סירב להופיע בעצרת המרכזית במיכמורת, לעג למשתתפי ההפגנות בתל-אביב וירושלים, גיחך על רן כהן, גיבה לניר וחבריהם.

ממשיכי דרכו של ד"ר משה סנה ז"ל, יאיר צבן וראול טיטלבוים, מזכיר ויו"ר הוועד המרכזי של מק"י, מסרו הודעות לעיתונות, כי אלה שהקימו יחד איתם, לאחרונה, את מוקד הם "שבוני הלאומנות הערבית" ועוד כהנה וכהנה מילות גנאי ותואר. מק"י סירבה להשתתף, עד לעצרת מיכמורת, בפעולות למען עקורי בירעם ואיקרית ומובן שלא השתתפה בפעולות נגד הנישול בפיתחת-רפיח ועקרה. ח"כ שמואל מיקונים הוא המועמד השני ברשימת מוקד, בכישרון רב מנסים להסיר תיר זאת מן הבחור, מדוע? משום שישנו הסכם, שפורסם ברבים, כי תהיה רוטאציה בין מאיר פעיל לשמואל מיקונים וכי כל קול ל"קנ" יתחלק שווה בשווה בין תכלת אדום למק"י.

מה יהיה?

ח"כ אורי אבנרי יצא בקריאה גלויה ונרגשת, מייד אחרי הבחירות לכנסת השביעית, לאיחוד מחנה השלום בישראל. פעילי העולם הזה — כוח חדש לא הסתפקו בחתימה על עצומות וחוגי בית סלונים — היינו הראשונים בכל הפגנה, בכל מסע מחאה, בכל מישמרת סיסמאות, בהחתמה על עצומות, בהפגנות רחוב ובפעילות ענפה, יומיומית, בכל מקום ומקום בכל נושא ונושא. סיעת העולם הזה — כוח חדש בכנסת היא רבת ניסיון בפעילות הפרלמנטאריה למען השלום והביטחון. סיעת העולם הזה — כוח חדש בכנסת היתה "הקונסוליה הכללית" למחנה השלום והדמוקרטיה בכנסת השי-שית והשביעית.

רבים שואלים היום "מה יהיה?" אך רק מעטים, אחת יודע זאת, הסיקו כבר את המסקנות הנכונות, מי שמספר היום בראש חוצות, כי ישנה הזדמנות לסיעת שלום של ארבעה, חמישה או שישה חברי-כנסת, הוא חולם בהקיק. המציאות היא עגומה יותר והרבה יותר. ישנם סיכויים לשלושה ארבעה חברי-כנסת, לוחמים עקיבים לשלום — הזדמנות גדולה מזו הוחזר מזה עם החלטתם של תכלת אדום להעדיף שותפות עם מק"י על המשך שיתוף הפעולה עם תנועת מרי, העולם הזה. אסור לנו לקחת סיכונים מיותרים ב"בחירות אלה, חובתו של כל לוחם שלום להצביע בעד הכתובת המרכזית, בעד רשימה שאינה "הצחיחצי", שאין בה מצ"ע עם מנגדנים, תוכניות מנוגדות, וערפל מוחלט על כושר הפעולה ותוצאותיה.

הפעם יש להצביע בצורה ברורה ובלתי משתמעת לשתי פנים. תן אימון במי שנתן אימון בשלום ובמאבק עליו בכל השנים הקשות שקדמו למילחמת ששת הימים, אחריה, במילחמת יום-הכיפורים ואחריה. בכנסת השמינית יוכרע גורל השלום — כינונו עכשיו, או דחייתו לשנים רבות, כשמילחמות עקובות מדם מאיימות על מדינת-ישראל ותושבי האזור כולו. תן קולך לשלום, הצבע שלום-טוטו, הצ"ע, "ש" והכניס לכנסת את אורי אבנרי, אמנון זכורוני ויוסי אמיתי.

כוח חדש, את התנועה לשלום וביטחון ואחרים, בתבוסתנות עד כדי בגידה ב"אינטרסים הלאומיים, משום שהם דורשים להכיר בעיקרון איהסיפוח כעיקרון הרא"שון של מדיניות השלום והביטחון הנגד-רשת בידיהם.

שליחות יארינג היתה הניסיון האחרון, לפני המאמצים הסובייטים-אמריקניים הנוכחים, מצידו של גורם בינלאומי מוסד, לקבץ את ההתדרדרות המתודשת של הסיכסוך הצבאי במזרח התיכון. סיעת העולם הזה — כוח חדש תבעה מהממשלה לענות בחיוב ליוזמת יארינג ולהשיב לשאלון שהגיש לממשלת מצריים ויש"ר. ראל, אמר אז ד"ר משה סנה: "אם אין הסכם — אין שיחות יארינג. מי שהוא בעד גבולות 48 ביוני עם תיקונים מוסכמים אין לו צורך בשיחות יארינג, שהרי את

בכל מיפלגה קומוניסטית אחרת ומקבל החלטות פוליטיות ארוכות ומנוסחות, ש"האחרונות בהן התקבלו לפני כחודש, ב-17 בנובמבר 1973.

גם אנו לא שכחנו את ד"ר משה סנה ז"ל. ככל שאנו מעריכים את האיש ורוב מעשיו, אין אנו יכולים לשכוח גם את שנות חייו האחרונות, חברותו בכנסת ה"שמינית, כד"ר משה סנה ששימש גלגל חמישי במרכבת המערך, אחרי פירוק ממ"שלת הליכוד הלאומי עם תום מלחמת ההתשה. לא שכחנו, למשל, את הצבעתו ודבריו של ד"ר סנה כשסיעתנו הגישה הצעת אי-אימון לממשלה בפרשת נסיעתו המבוטלת של ד"ר נחום גולדמן לפג"ש עם הנשיא נאצר בחורף 1970. הדברים ידועים. הממשלה אסרה על ד"ר נחום גולדמן לנסוע לקהיר: "אם כבוד היו"

מ"ה הן האפשרויות שתעמודנה ביום ה' 31 בדצמבר בפני הבחור הישראלי? אתה יכול לבחור בין המערך לליכוד. אתה רוצה בהמשך המצב המדיני והצבאי כמו שהיה בין 1967 למל"חמת יום-הכיפורים — בחר באחת ממיפ"לגות אלה. ההבדל אינו מהותי. המערך יותר גמיש, יותר ערמומי, בקיא יותר בביצוע המדיניות המשותפת לו ולליכוד. הליכוד יותר מחוספס, צעקני, גלוי משום כך, היה מעט מדי זמן בשותפות קואליציונית עם המערך מכדי שיוכל לחקות בהצלחה את הטאקטיקה המצליחה שלו. החלטת שלא לבחור במערך או בליכוד — אינך דתי-לאומני, או ליברל עצמאי (מה זה?) — נותרה לך הברירה בין רשימת "ש" מריה-עולם הזה לרשימה "קנ" מוקד תכלת אדום מק"י. יש כאלה האומרים כי גם כאן הברירה היא ברורה: אתה ציוני וסוציאליסט, תצביע "קנ". אתה לא ציוני ולא סוציאליסט, הצבע "ש".

זהו זיוף ברמה נמוכה של פעולה ב"תנועת נוער הלוצית, שעות אחדות לפ"ני ההצבעה בקלפי דרושים נימוקים חזקים הרבה יותר כדי לשכנע לוחמים שלום ותיקים ושואפי שלום חדשים להצביע בעד כתובת חדשה, ולהמיר בה את הצבעתם בעד הכתובת הוותיקה, שהיתה ב"עשור השנים האחרון ולפניו, צבא הקבע הקטן, אך האיתן, של השלום והדמוקרטיה במדינת-ישראל.

מה השתנה?

גם בשנת 1965 ו-1969, בשתי מערכות הבחירות האחרונות היו רשימות מתחרות לרשימת "ש" העולם הזה — כוח חדש. אייבי נתן ב'65 ו"נס" ב'69 לקחו כמה אלפי קולות, בכל פעם, מהכתובת הראשית והברורה במאבק לשלום, דמוק-ראטיה וצדק חברתי במדינת-ישראל. זה גרם לפיצול כוחות, המועמד השני של המרכז החופשי כנס בגלל זה ב'69. ב'65 הפסדנו מדגש שני בגלל אייבי. "הכל השתנה", אומרים לנו אלה המנסים לשכנע אותנו לתת קולנו ל"קנ". "זהי רשימה חדשה, אנשים חדשים, איך כות חדשה, כמות חדשה, אנשי תנועת העבודה, ארצי-ישראל העובדת, פועלים, חלוצים, חיילים..."

מה הן העובדות היבשות? "מוקד" היא קואליציה של תנועה חדשה, שהוקמה לצור"ך הבחירות ושמה, "תכלת אדום" ושל מיפלגה ותיקה מאוד, המיפלגה הקומוניסטית הישראלית מק"י. המועמד הראשון של רשימה זו הוא אל"מ (מיל) מאיר פעיל ואילו המועמד השני הוא מזכיר כללי של מק"י שמואל מיקונים. המועמד השלישי הוא חבר גן-שמואל רן כהן והמועמד הרביעי הוא מזכיר אחר של מק"י יאיר צבן וכך הלאה.

אתה מצביע "קנ", אתה מצביע בעד שמואל מיקונים ויאיר צבן, כשם שאתה מצביע בעד מאיר פעיל ורן כהן. אתה מצביע "ש", אתה מצביע בעד כתובת ברורה, ללא קואליציות ציוניות-קומוניסטיות, אתה מצביע בעד ח"כ אורי אבנרי, עורך העולם הזה, בעד עו"ד אמנון זכורוני ובעד חבר קיבוץ גבולות, יוסי אמיתי וכך הלאה.

מק"י היא תנועה ידועה, ואין היא משתנה, שבעונה של מיפלגה זו קול העם ממשיך להזכיר בסיגנון פולחן האישיות המפורסם את משה סנה ז"ל כחברנו משה סנה הבלתי נשכח" והורעד המרכזי של המיפלגה, מתכנס למושבים ארוכים, כמו

סנה ז"ל ואבנרי (במסיבת "העולם הזה")

זה הציע לנו נשיא מצריים באמצעות ה"ניו יורק טיימס". חודשים אחרי מלחמת יום-הכיפורים, שישה שבועות לפני הבחירות ושבוע לפני גי אישור מיסמך 14 הנקודות של המערך, התכנס הוועד המרכזי של מק"י, השר תף הבכיר ב"מוקד" והחליט: "במשא ומתן הצפוי נתבע הצד הערבי להסכים עקרונות לחתימת חוזה שלום, שבמסגרתו יותוו גבולות השלום בין ישראל ומצריים... או, על יסוד הסכם שלום יש"ר-רליירד-ניפולסטוני, בו יותוו גם גבולות השלום, ייסוג צה"ל אל הגבולות המוסכמים מן השטחים המוסכמים..." אלה הם הניסוחים של הימין במערך, ניסוחם של אלה הרוצים לטשטש את ה"צורך וההכרח במדינה פלסטינית והיוצרים רים אליבי חדש לתביעות סיפוח נרחבות.

מי אחס?

נה אחרי בחירות 1969 התחלנו ב"פעולה לאיחוד כוחות השלום בישראל. במשך שלוש השנים שבין מאי 70 למאי 73 קיימנו שיתוף פעולה הדוק עם אלה המרכיבים עתה בשם "תכלת אדום" את "מוקד", סיעתנו בכנסת ובהסתדרות, השבועון העולם הזה, היו הכתובת הברורה ביותר להזדהותם של רן כהן, גיבה לניר, ד"ר גבריאל מוקד, גדעון ספירו

שב"ראש, כנסת נכבדה", אמר ח"כ אורי אבנרי בדברי ההנמקה להצעת אי-אימון בכנסת, "שלושם בוצע פשע — פשע כלפי השלום, פשע כלפי המדינה, פשע כלפי כל אדם בישראל... לעיני כל, בצי"גיות חסרת בושה, עקרה הממשלה שתיל רך, אך צומח, של סיכוי לשלום". אמר ד"ר משה סנה ז"ל באותו יכוח: "...פרשת גולדמן איננה אלא אפיזודה חור"לפת, אין אני בין המביעים, בדיון זה, אי-אימון לממשלה."

מק"י הטילה עלינו את האחריות לאי הקמתה של חזית שלום בשנת 1969. נצי"ג"י, "מוקד" חוזרים על האשמה זו בחוגי הבית שלהם גם השנה. המועמד הרביעי (צבן) והששי (טיטלבוים) ברשימת "מוקד" מכונים בעיתוני מק"י כ"ממשיכי דרכו של חברנו הבלתי נשכח משה סנה", אולם הד"ר סנה עצמו לא היה חמקמק כממשיכי דרכו מ"מוקד": "...ממשיכי דרכי שהיה לי אותו עניין כמו לך", הכריז באוזני ח"כ אורי אבנרי בדיון בכנסת ב'70.13.4 על הכרזת-סיפוח שנשמעו באותו שבוע מפי שרת-החבורה עזר וייצמן, "אני מו"דה, יש שוני רב. אל תעזור לי, איני רוצה בעזרתך!"

בעיקבות הכרזה גלויה זו פירסם ד"ר משה סנה מאמר ארוך בדבר תחת לכו"רתת, "גם בשם השלום אפשר לחבל ב"שלום" בה האשים את חברי שי"ח החבר"רים היום ב"מוקד", את העולם הזה —

אווירה של טררוירה

סריגי טררוירה
נעימים במגע
שומרים על צורתם
קלים בכביסה
מתייבשים מהר
אין צורך בגיהוץ

טררוירה
TREVIRA®
2000

החוטים מיוצרים ע"י גרוסלם ג'רסי בע"מ

דמיס עזרי

רפואה ד"ר סטנלי

קרא ירי

זהו הגיליון האחרון של העולם הזה המופיע לפני הבחירות לכנסת השמינית. את הגיליון הבא נצטרך להכין בעיצומו של יום הבחירות, שיחול ביום השני בשבוע הבא.

דומני, שלא אטעה אם אומר, שמעולם בתולדות מערכת זו, לא היה שבוע כה גדוש במתח וציפייה, כשם שהיה השבוע שיחולף בין הופעת גיליון זה לגיליון הבא אחריו.

ערב הבחירות לכנסת הששית, כאשר הופיע העולם הזה בפעם הראשונה ברשימה עצמאית במערכת הבחירות לכנסת, היה גורלו של העיתון תלוי במידה מסויימת בתוצאות הבחירות. מערכת הבחירות התנהלה אז, בשנת 1965, בצילו של חוקלשון-הרע, שיוזם והגוש לכנסת במטרה ברורה לסתום את הפה להעולם הזה ובכך להנחית מכה-מוות לחופש העיתונות בישראל. האמון שהביעו אז קוראי העולם הזה והחברים לגורל הדמוקרטיה במדינה ברשימת העיתון, העביר את סיוט חוקלשון-הרע, במתכונתו הדרקונית, מן העולם.

במערכת הבחירות לכנסת השביעית, ב-1969, שוב הייתה במערכת דריכות ומתיחות לקראת תוצאות הבחירות. אלא שאז אפפה התעלומה לא את עצם קיומה של נציגות העולם הזה בכנסת, אלא את גודלה. שוב זכינו באימון מצד קהל בוחרים גדול דיו כדי להכניס שני נציגים לכנסת.

הפעם, לא גורל עיתון זה הוא שמונח על כפות המאזניים. עניינים גורליים הרבה יותר, הנוגעים לעצם עתיד האומה והמדינה, הם שיוכרעו בקלפי. למרות הזהות הפוליטית הקיימת בין הדיעות המובעות מעל דפי שבועון זה, לבין אלה המושמעות בפי נציגי תנועת מרי העולם הזה — כוח חדש, עשינו כמיטב יכולתנו בשנים האחרונות כדי לנתק את העיתון מהתנועה הפוליטית, ולהשאירו כמסד עצמאי על מנת שלא להפכו לביטאון מילגתי. דומני שעשינו זאת במידה לא מבוטלת של הצלחה.

אולם מעבר להפרדה זו ומעבר לשיקולים המכריעים בקנה-מידה לאומי, המנחים את ההצבעה בבחירות לכנסת השמינית, אי-אפשר להתעלם מהאינטרס

ח"כים פורקים, זר וחיים צדוק עם גיליון "העולם הזה" בכנסת בצל חוקלשון-הרע

החיוני שיש לקוראי העולם הזה להבטחת נציגות הולמת לתנועת מרי — העולם הזה בכנסת הבאה.

עמדנו לא פעם במדור זה על התופעה, שאין לה את ודימיון בשום מקום אחר בעולם, לפיה העולם הזה הוא העיתון היחיד מסוגו, המיוצג בבית-הנבחרים של ארצו. אין זה רק קוריוז או תופעה יוצאת-דופן, אלא עובדה המתחייבת מעצם החיים הדמוקרטיים במדינה זו.

למרות ריבוי העיתונים בישראל, ולמרות שחלק מהם הם עיתונים מיסחריים ובלתי מילגתיים כביכול, נשאר העולם הזה לא רק לגבי קוראיו, אלא בתודעת הציבור כולו, כלב-השמירה הבלתי תלוי היחיד של אורח החיים הדמוקרטי במדינה. רבבות אזרחים, גם כאלה שאינם קוראים בקביעות את העולם הזה ואינם נמנים על אהדיו המושבעים, יודעים כי קיומו ופעילותו העיתונאית של עיתון זה היא המשמשת במיקרים רבים ערובה בלעדית נגד הניסיונות להעלמת מידע חיוני מהציבור, ונגד קשרי השתקה וההשתקה הנעשים על-ידי כל חלקי המיסוד. כוחו זה של העולם הזה נובע לא רק מעצם קיומו, אלא מהאפשרות להעלות פרשיות שונות שהוא חושף, או תופעות שהוא מתריע כלפיהן, בפורום ממלכתי. אפשרות זו מעניקה לנו את היכולת להמשיך במאבקם ציבוריים בנושאים גורליים ולא להסתפק בפירסום כתבות עיתונאיות בלבד.

תיקוות וציפיות

שמתי את הדגש מחדש על איפיונו זה של העיתון שאתה מחזיק בידך, כדי לחזור ולהמחיש את החשיבות שאנחנו מייחסים לתמיכתך ברשימת העולם הזה בקלפי.

גם אם אינך מזדהה עם כל דיעותיה של תנועת מרי העולם הזה, גם אם אתה חולק עלינו בנושאים שונים ואינך שלם עם חלקים מסויימים בעיתון, גם אם אתה קורא פאסיבי בלבד של העולם הזה — קולך חשוב לא רק לתנועה הפוליטית הנושאת את שם עיתון זה, אלא גם לעיתון עצמו. כדי להמשיך את יעילות המאבקים הציבוריים והחברתיים שמנהל העולם הזה ולתת להם מישנה תוקף — כדי להבטיח את קיומו של העולם הזה כעיתון היחיד במדינה ללא מורא וללא משוא-פנים, חיוני שתטיל לקלפי את האות "ש".

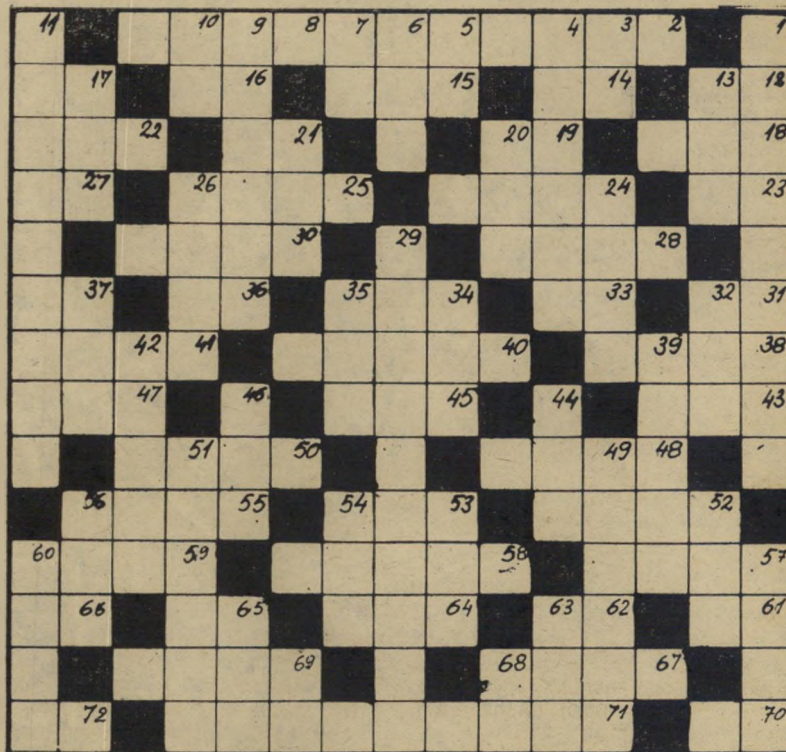
מאז מילחמת יום-הכיפורים, וזכה העולם הזה להרחיב את קהל קוראיו בהיקף חסר-תקדים. גם מתנגדים מובהקים בעבר לעיתון החלו מכירים בצידקת רעיונותיו ודרכו. משרדי המערכת מוצפים במכתבי אהדה ותמיכה, בכמות בה לא זכינו מעולם. אנחנו מקווים שגל תמיכה זה ישתקף גם בקלפיות ושהעולם הזה יהיה בכנסת, לא רק כגיליון עיתון בידי ח"כים מימין ומשמאל (ראה תמונה).

גיליון הבא של העולם הזה, שיופיע ערב אחד אחרי הבחירות ויכלול תוצאות ראשונות של הבחירות וניתוחן, יכיל בתוכו דאי גם תוצאות ציפיותנו.

תמי

1895

העולם הזה

מאוזן:

מזרחי. (71) כוכב קולנוע אמריקאי, שהפך לבמאי ("רחל, רחל"). (72) לאום.

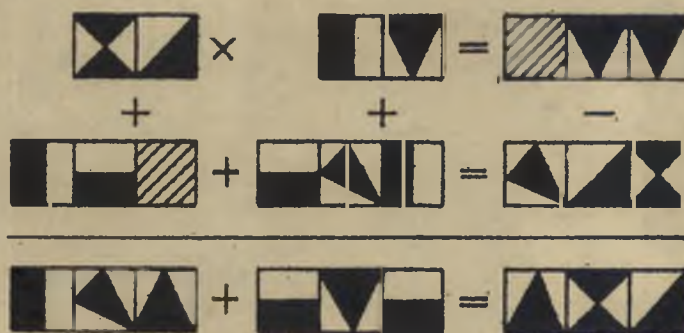
מאוזן:

1) נשיא ישראלי. (3) כינוי לסדרי משנה וגמרא. (4) מושבה בדרום הארץ. (5) נמצא. (6) תבל. (7) קולב. (9) אוניברסיטה צר-פתית. (10) בית הציפור. (11) מושבה בצפון הארץ. (13) מעשר המכות. (17) פטפוט. (20) חודש עברי. (21) פגם. (24) חודש קדוש לאיסלם. (26) בית מחסה לעניים. (29) סור-פרת אמריקאית, בעלת פרס פוליצר עבור ספרה "תותחי אוגוסט". (32) בית הבליעה בגרון תתי. (34) אחורי הצוואר. (35) נחש חונק, מצוי באמריקה הדרומית. (37) חולי. (39) תבלין חריף. (42) שגריר ארה"ב לשעבר. (44) פחד. (46) אציל. (49) גרוד, ניקוי. (51) אחד השבטים. (52) מהר. (53) אבן קשה מאוד. (54) גיבורת ספר מפורסם של אמיל זולא, הנושא את שמה. (56) מתפלל. (57) גיא. (60) כסא נמוך. (63) בחודש זה. (65) חרב, נעזב. (68) פקודה. (69) חוט, פתיל.

(2) משורר עברי. (12) זוחל איטי. (14) אומר. (15) שקט. (16) קידומת שם הולנדי. (17) דל, אביו. (18) בויקט. (19) מונח ב"חשמל. (21) אדון. (22) ישראלי, אשר אודות כוחותיו העל טבעיים שרויה מחלוקת. (23) משתחוה. (24) עשר אלפים. (25) כלי נשק. (27) מילת תנאי. (28) מספרי החומש. (30) מרכז. (31) נזכר לעיל ("רת"). (33) אמונה בכוח עליון. (34) טעים לחיך. (36) עמוד מים. (37) מספיק. (38) קוד, כתב סתרים. (40) ציביליזציה. (41) יחידת זמן. (43) אליל כנעני. (45) חסר תרבות. (47) אין, חלל. (48) לבלר. (50) לא מקצועי. (52) כלי נגינה. (53) דבר אחר. (55) סבל. (57) תנועה רביזיוניסטית. (58) מוכשר. (59) מחזה מאת גרסיה לורקה, שהוצג בזמנו ב"קאמרי". (61) מוך, תבן. (62) עבר, קצה, כוון. (64) עיר קדושה לאיסלם. (65) מבני נוח. (66) בת קול. (67) שאינו נץ ואינו יונה. (69) אח. (70) תבלין

חשבון 1895

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור וחיסור, יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

מכתב גלוי אל שריה ביטחון

כבוד שריה ביטחון!

ביום ו' 23 לחודש שעבר שמענו את נאומך. אתה קורא לנו להיות חזקים. לא לסגת. לשמור על שארם-א-שייך ועל ימית. נאומך נשמע כנאומו של אדם שספג מהלומה בסיבוב אחד של הקרב ומנסה לחזק את עצמו ואת האחרים בדבריו על כוחו ואיך הוא יגמור עם היריב אחת ושתיים בסיבוב הבא. יש אנשים בעם הזה שנמאס להם כבר לחיות מסיבוב לסיבוב; שנמאס להם הנפיוף המתמיד בכוחנו; שנמאס להם הגושנות והסוריה-המערבית של מדיניותכם. מדיניות הסטאטוס-קו. יש אנשים החושבים כי יש-ברירה! אבל אתה חוזר שוב ושוב: אין ברירה. הערבים הרעים, והרוסים וכל העולם הם הבעייה שלנו; לגביך אין לנו בעייה פנימית כלל. אתה אינך מוכן להודות בשום אופן בכישלונך. בנאומך לא חידשת דבר. המילחמה שבבילך הוכיחה שוב — כמו תמיד — שאתה צדקת; ואתה ממשיך לדגול, כהרגלך, במדיניות שתוביל רק למילחמה. כבוד שריה ביטחון! זה מוציא לנו את החשק לתמיך בך ולשבת בקווים! אתה לא משאיר לנו שום תיקונים! בגלל המדיניות שלך ושל חבריך, נצטרך לעד להקיץ את דמנו! מדיניותכם נכשלה! הפסיקו לרמות את הציבור, עליכם להודות בכשלונכם וללכת!

מיכה ברומן, כרם-שלום, צה"ל

ברצוני וברצון חברי ליחידה להודות לכם עבור גליון השבועון אותו קיבלתי אתמול, ואנו תקווה כי תמשיכו בפסלוח מדי שבוע.

ארי קצ'ר, ד"צ 2255

קיבלתי את שבועונכם וברצוני להודות לכם בשמי ובשם חברי לפסלונה. יתר העיתונים ששלחתם לד"צ שלנו חולקו לפלוגות, ורצוני להודות שאתם סופולריים — היתה ממש התנפלות על השבועון והוא עבר מיד ליד. כה לחי! נשמח באם תמשיכו לשלוח לנו את שבועונכם.

סמ"ר בועז רצון, ד"צ 3141

אנו קבוצת חיילים המשרתת בנקודה מרוחקת בכדור הארץ החביב.

חומר הקריאה שלנו עלוב ביותר, נשימה לקבל ממכם גליונות טריים של עיתונכם.

כמו"כ אם תוכלו לארגן לנו בידור — תקבלו טפיחה על השכם.

שלומי, ד"צ 2613

נים ששלחתם לנו בתשובה לבקשתנו. אנחנו מבליים את מרבית שעות היום (שבתן ניתן לקרוא) בקריאה, תנאה מן התמונות (של חתיכות ואחרות) ובפיתרון תשבצים. יישר כח.

חיילי ד"צ 2134

השבועון שאתם שולחים לי מגיע בזמן ובמקום. בעזרת החבילות מהבית מתגבר רים על המזון הצבאי החד-גוני ובעזרת השבועון שלכם. מתגברים על הקאקופוניה של העיתונים הסמוכים ללישכת העיתונות הממשלתית.

מדור וו הארץ מהווה זריקת-חיסון כנגד מגיפת המיסמכים של המערך וחידק ה-שטחים של הליכוד.

גדי מפריק, ד"צ 2720

מאחר ויצאו לכם מוניטין כמגיני המקור פתיח, הריני לפנות אליכם בבקשה ליעוץ. בתאריך 3.12.73 הכריחו את כל חיילי היחידה (חיילי מילואים) לגלח את זקני-הם, ומי שלא גילה, הועמד לדין צבאי.

הדואר הצבאי של העולם הזה

ביניהם אנשים שמגדלים זקנים שנים רבות.

למרות ההשפלה שנגרמה לנו ולמרות שזה מזכיר את מעשי הנאצים בזמנו, לא עזר לנו שום דבר. עתה מדברים עליך שיחייבו אותנו לקצץ בפאותינו ולהסתפר בתספורת צבאית, דבר שכחיילי מילואים לא נוכל להסכים לו. שאלתי: האם יש לנו רשות כחיילי מילואים שלא להסתפר בתספורת צבאית ולא לגלח את זקנינו?

יונתן זילברשטיין, ד"צ 1492

בשם חברי ליחידה שמענו כי העולם הזה שולח את גליונותיו לחיילים — גם אני פונה אליכם בבקשה לקבל מדי שבוע

עברו עלי מוראות הלחימה בחזית, סבורי-ני שעלינו להתגבר על עצמנו, לדעת לוותר בכבוד, ויש לנו היום האפשרות לוותר ויחד עם זה לשמור על בטחוננו. ככל שנמשיך במדיניות ההתחמקות המ-בוססת על העקרון הקדוש, "שמור לי ואש-מור לך", כן נחטא יותר לדם הדור הצעיר שנשפך וכן נקרע עלינו אסון נוסף. אני מצרף לכאן מיספר מילים שמצאתי ואולי הן משקפות היטב את המצב.

אחר מלחמת ששת הימים, / נכתבו הרבה מילים ומשפטים, / סיפרו לנו אפילו על צנחנים בוכים, / אבל אחרי מלחמת יום הכיפורים / הצנחנים לא בכו וגם לא זלגו דמעות / כי לא נשאר אף אחד בשביל לבכות. / זוהי האמת והיא מרה

האישי ובטחון משפחותיהם. לשרת ב"צבא המילחמה" של משה דיין מאשר ב"צבא השלום" של אורי אבנרי.

עמירנד רזון, ד"צ 2357

תודה! השבועון החל להגיע אלי ב-קביעות. אני מקווה שההיה התמדה ב-נושא. הרבה חברה נהנים מכך.

סמל משה לוי, ד"צ 1256

בימים טרופים אלה כאשר מדינת-ישראל אל הקטנה הפכה למן אבן נגף שכוו ביחסים הבינלאומיים, חובה עלינו לע-רוך חשבון-נפש ולהתיישר בשאלה כיצד הגענו עד הלום. היו לנו בעבר הודמנויות שהוחמצו

בדייקנות של שעות שווייצרי מגיעים הגליונות השבועיים שלכם החומר הי-מעניין שבגליונות, וביחוד המאמרים נותנים חומר להרהורים ולמחשבות, ולי-עיתנים גם לזיכרונות, על דיעות ורעיונות המובעים בגליון.

חו חן לכם על שמירת הקשר הרצוף, ותודה מכל החיילים שהגליונות מגיעים אליהם.

מנשה חבושה, ד"צ 2221

ברצוני להודות לכם על השי הנפלא (חבילת גליונות העולם הזה) שהגיעה אלי השבוע.

ג'ורג' חרידה, ד"צ 3042

ראשית מודה אני לכם בשמי ובשם חברי על העיתון שהגיע לשבת, ומקווה שהמילחמה תפסק לפני שתספיקו לשלוח עיתונים נוספים.

כמו כן, חזיתך על הכתבה על הבידה של האלוף (העולם הזה 1893). עתה ברור, מדוע טרם קיבלנו ביגדי חורף חמים. הרי עסוקים הם עתה בשיפוצים ואין זמן לי-חייל הורק בשדה. למעננו, תמשיכו להיות חזקים וכסיס-מתכם: ללא מורא וללא משוא פנים.

אבא אנתוני, ד"צ 2052

כתבתם אודות הבידה בלישכת האלוף היתה מעניינת ומוחתת. חבל רק שכתבתם הנימרח לא יכול היה לגלות לקוראיו הנאמנים מה שימוש עו-שה אלוף בכירה?

מנגם משגב, ד"צ 2784

שמחתי עד מאוד לקבל בשבוע שעבר את גליונכם. קראתי בו וכן קראו שאר אנשי יחידתי ונהנינו מאוד. התאכזבתי מאוד כאשר לא הגיע גם השבוע גליונכם.

אקווה לקבל הגליון גם להבא באופן סדיר.

בגן רמי מנדרשטיין, ד"צ 2350

שמחתי ואיתי יחד כל החברה, לקבל את גליונכם האחרון ואני מודה לכם בשמי ובשם.

יצחק גולדמן, ד"צ 2181

בשם המחלקה שבה אני משרת, אני מודה לכם על העינותכם בבקשתנו ו-שלחתם לנו את שבועונכם.

שמחנו לקבל זאת ונהנינו לקרוא עיתון מעניין זה. יש לציין שיש ביננו ויכו-חים על דרכו של אורי אבנרי אך לרוב היא חיובית.

עזריאל לוי, ד"צ 2032

נודמן לי מספר פעמים בתקופת המי-לואים שאני עושה אי-שם בחזית הר-דרום, לעלעל בעיתונכם הנכבד מאוד. למקרא כל ההשמצות ודברי הבלע שאתם שופכים על כל המי ומי בצמרת המדינה, רציתי להביא לידיעתכם שאני אישית וכן רוב חבר ליחידה שהם חיילים לוח-מים, מעדיפים על אף הכל למען בטחונם

חנני מצרף גלוייה זו שהיא סמל „התרבות והקידמה“. העירותי את תשומת-לב קצין חינוך ראשי לפני כשלו-שה שבועות על הקאריקטורה המעידה על קטנות מו-חין זו, ולא קיבלתי עד כה תשובה. כן שלחתי מיספר רב של גלוייה מן הסוג הזה לקצין חינוך ראשי, שלא זכו לכל תגובה מצידו.

אלי חביבי, ד"צ 2633

מצורפת כאן דוגמת גלוייה שקצין תרבות בצה"ל מחלק לחיילים. הייתי מעוניין לדעת אם אותו קצין-תרבות ירה כדור אחד במילחמה הזאת או במילחמה הקודמת, שהוא יכול להרשות לעצמו כזה רוחב-לב בבחירת תמונה לגלוייה על חשבון כל אלה שנפלו — כאילו המילחמה הזאת הוגשה לנו כפרי בשל.

ברוך וינגרטן, ד"צ 2213

את עלון הוויכוחים שיאפשר לנו לצעוק יותר חזק, להתווכח יותר חריף וכל יתר הדברים הכרוכים בקריאת השבועון הר-מסויים.

אגב, אם תשלחו לי את העיתון — תמי-שיכו לעשות זאת גם אחרי הבחירות?

אברהם הניג, ד"צ 2502

כן.

אך אין לבכות על חלב שנשפך. מה שחמור יותר, שעכשיו עומדת לפנינו הגדולה שבהודמנויות, ויש לי ההרגשה שגם אותה עומדים אנו להחמיץ, ולו רק מתוך התכונה השרשית שלנו לקחת ולא לתת. להאמין בעצמנו ולא לכבד את הוולת.

מודע אני לעובדה שהפוליטיקה היא אכזרית וחסרת סנטימנטים. אבל כאחד-ש-

חמד. / כשעמדו החיילים מול הכותל המערבי, / כל תולדות ישראל הפכו למשהו סימלי, / אבל בעמדם מול העיר סואץ / ומול אלכסנדריה ופאיד / נזכרו שבועם זוהי מלחמת תמיד / בעצם היה יכול כבר להיות שלום / אבל בינתיים זה רק חלום. /

מ. רוזנפקין, ד"צ 2255

שמחנו מאוד לקבל את חבילת העיתון

שאיפה

לשלו

בשבועות האחרונים מתפרסמים בכל העיתונים, ובפרט בהעולם הזה, מכתבים רבים של חיילים המביעים שאיפה עזה לשלום מתוך העדפה ברורה של נורמליזציה ביחסים עם שכנינו על-פני שטחים.

במלחמה זו נוכחו החיילים לדעת כי הסיסמאות של "עומק איסטרטגי" ו"כיר טחון" הן סיסמאות סרק שאין מאחוריהן ולא כלום.

זוהי אכן מטרתו של רוב הציבור כיום במדינת-ישראל ובפרט של האוכלוסייה הצעירה, המבקשת לבנות חייט בשלום ולא במלחמה.

לכן ניצטרך, אנו האזרחים, לחזק בי בחירות הקרובות את כוחו של מחנה השלום. למען תהיה לו השפעה גדולה יותר על מדיניות הממשלה ולמען תע" לה המדינה על פ" סים של שלום. רק חיווק מחנה השלום האופוזיציוני יגביר את כוחו והשפעתו של מחנה השלום הכבול כיום בתוך

טימברמן

מיסלגת העבודה ואשר ניצב חדל-אונים מול שוחרי הסיפוח והמלחמה השולטים כיום במיפלה.

יעקב טימברמן, תל-אביב

משבר

האנרגיה

מצאתי מקור אנרגיה חדש: שימוש ב" קיטור, היוצא מתחשיניקים (קומקומים) במישרי הממשלה, העיריות וההסתדרות, להפעלת המכונות בתעשייה שלנו...

מחנך ה.ר. הדינגר, תל-אביב

הבטחות

בלי כיסוי

במקום לתרום לחיילים ולזוגות צעירים את מליוני הלירות שעולה תעמולת הבחירות, ממשכות המיפלות, בלי בושה, לזייין לנו את המוח עם מודעות ענקיות של השמצות הדדיות והבטחות נוצצות ש" אין להן כיסוי.

לפי תוכן המודעות, מתקבל ארושם שהמיפלה המפרסמת היא נזר הבריאה, כולה טלית של תכלית, ורק היא תציל את המדינה משואה ותביא על כולנו שלום, שלוה, אושר ושיגשוג. כל יתר המיפלות הן מוקצות מתמת מיאוס וחסר רות בינה, ומי שיצביע בעדן, יזמן מל" חמה וחורבן בטוח.

את התעמולות הריקניות הללו שמענו כבר שבע פעמים! ובכל זאת אף מיפ"לגה לא הגשימה את הבטחותיה. קרה בדיוק ההיפך: איכות החיים ואיכות המורסר ירדו לשפל. וכישלון הביטחון עלה ב" נחלי דם.

חנן גודרגרט, חולון

שירור

מעניין

ראינו תוכנית שלמה על אורי אבנרי בטלוויזיה הגרמנית. כל הכבוד! שירור מעניין ואובייקטיבי.

עליזה פרמנדריק, המבורג, גרמניה

הם אוהבים TIME

דובק בע"מ יצרני סיגריות • DUBEK LTD. CIGARETTE MANUFACTURERS

מדאים חשוחים מפתחים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרפים תמך נות למכתביהם.

25 שנה המתינה

מדינת ישראל

לרגע זה - נציגה

ישב פנים אל פנים

מול העולם הערבי

הרגע הגדול הגיע.

זה מול זה ישבו נציגי ישראל והעולם הערבי, במרחק של כמה צעדים איש מרעהו.

פנים אל פנים.

מארבעה צדדים כוונו מצלמות הטלוויזיה אל מעגל שיבעת השולחנות הירוקים. עיתונאי העולם - וביניהם ישראלים ורבים - שלפו את עטיהם כדי לרשום

מאת

אורי אבנרי

כל מילה. המיקרופונים העבירו כל רחש למקלטי הרדיו מסביב לכדור-הארץ. כל המבטים, כל המצלמות, כל המיקרופונים הופנו אל נציגה של מדינת-ישראל. העולם כולו הקשיב.

הרגע, שמדינת-ישראל חלמה עדיין, ייחזה לו והתפילה לבוא, מאז יום לידת המדינה - הנה הוא כאן. ועידת-שלום.

לא התכחשות דיפלומטית, לא שיח מע-בר למיתרסים של ועידה בינלאומית, אלא ועידה שהתכנסה כל כולה כדי להשכין שלום בין ישראל והעולם הערבי. רשות-הדיבור ניתנה לשר-החוץ של ישראל.

מבט מן היציע

אורי אבנרי יושב ביציע ומס' תכל לעבר אבא אבן. הנואס את נאומו הגדול ביום הפתיחה. ליד אבנרי יושב אחדד חמרוש,

העיתונאי המצרי הנודע שיסם את הזמנת נחום גולדמן. לקאהיר לפני שלוש שנים. בשולחן ממול (למעלה בתמונה) יושב קורט ולדהיים. מימין מקשיב גרומיקו, ליד השולחן הסובייטי.

אם תרצו (או לא תרצו)

אין זו אגדה!

הצדק אינו נמצא כולו בצד אחד, ואי-הצדק לא נמצא כולו בצד אחד. ישנה הזדמנות היסטורית לשים קץ לאי-הצדק ולסבל, להגשים את חלומם של אותם שנפלו זה עתה במידבר וברמה, משני עברי החזיתות.

ישראל, הוא אמר, אינה נושאת את עיני ניה לסיפוח שטחים. היא יצאה לפני שש שנים למלחמה בתום-לב, בהאמינה שמאיימת עליה סכנה נוראה. במהלך המלחמה נפלו בידה שטחים נרחבים, ש-אינם שייכים לה. היא מוכנה להחזירם בכל עת, כאשר ביטחונה יהיה מושתת על שלום ושכנות טובה.

מעולם לא התכוונה הציונות, הוסיף, לגשל עם אחר. העם היהודי, למוד הסבל והרדיפות, רוחש אהדה עמוקה לעם היהודי-פלסטיני, שנפל קורבן לטראגדיה היסטורית, שאיש לא רצה בה. כאומה שרכשה את עצמאותה במיפעל היסטורי של תקור מה לאומית, שואפת ישראל לעזור גם לעם הפלסטיני להגיע לחקומה לאומית במדינה עצמאית משלו, תחת דגלו. חבל שנציגיו

באולם - ואת ההמונים שהקשיבו ב-רחבי העולם. חכל הבינו - ישראל מדברת בשפה חדשה.

היו אלה מילים של גודל נפש. הוא העלה על נס גם את הצדק של ישראל, אך לא היסס לצייץ שגם האוייב צודק במידה רבה.

הוא דיבר במילים נרגשות על סיבלם של היהודים במרוצת הדורות, ועל סיבלם של הפלסטינים בדור האחרון.

הוא העלה על נס את מעשי-הגיבורים של לוחמי שני הצדדים, את קורבן הצעירים הישראליים והערביים, שנפלו על מיזבח השרות לעמיהם. הוא הזכיר בצער שבמהלך המלחמה הארוכה והעקובה מדם לא היה אף צד אחד טהור מכל רבב. היו אלה דברים פשוטים, נוגים עים ללב בפשטותם. ללא מליצות, ללא ברק ריטורי, כיטא את אשר חרגישו המיליונים משני הצדדים. הבשורה היתה מוכנת לכל בן אנוש.

ללא תזוזה

שר-החוץ הישראלי אבא אבן יושב ומקשיב לנאומו של שר-החוץ המצרי פהמי. משני עבריו עבדון ודיבון. מאחוריו ששון. באותם רגעים כבר היה נאומו של שר-החוץ אבא אבן מוכן בכיסו.

(המשך מעמוד 9)

המוסמכים של עם זה אינם נמצאים כאן באולם, אמר השר. ישראל זומינה אותם בלב פתוח להצטרף למישפחת העמים הרב-מבקשת לכוון את השלום, ואין באותה פשטות, הציג השר תוכנית-שלום שגרמה לסנסציה עולמית. בכמה סעיפים קצרים, בלשון יבשה, מסר שירותו של מינהל-שלום: אירגון מרחבי, מדינה פסטימית, לוחמים להחזרת שטחים שמועדו קשורים בכינון מציאות השלום, מישטר חדש לירושלים, סידורי-ביטחון הרדיים. כמה מן ההצעות היו כה נועזות, עד שהשומעים עצרו את נשימתם. כך דיבר על כוחות ישראלים-ערביים מעורבים לפיקוח על השלום, על החלפת הליגה הערבית בליגה מרחבית בהשתתפות ישראל, ועל שילוב משאבי המרחב והיהדות העולמית במיפעל שיקום מרחבי. ייתכן שסיגנון הדברים עשה רושם חזק אף יותר מתוכנם. השר דיבר בצניעות, כנציגה של מדינה המכבדת את יריבותיה. הוא התרחק ממילים גבוהות ומנימה של הטפת-מסר. הוא פנה אל הגאווה הלאומית של שומעיו הערביים. הוא אמר להם, ב"פשטות עילאית": לחמתם. הוכחתם את עצמכם בקרב. כבודם הלאומי כא עז תיקונם. הבה נגנוז את האגרות

על שלום, מלב אל לב, עם מי שהוא חושב אותו לנאצי. כרגע שנאמרו מלים אלה — המלים האחרות על כונו וגורדה — מת הנאום כולו. אבל הוא נמשך ונמשך. בסיגנון של התנשאות בלתי-נסבלת, הטיף אבן מוסר לערבים. במלים ארוכות ומנופחות, ממרום האולימפוס של איש-תרבות, דיבר אל העמים הנחותים והפראיים. מדי פעם דיי בר על "האחיקה התרבותית" והנימוס הבינלאומי, כמורה המדבר אל ילדי כריתו המפגרים. כשהגיע סוף-סוף, באירצון ניכר, ל"בעיות המעשיות, פשוט חזר בסיגנון הר ישן על העמדות הנוקשות הישנות. הוא לא ניסה אפילו לעטוף את הנוקשות הר ישנה בסיגנון חדש. התגדות טוטאלית להקמת מדינה "שלישית", פלסטינית, מ"חוץ לגבולות ישראל, ולמעשה גם שלר לה טוטאלית של ישות פלסטינית. "ב" איזור שבין המידבר והים ישנם, אחרי הכל, שתי אומות, שתי שפות, שתי תרבויות, ולא שלוש". אף מילה חדשה אחת על פיתרון בעיית הפליטים, ואף מילה חדשה בעניין השטר-חיים. בקיצור: נאום ישן של אבא אבן במועצת-הביטחון. עמדות נוקשות, ברק שחצני. אם קיווה אבן לגרות את הערבים ל-

יום שאזו את עצמם שאזה זו. אחת הסיבות היתה, כמובן, פוליטית. פהמי לא טעה כאשר האשים את אבן בכך שהוא מנהל ב"נבה את מערכת הבחירות שלו. (פהמי הוסיף שלו עצמו אין בעייה כזאת. על קצה הלשון שלי היתה קריאת-ביניים: "לך אין בעייה כזאת לעולם!" אבל הוועידה אינה הכני סת, והתאפקתי). אבן הכין את הנאום במשך ארבעה ימים בישראל. הוא חשב על ישראל, ועל ספר-ההיסטוריה, ואולי גם על ספר-הנאום מים הבא שלו. הוא לא דימיין לעצמו איך יישמעו הדברים באוזן ערבית. לאחר מכן, בבואו ל"נבה, גדהם לשי מוע את תוכן נאומיה של גולדה בכנסת, בישיבה שנערכה ביום ה' — עיתוי ש" נבקע כאילו בכוונה כדי לטרפד את הר וועידה. גולדה השמיעה נאומים נוקשים, והכריזה ששום דבר לא יוחלט לפני ש" תקום ממשלה חדשה. היה זה כאילו אמרה שאבא אבן אינו מייצג איש, ושהשתתפותו בוועידה היא הצגה ריקה מתוכן. אבן רתח מועם. לאחר מכן היו כמה וכמה שיחות טל-פוניות בין ז'נבה וירושלים, ובכל שיחה הוסיפה גולדה עוד קצת נוקשות וצדק שמתנו. נות בושלה הדייסה ש" שמענו. "זה היה נאום של גולדה מאיר", אמר

ערב צאתי לז'נבה כתבתי שהרבה ריר חות ירחפו בחלל של ז'נבה — הצלבנים וצלאח-אל-דין, אושוויץ ובר-כוכבא. וכך הית. אשלייה היא להאמין שמישקע שר שנים רבות ייעלם ב"ידיה. השדים של אתמוך הילכו אימים בין הנפשות של היום. ביושבי ביציע, שמתי לב לשתי מילים מרכזיות — אחד בנאומי של פהמי, השני בנאומי של אבן. פהמי דיבר, בנאומי הראשון, על "בריו", אבן דיבר על "כיתור". לדברי פהמי, יכלו עמי המזרח-התיכון לחיות בשלום, לולא "הטריו שנתקע ביר ניהם". זוהי התדמית המסורתית של ישראל בעיני הערבים: טריו זר בלב הר עולם הערבי. אבן דיבר על גבולות הר-4 ביוני ש" שימשו, "פיתוי לתוכנית תוקפנית של כר תור ומצור...". גם זוהי תדמית מסורתית: ישראל המכותרת, האי הבודד בים הער-בי הסוער והעויין. בוועידת ז'נבה לא עומד רק "צדק מול צדק" — כפי שאמר קיסניג'ר, בחזרונו על אחד מטענותיו הבסיסיות ביותר. עומד כאן "פחד מול פחד", מיתוס מול מיתוס. עם כל התנשאותו האינטלקטואלית, אין אבא אבן מחוסן מפני פחדים בסיסיים אלה יותר מאשר יריבו הערבי. הפחד הערבי מפני הטריו, וה-

של אתמוך, ההאשמות של אתמוך, כל המורשה העגומה של מיד' חמת-ישוש-הידורות. בפרוס עידן השלום, מוכנה ישראל ל- דבר בשפה אחרת, לבטא רעיונות חדשים.

נכחי בלבי

נאום הזה לא ננאם. ננאם נאום ושהיה כימעט היפוכו. יושבתי ביציע, הקשבתי לדברי אבא אבן, ובכיתי מלב. איון אחת, זו שהיתה צמודה לאוזניה, שמעה את דבריו של אבן. האוון השניה שמעה את הנאום הנ"ל, הנאום שלא ננאם, נאום שכאילו ריחף בחלל ותבע להינאם. רציתי לזעוק לו — כפי שקראתי לו פעמים רבות קריאות-ביניים בכנסת — חדל! עבור לסיגנון אחר! אבל אבן, שישב מתחתי, במרחק של מטרים מעטים, שמע רק את עצמו. הוא לא העלה כלל על דעתו איך נשמעים הדברים באוזניים זרות בכלל, ואוזניים ערביות במיוחד. וכך, במשך 50 דקות, הוא עשה כימעט את כל השגיאות שאפשר היה לעשות כרגע גדול כזה — והחמיץ את ההזדמנות ההדדית ש" חיו.

כבר בדקה השלישית של הנאום הוא הישווה את הערבים לנאצים, ייחס להם "מנטליות ואידיאלוגיה שהולידו את תארי-הגאזים ועמדותיהם הליה" של אושוויץ". לקראת סוף הנאום ייחס לעולם הערבי כולו גישה של "חוספי מטוסים". קשה להאמין שאדם בא דובר

תגובה נועזת, הוא הצליח. שר-החוץ הר מצרי ממש קפץ מעורו. בבוקר נאם איסמעאיל פהמי נאום מתון — הנאום המתון ביותר ששמעתי אי פעם מפי מדינאי ערבי. הוא הסתפק ב" פסוק אחד של השמצת ישראל ("השתל-טות, ניצול ומעשים גזעניים") ומיהר ל" הוסיף מייד: "אולם איני רוצה להתר עכב על עניין ידוע זה...". בנאום של פחות מחצי שעה, הוכיר כשלושים פעם את הצורך בשלום. אחריו נשא הנציג הירדני נאום קר צוני חוצץ-להבות, אבל הכל התייחסו אליו בסלחנות. אין זה סוד שבוועידה זו מונח עצם קיום הממלכה הירדנית על שולחן הניתוחים. נסיונו של נציגה להיות סופר-פטריוט וסופר-פלסטיני היה נסיון פאתטי להקנות לעצמו אמינות כלשהי בעולם הר ערבי. הדבר עורר תגובה של רחמנות מחולה בצער. אבל נאומי של אבן גירה את המצ-רים לחזור לסיגנון הישן. פהמי השיב בו במקום בנאום נרגש, בו חזר על ההש-מצות הישנות. היום הראשון נסתיים בהתכתי-שות רגילה, כמו בכל ישיבה של מועצת-הביטחון או קונגרס בינ-לאומי של מרפא-ישיניים, כשהישי-ראלים והערבים מחליפים מחלף מות מיולדות, ושאר הנוכחים מפי-תכלים פהם כבון.

המחדל ה-1002

ה קרה לאבא אבן? איך תחמיץ הזדמנות היסטורית כזאת? לא רק הרבים, אלא גם הישרא-

עיתונאי ישראלי במינון העיתונאים. "ישראל מחזיקה במה שיש לה, והיא מוכנה לנהל משאומתן על כל השאר". ליגלג עיתונאי סובייטי בכיר. "יש בוועידה שני שולחנות ריי קים — אחד של הסורים ואחד של הישראלים", אמר מצרי. יתכן שהמתוסכלים ביותר היו אנשי "קומנדו הפרופסורים". כזכור נולד רעיון הקומנדו מעל עמודי העולם הזה. הצעתי להרכיב מישלחת שתהיה מורכבת מאנשים חדשים, ובכללם מומחים לעניי-נים ערביים, המסוגלים לבחון התבטאויות ישראליות לפני השמעתן, כדי לשקול איך יתקבלו באוזני הערבים. אבן קפץ על הרעיון (מבלי להזכיר, כרגיל, את המ-קור, אבל זה לא חשוב). הוא הציע אותו לגולדה. גולדה אמרה "לא!" — והפרוס-סורים נשלחו כיועצים בלתי-רשמיים. היו ביניהם כמה אנשים טובים. אפשר היה לחשוב שאבן נייה את נאור-מו מראש בפני אנשים אלה, יאפשר להם לבדוק כל מילה, ישמע את עצותיהם וי-ישלח את הדברים על פי עצתם. לא דובים ולא יער. איש מהם לא ראה את הנאום, ואיש מהם לא נתבקש לחוות עליו את דעתו. אבן אינו מקבל עצות. וכך הסתובב הפרופסורים בי מיסדרונות, אומללים ומתוסכלים, ולא נותר להם אלא להצדיק בי-אוזני עיתונאים זרים את הקו ש" ננקט עידידי אבן — קו שרובם בוודאי גינו אותו בלבים.

על אף ואחד המחללים, מיום-הכיפור-רים והולאה, נוסף המחדל ה-1002. אך נאום אבן לא היה רק מחדל, תקלה או שגיאה.

פחד הישראלי מפני הכיתור, נוג-דים שניהם את ההתקדמות לקראת השלום. לשם כך ררושה תר-מות חרדה חדשה, חזון משותף חדש: תחזון של השתלבות במישי-פחת עמי המרחב. המישלחת הישראלית ב"נבה היתה זרה לגמרי לחזון כזה. אבן היה מסוגל להגיד כמה מלים ברוח זו, אך הדבר זר לגמרי לסיגנונו, לשפתו, לרושם שהוא עושה על שומעיו. ומאחר שלא היה מסוגל להמ-יחיש בצורה משכנעת את החזון הזה, לא היה מסוגל גם לשחרר את יריבו מפחדיו שלו. להיפך: הוא חיוק אותם וגרם ל-התפרצותם.

רצוי או כנוי

אשר נסתיים היום הראשון, היתה האווירה מדוכאת למדי. למחרת היום, באירח פזא, השי-תרה על הכל אופטימיות קיצו-נית. איש לא ירע להגדיר בדיוק את סיבותיה. אך הן היו פשוטות למדי. כרגע שנפתח כי ישראל אינה מסוגלת ליטול את היוזמה לידיה ולהשמיע תוכנית-שלום בעלת תנופה ודימוין, נקבעה עובדה הויוזמה עברה סופית לירי שתי-המעצמות. מאותו רגע היה ברור שכל התקדמות, בכל שלב, תהיה תוצאה ישירה של לחץ ודחיפה. אותה שעה נראה — באופן חזותי ממש — ששני הגדולים מאחזים ברצונם להי-שיג הסדר שיפתור את הבעיות. די היה

זורקים מילים עבריות כמו "ליכוד", "מע"ר" ו"העולם הזה" (השם "מרי" לא נקלט עדיין אצלם. וקשה מאוד להסבירו ב"אנגלית) ומגלים בקיאות מדהימה על הרעשה במפלגות אלה.

מה הם סיכויי הליכוד? האם הליכוד ישתתף בממשלה? האם יש סיכויים לדין להיות ראש-ממשלה? האם תקום הגה חדשה במערך? מהם סיכויי רשר מת העולם הזה? האם תיתכן חזית משותפת של כל היונים? האם יתכן רוב של היונים? האם יפרוש דיין מן המערך? שאלות אלה ורבות אחרות נשאלו בי דאגה, אפילו בחרדה. גם זאת היתה חוויה חדשה.

זכורני ימים כשהיה קשה לשכנע ערבי כלשהו שישראל אינה מדינה מונוליתית, שכל אזרחיה חושבים בצורה שווה, ושר אין בה אופוזיציה של ממש. זה היה חלק מן המיתוס הערבי.

מיתוס זה נשבר. הערכים מכי חילים עתה כגוונים ובגוונים-גוונים כישראל.

לא רק הסובייטים קבעו את הטאקטיקה שלהם לאור הרצון לחזק את מחנה-השלום בישראל. גם הערבים התחילו להיות מודעים לצורך זה. כך קרה שתחסיין באשיר, דובר המישלחת המצרית, פנה אל ציבור הבוחרים בישראל במסיבת-עיתונאים רשמיים, וקרא לו "לא להצביע בעד ההנהגה המליטרסיתית הזקנה" — פנייה שלא יכולה כלל לעלות על הדעת לפני עשר שנים, כשהגישה הערבית היתה ש"כל ה"ישראלים הם אותו הדבר".

הערבים חוזרים

ישראליים

אזתה מסיבת-עיתונאים מצרית היתה חוויה בפני עצמה, גם מבחינה אחרת.

באחת השיחות שלי עם הערבים, נשאלתי מה אפשר לעשות כדי לחזק את שאיפת-השלום בציבור הישראלי. הסברתי ל"בן-שיחי שהבעיה בישראל אינה ש"הציבור אינו רוצה בשלום — להיפך, שאיפה זו חזקה ואיתנה. הבעיה היא ש"רבים משואפי-השלום אינם מאמינים באפשרות של שלום. את הספקנות הזאת הנובעת מאורך המלחמה בין ישראל וה"עולם הערבי. אפשר לחסל רק בעזרת מעדים שימחישו בצורה ברורה וחזונית את השינוי שחל במצב.

בין השאר הצעתי לערבים להזיז מין את העיתונות הישראלית למסיבות-העיתונאים שלהם. קובלי תי תשובה מן במקום: נא להזיז דיע לכה העיתונאים הישראליים שהם מוזמנים.

וכן, שעה קלה אחרי נאומי הנגדה של פהמי בתשובה לבן, כאשר התכנסו מאות עיתונאים לשמוע את דברי הדובר ה"מצרי, היו ביניהם תריסר עיתונאים "ישראליים. הם עדיין לא העזו לשאול שא"לוח. עשיתי זאת במקומם.

כשסיים תחסיין באשיר, הדובר, שהיה פעם תלמידו של קיסניגר, את דבריו הפתיחה שלו ושאל אם יש שאלות. הייתי אחד מרבים שהזיזו יד. באשיר פנה אלי, ואמר בהדגשה: "בבקשה, מר אבנרי, שאלתי: "מר באשיר, שרהחן המצרי די דיבר היום על חזויות החוקיות של העם הפלסטיני. האם אחת יכול לפרט מה הן זכויות אלה, לדעת הממשלה המצרי? למה? למשל, האם הן יכולות לבוא על סיפוקן בהקמת מדינה פלסטינית בגדה המערבית וברצועת עזה?" באשיר השיב שרק הפלסטינים עצמם יכולים לתת את התשובה על כך, וכי על כן יש צורך בהזמנת מישלחת פלסטינית.

כך נקבע התקדים. למחרת היום, ב"מסיבה הבאה של באשיר, כבר היו כמה ישראלים ששאלו שאלות וקיבלו תשובות. ואילו במסיבת-העיתונאים של אבא אבן, שנתקיימה שעה קלה לפני כן, נכתו רוב הכתבים הערביים. אחד מהם, שהציג עצמו בפני מלא כשליח אל-אחראם, אף הציג שאלה ונענה באריכות.

הרוח של ז'נבה

ורמזיציה" זו, הקטנה לכאורה אך הגדולה בחשיבותה, היתה חלק ממה שאפשר לקרוא "הרוח של ז'נבה" — המזכירה, אגב, לא מעט את "הברית

לראות את גרומיקו יושב, מאסיבי וחסר-תנועה כמו פסל חסוב מאבן, מול ק"י סינג'ר התוסס והעצבני, כדי לחוש בזאת. נאומי של גרומיקו היה שיא של מתינות. הוא יצא מגדרו כדי להדגיש את זכויות-הקיום הבלתי-מעורער של ישראל, בהוסיפו על הנוסחות הסובייטיות השיגור-תיות איזכור מיוחד לישראל. הוא עשה גם דבר שלא עשה מזמן, כשהזכיר ב"מפורש את חלקה של ברית-המועצות ב"הקמת המדינה.

כאשר השמיע את המלים הפרוואיות, היבשות, ללא שמץ של רגש, אי-אפשר היה לשכוח שאותו קול עצמו ביטא לפני 26 שנים את המלים הגורליות: שהביאו להחלטת האו"ם על הקמת המדינה.

היה זה גרומיקו, אותו גרומיקי קן, שהדריח את העולם ב"1947 כנאום שבישר את תמיכת ברית המועצות ברעיון המדינה היהודית. אותה שעה עדיין ניהלו הקו"מוניסטים ככל העולם, ובראשם אנשי מק"י (אז פק"פ) בארץ-ישי ראן, תעמוזה קיצונית נגד רעיון זה.

נאומי של קיסניגר היה, בלי ספק, הר מאורע הגדול ביותר של אותו יום. הק"י שבח לו בהנאה מיוחדת. כי ערב צאתי מהארץ כתבתי מאמר על "מסע לתוך מר"ח", ובו פסקים מספרו של קיסניגר ש"נראו לי רלוונטיים לגבי הוועידה (העולם הזה 1894). והנה, כנאום זה, חזר קיסניגר גר מילולית דווקא על פסקים אלה — כאילו קרא מתוך טקסט שהיה ידוע ל"שינוי מראש.

יש החוששים מפני "שלום כפוי". גם אני איני חסיד שלו. הייתי מצדיק שלום שיבוא ביוזמה ישראל, על פי חוכמת ישראלית, כתוצאה מתנופה רעיונית שלנו. אבל בהעדר אפשרות כזאת, בגלל מהות הקבוצה העומדת בראש ישראל, יש הר"בה ברכה ביוזמה היצוגית שתביא להסדר (כפי שאמרנו בשעתו בכנסת: "שלום כפוי מרצון עדיף על שלום כפוי, אך שלום כפוי עדיף על מידחמה בהתנדרבות").

החזון של הקמת מדינת-ישראל התגשם בשעת-רצון היסטורית, כאשר שרר למשך זמן קצרצר ירח-ידיבש אמריקאי-סובייטי. מאז נטרש המאבק בין שתי המעצמות, והיתה לו השפעה קטלנית על גורל ה"מרחב.

עכשיו יש שוב שעת-רצון כזאת. אין לדעת כמה זמן תימשך השותפות האמריקנית-סובייטית, אם תספיק להוליד שלום במרחב, תהיה זאת תוצאה שתדמה בחשי"כותה לעצם הקמת המדינה.

נגישות בתוך-חדרים

רקע זה יש חשיבות מכרעת ל"התקרבות הסובייטית-ישראלית, ש"מצאה את ביטוייה בפגישה גרומיקו-אבן. אני שמח מילאת תפקיד מסוים ביוזמה פגישה זו — תפקיד שהוגדר עליידי טיימס הלונדוני ועיתונים אחרים כמכריע. "פגישה גרומיקו-אבן" השובה יותר מ"אשר ועידת-ז'נבה עצמה". אמר אריק רור לו, איש לה חונן, המומחה הנודע לענייני המרחב.

הערה זו נכונה לגבי מאורעות רבים שהתרחשו באותם הימים בז'נבה. מה ש"התרחש מאחורי הקלעים היה חשוב יותר ממה שהתרחש לפני הקלעים. חדרים ב"בתמלולו היו חשובים יותר מאולם ה"מליאה.

שם, במליאה, ענ פני השטח הירוק ובין ציורי-הענן המוזהבים ש"הציור הספרדי הזהה מארזה פרט, נערך מעמד היסטורי סימי ל"י. בחדרים הקטנים נקבעו הדבר"רים הממשיים.

נציגי הממשלות נפגשו בלי הרף, בהר"כים שונים. אבל לא רק הם. נפגשו גם אנשים בלתי-רשמיים. במשך ארבעה ימים, היו לי עשרות ש"חות מסוג זה. חלקן התקיימו במלון שלי, כמו השיחה עם חבר המישלחת הסוביי"טית. חלקן התקיימו כלאחר יד, בטרקלין, כבר במסעדה של מלון אינטרקונטיננ"טל, שם שכנו המישלחות האמריקאית ו"המצרית. חלקן התקיימו באותו מלון ב"חדרים.

החוויה החזרת בכל השיחות האלה — פגעט כפי יוצאת מן הכלל — היתה התחושה הכללית שגורל ז'נבה ייחרק ביום-הבחירות בישראל.

היה זה די מוזר לשמוע דוברים ערביים

ירח-הדבש השני: גרומיקו-וקיסניגר

מי וקרא לעבר אבן אבן "אתה לו מאור כל כך גדול! אתה לא מאור כל העור"לם!" פרצו הישראלים בצחוק יחד עם הערבים. נדמה לי שכל אחד צחק משר"החוץ שלו).

שתי מסיבות העיתונאים, כמורי צאירשבת, שיפרו כהרבה את ה"אוירה, גרמו להרגשה הכללית הטובה, וביטחון שהעסק מתהליך לזו ברצינות.

מבול עד ז'נבה

היסטוריה של הצינונות התחילה ה"בבאול. בין בבאול וז'נבה מפרידות רק כמה דקות של טיסה.

קירבה זו כבר גרמה לכמה בדיחות טפלות ("המדינה התחילה בבאול ותסתי"ים ב"ז'נבה").

אבל יש זה ערך סימולי, חיובי ועמוקי.

מה קרה בבאול? יהודי שסיסמתו ב"חיים היתה "אם תרצו, אין זו אגדה!" כינס יהודים מכל העולם, למען רעיון ש"נראה או מופרך עד כדי אבסורד: הקמת מדינה יהודית בפניה שומה ונידחת של המיזורה התיכון.

החזון הזה התגשם.

מאז הקמת המדינה, היא חולמת על אגדה חדשה: כינון השלום בינה ובין העולם הערבי, שהתנגדותו להגשמת ה"ציונות לא נלקחה כלל בחשבון בקונגרס של בבאול. במשך שנים אמרנו: אם גר"צה, לא תהיה זאת אגדה. השלום, שנראה רק אתמול רחוק ובלתי-אפשרי כימעט כמו עצם הקמת המדינה בימי הרצל, יקום אם נפעל למענו.

התנאים הפוליטיים מאפשרים זאת. חל שינוי ביחסי ארצות-הברית-ברית-המוע"צות, ביחסי ברית-המועצות-ישראל, ב"י חסי ערביי-ישראל. את הרגע הזה צריכים לנצל מיד, לפני שיחלוף.

אם תרצו, יקום השלום בז'נבה.

קול רוס בטרמפון

השעה היתה עשר בערב כאשר הר טלפון צילצל בחדר 610 במלון אמבסדור בז'נבה. אורי אבנרי קפץ מן האמבטיה והרים את השפופרת. הקול שדיבר אנגלית במיבטא רוסי בורט לט הציג עצמו כחבר המישלחת הרוסית לוועידת השלום. הסביר שהוא מעוניין להשיח עם אבנרי.

למרות שההצעה היתה מושכת, הציע אבנרי לדחות את הפגישה למחרת בבוקר. הסיבה: הוא לא היה מעוניין להיפגש לבדו עם השליח, העדיף לקחת אותי עימו. הר רוסי לא התלהב מן הדחייה, אולם נאלץ

למצוא את צבאותיהם במלחמת יום הכיפורים, לא המשיכו להתקדם.

הנציג הסובייטי טען כי המצרים לא התכוונו להתקדם יותר, ומשהשיגו את מטרת המלחמה — היינו חציית התעלה ור התבססות מעברה השני, עצרו.

אם כך, נשאל הסובייטי, מדוע התקופה ב-14 באוקטובר, וניסו להתקדם? התשובה: התקפה זו נועדה רק להקל את הלחץ על הצבא הסורי.

השאלה השניה של אבנרי: מדוע לא

חות מוגבלים בצד הישראלי של התעלה, לא העלו מעולם תביעה לשלש דיוניות.

מדוע מסרבים הסורים

להחזיר השבויים?

השאלה הבאה: מדוע מסרבים הסורים למסור את שמות השבויים הישראליים?

הנציג הרוסי טען כי הסורים יהיו מוכ

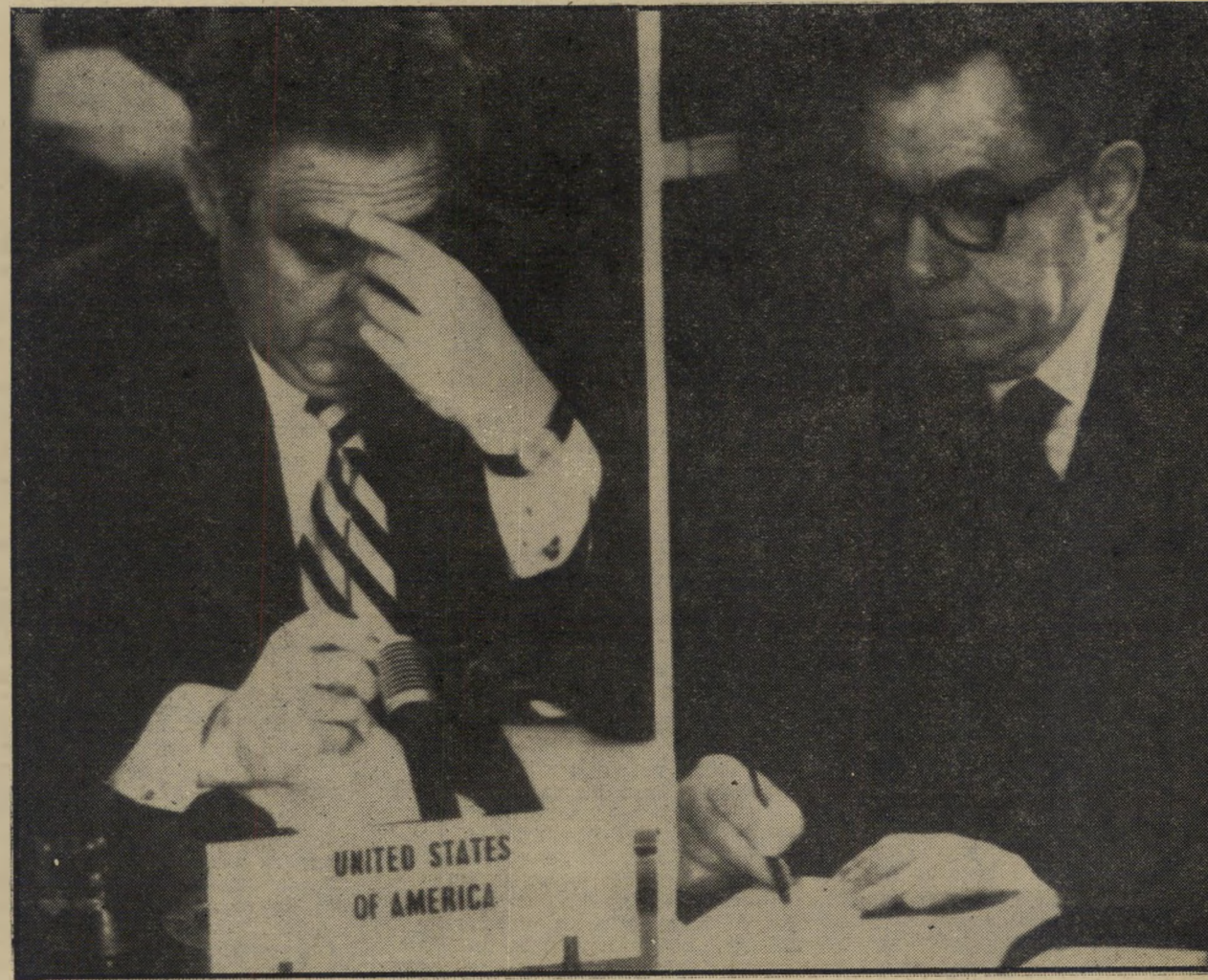
לא לפני הסכמה ישראלית לנסיגה מן השטחים הכבושים, השיב.

כאן החל הוא לשאול. עיקר התעניינותו היתה בבחירות הקרובות ובסיכויי הרשימות השונות.

אבנרי הסביר לו כי ציבור גדול של בוחרים רוצה להעניש את הממשלה על מחדלי המלחמה, ולכן הוא עלול לתמוך בסיעות הליכוד — למרות שהמצביעים דו-צנים שלום ויודעים כי הליכוד הוא סכנה לשלום. אולם, ציין אבנרי, אם ישוכנעו הר מצביעים בישראל כי יש סיכוי לשלום, וכי הוועידה יכולה להצליח — עלולים רבים לתמוך לא בליכוד, אלא ברשימות השלום השונות.

השלום ניתן להשגה

אבנרי הסביר כי אם יעלה הליכוד בכמה מנדטים, צפויה סכנה שדיין ואנשיו במערך יפרשו, ירכיבו ממשלה עם הליכוד והדתיים. ממשלה כזאת פירושה המשך המלחמה, וסוף ועידות השלום. "עליכם", אמר אבנרי לסובייטי, "ל-עזור להצלחת הוועידה ובשיכנוע הבוחרים הישראלים כי השלום אפשרי, ומשום כך עליהם לחזק את מחנה השלום בישראל". "כיצד עלינו לעשות זאת?", שאל הסובייטי? אבנרי חייך. ניתן למשל לסדר פגישה בין גרומיקו לאבן, השיב. או מיפגש ישראלי-ערבי בחסות סובייטית, או כל צעד דרמטי אחר שישכנע את הישראלים כי השתנה משהו, וכי השלום ניתן להשיג. והעיקר — שהוועידה תצליח. הסובייטי הקשיב בעניין לתיאור החלוקה הפנימית במערך בין יונים לניצים. לי הסבר כי הסיכוי להדיח את גולדה-דיין—

גרומיקו וקיס'ניג'ר בעת נאום אבן

נים למסור את רשימות השבויים מייד כשי תיסוג ישראל (בדרום) לקוי ה-22 באוקטובר. את השבויים הפצועים מוכנים הסורים להחזיר כשתיסוג ישראל לקוי ה-6 באוקטובר, ואת כל השבויים האחרים כשי תיסוג לקוי ה-4 בניין.

כיצד ניתן לקבוע את קווי ה-22 באוקטובר? הרוסי חייך: "בידי הסובייטים צילומי-לוויין המראים בדיוק היכן היה ישראלים ביום זה", אמר. הוא הוסיף כי גם לאמריקנים צילומי-לוויין, וכי התצלומים זהים. מכל מקום, הרוסים מוכנים להקבל את התצלומים האמריקניים כקובי עים. אמר.

מתי תסתיים הוועידה? לדברי הסובייטי, מוכנים הרוסים לשבת ללא הפסק ולהמשיך כה גם בחג המולד. מתי לדעתו יתחדשו היחסים הדיפלומטיים ביין ישראל לברית-המועצות?

משתתפים הפלסטינים בוועידה.

הסובייטי השיב כי ארגונם, אש"פ (אירי גון השחרור הפלסטיני) רצה להשתתף אבל הירדנים התנגדו, ולכן גם המצרים. הוא מאמין, אמר, כי בשלב השני של הוועידה ישתתפו נציגי אש"פ.

הלאה: מדוע דורשים המצרים כי לאחר הפרדת הכוחות ונסיגה ישראלית מן התעלה, יורשו להחזיק שלוש דיוניות בצד הישראלי של התעלה?

הסובייטי הופתע. מי דרש זאת, שאל? אמרנו לו כי אלוף אהרון יריב מסר זאת לעיתונאים ישראלים בשיחות-ירקע — לדבריו זו היתה הסיבה לכישלון השיחות בין ישראל למצרים.

הסובייטי נרגז מאוד. הכחיש בכל תוקף כי המצרים העלו אייפם דרישה כזאת. הוא טען כי המצרים ביקשו להציב כר

להסכים, והפגישה נקבעה למחרת, יום ה-חמישי, לתשע בבוקר.

בשעה האמורה נעצרה לפני המלון מכור נית בעלת מספר דיפלומטי, וממנה יצא גבר חסון. הוא ניגש אלינו, לחץ את ידינו והציג את עצמו. מסתבר כי בשעתו היה חבר בסגל השגרירות הסובייטית בישראל, והוא מעורה היטב בנעשה בארץ. הוא הכיר היטב את אבנרי ודעותיו, ולכן חפץ להיפגש עימו. לשמוע את דעתו על ועידת השלום וסיכוייה.

מדוע נעצרו המצרים?

אולם, קודם היה לאבנרי מה לשאול. ראשית, ביקש לדעת מדוע עצרו הי

* לפי בקשתו, אין שמו מתפרסם, אם כי הסכים לפירוטום הרשימה עצמה.

יתגם פרסי עתיק אומר: כאשר אין לספרים עבודה, הם מסרקים זה את שערות ראשו של זה. מי שראה את עשרות העיתונאים הישראליים, שפשוטו על ז'נבה בוועידת-השלום, לא יכול היה שלא לזכור פיתגם זה.

העיתונאים באו בהמוניהם, צמאים לכל חדשה. הם היו חייבים לשלוח לעיתוניהם חומר כל יום, כדי להצדיק את הוצאות הנסיעה היקרה. כאשר נדחתה הוועידה ליום השישי, נוצרו שלושה ימים ללא תעסוקה, ושיטת הספרים הפרסיים נכנסה לפעולה: כל אחד ראיין את השני. המישלחות הרשמיות לוועידה טרם הגיעו, ונותר רק לשבת במינן הגדול והמרווח של אגף העיתונות בבניין הארמון המאוחדות, שהוא כעין בית-טוקולוב ענקי, ולדוח אחד על השני.

ישבו, איפוא, אנשי קומנדו בית-טוקולוב ימים שלמים, והשגיתו זה על זה. כאשר הגי אשד מדבר ראה שיואל מרקוס מתארץ הולך לכיוון מסוים, קם ועקב אחריו בחשדנות: אולי מקבל מרקוס ידיעה שלא תהיה מחר בדבר. אנשי מעריב וידיעות אחרונות צפו זה על זה כמונו בשבע עיניים. המול הגדול היה שכולם שולחים את החומר לישראל מחדרים סמוכים, כך שכל אחד יכול לצפות מה השני שולח.

רעיון

חיובי

למזגם של העיתונאים המקצועיים, הופיעו לוועידה כמה אישים ידועים באוניברסיטאות ישראל, שתגי עיתונאי מת נוססים על דש בגדם, והם נושאים בגאון שמות עיתונים ידועים. כמו ביטאון ויצ"ו. היו אלו הפרופסורים שמישרד-החוץ גייס הפעם לעזרתו. הרעיון עצמו היה חיובי. האנשים היו טובים. אבל מדוע אי-אפשר

גלילי הוא בעליית סיעות השלום, וכי עליית הליכוד פירושה גם הרחת אבא אבן, ושילטון גולדה-דיין. הוא שמע כיצד מנסה גולדה למנות את אהרון יריב במקום אבן, ולכן שלחה אותו כנציגה לשיחות ב" קולומטר 101.

צעד ללא תקדים

שיחת ארבה למעלה משעה וחצי. כאשר יצא הסובייטי, לא ידענו אם הועילה במשהו. שכן שיחות דומות — למרות שעם דרגים נמוכים יותר של — משלחות הסובייטיות, וכן הערביות — ניהל אבנר כל הזמן. בכלל הסביר את חשיבות הצלחת הוועידה לגבי הבחירות בישראל וחיוק מחנה השלום.

לאחר גמר הפגישה דיווחתי עליה ל" מקורביו של אבא אבן. באותו ערב הם התקשרו אלי, מסרו כי נציג סובייטי נפגש עם המשלחת הישראלית, ורוצה להכין פגישה בין שר-החוץ הסובייטי אנדריי גרומיקו לאבא אבן.

כעבור כמה שעות, עוד טלפון: השר הסובייטי מסר לאבן כי יסכים להיפגש עימו לשיחה.

השמועה עברה מפה לאוזן. ביום השישי בשמונה בערב עשה שר-החוץ הסובייטי צעד ללא תקדים במדיניות הסובייטית: הוא נפגש עם שר-החוץ של מדינה ש" אין לבחירתהמועצות יחסים עימה, ואשר מוגדרת כ"חוקפנית וכובשת".

לחיצת היד ההיסטורית

ה סובייטים הם אלופי העולם בפורי מליטטיקה. לגביהם פגישה מעין זו כמות כפגישה בין גולדה מאיר ויאסר ערפאת.

הפגישה עצמה — שאת תוכנה אין ל" פרסם, כמובן כדי לא לסכן את סיכויי ה" שלום — הוגדרה כממושכת וטובה. אישים ידועים כאריק תרלו, ארנו דה-בורשגרייב ואחרים אמרו כי חשיבותה גדולה מחשיבות ועידת השלום כולה. כאשר שמעו את קורות הפגישה וכיצד נולדה, הסכימו כר לם כי אבנר תרם תרומה חשובה לשלום, בשכנועו את הרוסים לצעד כזה.

ההמשך הוא כבר נחלת ההיסטוריה. בפתיחת ישיבת אחרי-הצהריים של היום הראשון של הוועידה, עשה קלה לפני ש" פתח בנאמרו. הפתיע אבן את הנוכחים כאשר ניגש אל גרומיקו, לחץ את ידו ו" החליף עימו כמה מלים שלא נשמעו על-

גרומיקו ואבן - כמה דקות אחרי לחיצות היד

ביים. שם רחוק מעיני העיתונאים הישראליים, היו הקשרים חופשיים יותר. להבדיל ממגעים אלה בין הנציגים הערביים לאותם ישראלים המכירים ב" זכויות הפלסטינים, היו התבטאויות הערי בים בוועידה לגבי ממשלת-ישראל חריפות ביותר.

כך, למשל, בשיחה בין כמה עיתונאים, אמר חמדי פואד, סגן עורך אל אהראם: בוועידה זו יש שני שולחנות ריקים. אחד של הסורים ואחד של הישראלים.

מדוע של הישראלים? "כיוון שעם ממש" לה זו אין מה לדבר. ישראל היא הארץ היחידה בעולם שזה 25 שנה אין לה גבולות קבועים, ואשר מעולם לא אמרה מה הם הגבולות שהיא רוצה. בכלל הזדמנות היא מרחיבה את הגבולות. נכון שיש ב" ישראל אנשים החושבים אחרת. כמו אבנר רי. אולם זו קבוצה קטנה, בלי יכולת ל" השיג מטרה. ייתכן" אמר פואד, "שהיתה זאת שגיאה להימנע בעבר ממגעים עם ישראלים המתנגדים לממשלה".

ואולי זו אחת התוצאות של ועידה זו: במסדרונות, בבתי-המלון, החלפנו כתובות זכרטיס-ביקור. יצאנו לבילויים בבארים, ישראלים וערביים. כשכל צד יודע מי הוא השני, כאותו עיתונאי לבנוני, אשר קרא את ספרו של אבנר, מחמת היום השביעי, ורצה לראות אותו — אולם פחד לעשות זאת לבדו פן ינקמו בו בלבנון.

אולם פרט לכך — יצאנו יחד לבילויים, סעדנו יחד ודיברנו יחד. אם היה השלום תלוי בשנינו, מזמן היה מושג כבר.

לערבים לפורומים סגורים יותר. אשמים בכך כמה עיתונאים קלי-דעת מישראל. הללו היו להוטם להראות כי גם להם קשרים עם ערבים, ומיהרו לשלוח לעיתוניהם כתבות על שיחות עם עיתונאים ערביים — תוך ציון שמותיהם. תוך 48 השתתה האווירה באגף העיתונות של הוועידה. ה" עיתונאים הערביים קיבלו גיפסה מארצות-יהם, נמנעו ממגעים גלויים נוספים.

אולם כיוון שאת אבנר רצו לראות בכל זאת, התנהלו השיחות מכאן ואילך בדרך כלל במלון אינטרקונטיננטל, מעוז המישלחות המצרית והאמריקאית, ששכרו קומות שלמות — לעומת הישראלים, שהתפזרו במקומות רבים בעיר.

ישראל - בהתפשטות

מתחדדת

מ די ערב היה אבנר שוהה במלון זה, מנהל שיחות ארוכות עם נציגים ער-

* אבנר לא רצה לערוך בעצמו מסיבת עיתונאים, אף שהעיתונאים הורים הפצירו בו, מאחר שמצא עצמו במצב מיוחד ב" מינו: הוא היה האישיות הפוליטית היחידה בוועידה כולה שלא היה נציג רשמי או בלתי-רשמי של ממשלתו. כך, חשש ש" אם ימסור הודעות פוליטיות לעיתונאים, ייראה כדבר כפוגע בפעולת המישלחת ה" ישראלית, ועל כן לא עשה זאת.

ידי אחרים. גרומיקו החזיר לו לחיצת-יד, אחרי רגע של התענה. השגריר ונוגראדוב, שישב לידו, הסתכל, ראה, ופנה אל זיאמה דיבון, שישב מעבר למעבר, הישראלי ה" קרוב ביותר אליו, הושיט לו את ידו גם הוא.

העיתונאים מסתערים

ה תחלתי את תיאור הוועידה בסיפור הפגישה בגלל חשיבותה ההיסטורית, אולם האמת היא כי עלי עשה רושם חזק דבר אחר לגמרי. אבנר בא לוועידה ביום הרביעי, כאשר לקחתיו מנמל-התעופה ל" אולם-העיתונאים בהיכל האומות, נדהמתי למראה עיני: עשרות עיתונאים עטו עליו נאבקו מי יקדים את מי בלחיצת-ידו ו" בהחלפת מילה איתו. תוך כמה דקות ישבנו מוקפים עשרות עיתונאים, שהמטירו עליו שאלות. כיוון שעל דש ביגודו של כל עיתונאי היה תג עם שמו ושם העיתון, יכולתי לראות ביניהם את נציגי גדולי ה" עיתונים מארצות-ערב, מאל-סייטסה ואל-חואדאת ועד אל-אחראם ואכבר אל-יוס.

קרוב לשעתיים הם חקרו את אבנר שתי וערב, כאשר רוב השאלות נסבו על הבחירות בישראל. מי יעלה ומי יירד? הש" סיכוי לבגין לעלות ולהרוס את שיחות השלום? השואלים גילו בקיאות בפרטי הפרטים של הפוליטיקה הישראלית, ו" עירנותם לבחירות בישראל עלתה על עיר" נותם של ישראלים רבים.*

מאוחר יותר עברו השיחות בין אבנר

קומונדו בית סוקולוב

ברגליים קפואות הגיעו לבניין האו"ם, מקללים את המצרים, השווייצים וכל ה" עולם. אשר לקור: מי שראה את רון ברישי (המשך בעמוד 20)

ביטחון עצרו אותם, וכאשר גילו כי הם ישראלים ואין להם הסבר לבואם לקומה החמישית דווקא (לך תאמין כי זו טעות) לקחום למיטרה לחקירה. עברו ארבע שעות עד שאמתה זהותם, והם שוחררו.

הלבנוני, ונתקל בכוח הישראלי. עתה, נפגשו השניים שוב בוועידת-השלום, כא" שר כל אחד בא לכסות את הוועידה מטעם הטלוויזיה של ארצה.

אגב, לרון נגרמו כמה דפיקות-לב, כאשר בא לוועידה ושמע מפי האחראי על סידורי הטלוויזיה כי עליו להתחלק באמצעים עם תחנת-השדרור של האופוזיציה. לאחר שחלפת דהמתה, הסביר לו האחראי כי הגיע גם צוות טלוויזיה של העולם הזה, השייך לאופוזיציה, בעוד רון ברישי עובר למען התחנה של הממשלה. האו"ם אינו יכול להפלות בין התחנות.

הפיתרון שנמצא לשביעות-רצון הכול: הטלוויזיה הממלכתית קיבלה נציגות בתוך האולם, בעוד האופוזיציה קיבלה היתר ל" צלם בחוץ. אולם כיוון שהאחראי היה יוגוסלבי ואוהד אופוזיציה, כנראה מסיבוע, הוא דאג להגניב רישיון-כניסה לאולם ה" מליאה גם לנציגי האופוזיציה.*

צלמים

קפואים

א גב, נציגים אלו, צבי שפילמן ו" יחיאל נאמן, בילו לילה שלם בכלא שווייצרי. ערב אחד התבקשו לבוא למלון אינטרקונטיננטל כדי לצלם את פגישתו של אורי אבנר עם אישיות אמריקאית ידועה, בטעות עלו עם המצלמות לקומה החמישית, שבה שכנה המישלחת המצרית. אנשי ה-

להציגם רשמית כיועצים למישלחת? מדוע שלמה אהרונסון צריך היה להופיע כי עיתונאי בגלי צה"ל, ודון בבלי, רואה החשבון המכובד מת-לאביב היה כאן כתב שידורי ישראלי?

המסבירים שהביא משרד-החוץ עשו כי מיטב יכולתם, ומעבר לזה, נראה כי כרטיס הנסיעה שניתן להם עור לכמה מהם לשנות את דיעותיהם. היה זה מאוד מוזר לשמוע אישים ידועים מצהירים כאן הצהרות שנגדן הם לוחמים בשח-קצף בישראל.

כך, למשל, בהוצאת-דקע שנחננו הפרופ" סור שמעון שמיר וד"ר שלמה אהרונסון (שהוצג כפרופסור וכ"כתב צבאי ראשי ב" חזית הדרום") שמעתי את אהרונסון מצי" היר שישלם יכולה כיום בקלות להכות את כל הצבא המצרי, ושבים הפסקת-האש לא היה למצרים כל צבא בין התעלה לקהיר, וסילופים גסים אחרים.

אי-אפשר

לסמוך

ע ? כך סיפר לי ארנו דה-בורשגרייב מעורכי ניו-הווי, כי פנה למצרים ו" שאלם מדוע אין הם מביאים פרופסורים כדוגמת ישראל. תשובת המצרים: "אנו לא יכולים לסמוך על הפרופסורים שלנו, כמו שממשלת-ישראל סומכת על הפרופ" סורים שלהם..."

אחת הפגישות המשמחות היתה לכתב הטלוויזיה רון ברישי. לפני כמה שנים הכיר רון בפרס כתב-טלוויזיה פרסי, והת" יידד עימו. לפני שלוש שנים, באחת ה" פשיטות של צה"ל בלבנון, נתקל רון באותו כתב, שנלווה אל יחידות הצבא

הקומונדו חגי אשד מדבר (שני מימין) מתכופף בדרכות בעת נאומו של שר-החוץ הישראלי אבא אבן, אריה ראט מנירוסלם פוסט מסתכל משועמם בשטון, ויואל מרקוס מעיתון הארץ רושם לעצמו רשימות.

במדינה

העם

האשמים וחבסו

כאשר התגלה היקף המחדלים של הנה"ג המדינה בימי מלחמת יום-הכיפורים, התלוצצה העתונות הישראלית: "אחד הי" סמלים בצה"ל כבר מינוי של נאשם. כאחראי לכל המחדלים."

אבל בישראל אסור לספר בדיחות. הם מתנקמות בסוף באלה המספרים אותן. סוף-סוף, חודשיים אחרי המלחמה, הצליחו ראשי-הממשלה גולדה מאיר ושר-הביטחון משה דיין, לגלות את האשמים האמיתיים האחראים לכל המחדלים. הם תפסו אותם. ואז הסתבר כי האחראים לכל מחדלי הצמרת המדינית והבטחונית של ישראל אינם אלא עתוניי ישראל ועיתונאיה.

כי הפסולת. בהופיעו בשבוע שעבר באסיפת בחירות בכפר-יחזקאל, הסיר משה דיין מעל עצמו כל אחריות. "אני חושב שמילאתי את תפקידי כראוי," אמר, "לא הונחתי דבר ולא הייתי בשוויצריה כאשר פרצה המלחמה." ואילו בהמשך דבריו מצא דיין את האשמים: "מדוע לרסון על כולם? יש לנו קצינים ואלופים מעור-

קיסנינג'ר בישראל
לא רוצה לשמוע

לים. ומי מבקר אותם — רק העתונאים. ראשי-הממשלה גולדה מאיר לא פיגרה אחי-ריו. בראיון שהעניקה ביום שישי האחרון למערכת ידיעות אחרונות, אמרה גולדה: "בקשר לכלייה-התקשורת, אני חושבת שזו בעיה חמורה. יש חוק, ואי-אפשר חלילה שהתקשורת תהיה ממשלתית ומכוונת. אבל נדמה לי שעברנו לקיצוניות שניה. בשבת שעברה החלטתי שאיני נוגעת יותר בעתונות. ובאמת, בשבת שעברה לא קרא-תי אף מישפט אחד. אני פשוט לא יכולה לשאת את זה. ובאשר לטלוויזיה — אני יכולה לסגור אותה מתי שאני רוצה... אתם תסלחו לי, אם אני חושבת לפעמים, מה שאמצעיה-התקשורת עושים, זה שהם לוקחים את הפסולת ועושים מזה עתון." ועכשיו יכולים גולדה והממשלה שלה, להמשיך לישון בשקט. האחראים נתפסו.

מדיניות

הזמנה בדלת האחורית

בתום ביקורו של מזכיר-המדינה האמריקאי בישראל, ערב פתיחת ועידת ז'נבה, יכולה היתה ממשלת-ישראל להצביע על הי" שג אחד, כביכול, אותו השיגו שריה במהלך פגישותיהם עם הד"ר קיסנינג'ר. יום לפני ביקורו של קיסנינג'ר בארץ, מסר שגריר ארצות-הברית בישראל, קנת קיסנינג, לשר-החוץ אבא אבן, את נוסח הזמנה הרשמית לוועידת השלום, אותה עמד קיסנינג'ר להביא עימו. הנוסח הובא לישיבת הממשלה גולדה ושרית נדהמו (המשך בעמוד 19)

הוֹפִיעַ !!!

מאת:

ישעיהו בן-יפור

יהונתן גפן

אורי דן

איתן הבר

חזי כרמל

אלי לנדאו

אלי תבון

הוצאה מיוחדת

המיוחד

סיפור מלחמת יום-הכיפורים
והאירועים שקדמו לה

נמצא למכירה בחנויות הספרים ובכל

דוכני העתונים!

המפיץ: "גד", חברה להפצה בע"מ, רח' צ'לנוב 30, תל-אביב
טלפון: 823705

עו"ד אורי הופרט דרוש בירושלים

הוא צעיר יותר

הוא לוחם יותר

הוא ליברלי יותר

למען מניעת כפיה דתית

למען חיים יחד עם הצבור הערני בעיר.

מועצת העיר המהווה פרלמנט מקומי בן 31 חבר —

תן יד לאורי

עזרו לו לשמש אופוזיציה לוחמת לשלטונם של
המערך-גח"ל-ידתיים

למען ירושלים

למען עירך

הצבע לע

מאת אורי אבנרי

הכנסת השביעית

מה יכולה כבר סיעת יחיד להועיל בכנסת? זאת עשתה סיעת מרי — העולם הזה בארבע השנים האחרונות: אלה הן חלק מהצעות החוק וההצעות לסדר-היום שהעלינו בכנסת השביעית:

חיילי צה"ל

- כתוצאה מכפיה דתית, הונחה, או העדר לחץ מס' פיק, דפוקים חיילי צה"ל במקרים רבים שאין צורך בכך. אנחנו דרשנו:
- הענקת שכר הוגן לחיילים בשירות חובה.
- הענקת כל הזכויות והפטורים ממיסים שמקבל עולה חדש, גם לחייל משוחרר.
- החזרתו של כל חייל משוחרר למקום עבודתו מלפני שירותו, אם רצונו בכך, תוך שמירת זכויותיו וקידומו.
- ביטול פקודת מטכ"ל האוסרת לפתוח דריו וטל-

- ביטול הפטור מגיוס לצעירות המצהירות שהן דתיות.
- ביטול כל זכויות יתרה אחרות שניתנו לאזרחים בגלל היותם דתיים.
- ביטול מערכת החינוך הנפרדת לדתיים.
- הקניית שוויון זכויות לכל הדתות, לכל זרמי הדת היהודית, וביטול השתלטותו של הזרם האורתודוקסי המהווה מיעוט בעם היהודי, על חיי הדת בארץ. מכך גם הכרה — כל עוד לא בוטל הפריט לאום — בגיוור על פי הזרם הקונסרבטיבי והרפורמי בדת היהודית.
- ביטול הכפילות של רב אשכנזי ורב ספרדי — כפילות המנציחה גזענות.
- הבטחת חופש האמונה והכפירה לכל אדם.
- ביטול כל חוק המכריח אזרח למלא מצווה דתית.
- הפרדת הדת מהמדינה: איסור על המדינה להתייחס בבחירת כוהני-דת, ואיסור על כוהני-דת להפעיל סמכות בכוח החוק בשם המדינה. לא תהיה שום דת מטעם המדינה, ושום סמכויות מדינה מטעם דת כלשהי.
- מחיקת סעיף הלאום מתעודת-הזהות ומירשם הרשמי: דתו ולאומיותו של האזרח הם ענייני הפרטי, לא ענייני המדינה.

זכויות האזרח והאשה

- רק טבעי הוא, כי כאשר אין חוקה המגינה על זכויות הפרט נגד השתלטות השלטון, יישחקו זכויות אלה. בישראל השחיקה היתה כבדה. אנחנו דרשנו, בין היתר:
- חקיקת חוקה שתבטיח את זכויות האזרח.
- לאסור על השלטונות לצוות לשיחות טלפון.
- לאסור על השלטונות לפגוע בחופש ההפגנה של האזרח, כל זמן שהפגנה זו אינה אלימה ואינה פוגעת בשלום הציבור.
- לבטל את הצנזורה על סרטים ומחזות.
- לבטל את החוק האוסר הפלות מלאכותיות, ורופא כל צעירה — ורופא נשים — לפושעים בכוח.
- התוצאה: הממשלה מינתה ועדה לבדיקת הנושא. אך הכנסת החליטה בשלב זה להסיר את הנושא.
- חלוקת רכוש המשפחה שווה בשווה בין שני בני הזוג.
- לחייב את המדינה לשלם את המזונות המגיעים לאשה החיה בנפרד מבעלה.
- ההצעה נתקבלה בחלקה.
- הקמת מוסד של סניגור ציבורי: מנגנון שיעזר ניק הגנה משפטית מטעם המדינה לכל אדם שיואשם

- לאסור על ראש ממשלה לכהן יותר משתי קדנציות.

הכנסת

- הכנסת במדינת-ישראל הפכה לחותמת גומי בידי הממשלה. כדי להחזיר לכנסת את כוחה האמיתי, כנדרש במדינת חוק דמוקרטית, אנחנו דרשנו:
- שר ששיקר לכנסת — יפוטר.
- הכנסת תקים לעצמה מנגנון עצמאי של מומחים בתחומים שונים, כדי שלא תיאלץ להסתמך רק על דעתם של מומחי הממשלה.
- הכנסת תוכל לדון רק בקוורום של 30 ח"כים, ולהצביע — ב-40.
- שכרם של הח"כים יהיה צמוד להשתתפותם בדיונים ובהצבעות.
- הנהגת מנגנון הצבעה אלקטרוני שירשום את ההצבעות לפחות בדיוקנות הנהוגה במשחק כדורסל.

תחבורה

- בישראל של שנות השבעים עדיין לא גילה המימסד את עידן התחבורה המודרנית — והתייחסותו אל ציבור הנזקקים לתחבורה היא בהתאם. אנחנו דרשנו:
- הרכבת מוגן-אוויר בכלל אוטובוס ומוניות.
- התוצאה: בכל אוטובוס חדש יותקן מעתה מוגן הקצאת מקומות-חינה מספיקים.
- איחוד נושא התחבורה באוטובוסים בגוף אחד, ותיכנון מחדש של קווי התחבורה בנוש דן לייחודה אחת, כדי לפתור את בעיית צוואר הבקבוק התחבורתי של המדינה. הגורם סבל יומיומי אינסופי לרובבות אזרחים.

תאונות-דרכים

- אחת הסיבות לתאונות-דרכים בארץ היא הימנעותו של בעל רכב מהשקעה באביזרי בטיחות חיוניים, בגלל מחירם העצום. אנחנו דרשנו:
- שיהיו צמיגים ואביזרי בטיחות אחרים ממכס, כדי להוזיל את מחירם.
- כל נהג יידע כמה פעמים גיצל בנס מלדרוס חיילים שחיכו לטרמפ בלילה לא כל כך בצדי הכביש. אנחנו דרשנו:
- ציוד חיילים בפסים זוהרים.
- צה"ל קיבל זאת, וחיילים עם דיסקיט זוהרת על מעיל הרוח הפכו לתופעה נפוצה.
- אם נפגעת בתאונות-דרכים — היה עליך, בעבר, לי-

על זה נאבקנו בכנסת השביעית:

- התמקח שנים בבת-מישפט כדי להוכיח את אשמתו של הנהג שפגע בכך. אם לא הוכחת — או נפגעת על-ידי נהג ללא ביטוח — נשארת חסר-כל. אנחנו דרשנו:
- לפצות על-ידי המדינה כל נפגע בתאונת-דרכים.
- כיום, הן בנזק בגוף והן בנזק לרכוש, מבלי כל קשר לשאלת האשמה.
- הממשלה קיבלה דרישה זו, גם אם עד סכום פיצויים מוגבל, ופיצוי הנפגעים באמצעות חברות הביטוח.

חינוך

- פני הדור כפני מערכת החינוך שלו, ומה פני הדור יודעים כולנו. אנחנו דרשנו:
- קביעת מקסימום של 30 תלמידים בליתה.
- הקמת כיתות הומוגניות של תלמידים בעלי רמה אחידה.
- הנהגת יום לימודים ארוך.
- התקנת הסקה בבת-ספר בכל מקום שיש צורך בכך.
- כל מורה וכל הורה יודעים יפה מאוד כיצד פוגע כיום אי-מילוי דרישות אלה בתלמידים.
- כן דרשנו:
- יצירת תנאים שיהיו משיכה לכוחות בעלי רמה גבוהה להצטרף למקצוע ההוראה.
- עבור יוצאי צה"ל המבקשים להמשיך בלימודים גבוהים ואין להם אבא עשיר דרשנו:
- ביטול שכר לימוד באוניברסיטאות.
- כן דרשנו:
- הקמת משרד ממשלתי מיוחד לענייני נוער ורפורם.

יחסי עבודה

- המצב כיום הוא שלממשלה יש סמכות להפוך אותך לעבד, לשלול ממך את זכותו האלמנטרית של כל עובד במדינה חופשית — הזכות לשבות.
- אנחנו דרשנו:
- הבטחת חופש השביתה.
- כל עובד יידע מה עשה המיטוי המופרז והמעוות לחשק לעבוד. אנחנו דרשנו:
- שיהיו ממש מופרז על שעות נוספות.
- להכיר את התשלום לעוזרת כהוצאה מוכרת לאשה עובדת.

- בפלילים. בדיוק כמו שקיים מנגנון שתפקידו להאשים אזרח.
- ביטול החוק האוסר יחסים הומוסקסואליים מרצון בין מבוגרים.
- למרות מיתכת שר המשפטים בהצעתנו, הסירה ה' כנסת את הנושא.
- ביטול מס-נסיעות.

שרותים לאזרח

- צרות המלחמה השכיחו מאיתנו את צרות ימי הש' לום. אולם הצרות ההן פגעו באיכות חיינו יום יום, שעה שעה. אנחנו דרשנו:
- הפעלת שירותי הדואר בידי חברה פרטית — כדי שמכתב יגיע מתל-אביב לרמת-גן בפחות משבוע ימים, ומסיני לצפון בפחות מעשרה ימים.
- הקמת שירות חופים ארצי, שתחזור ותהפוך את חוף ימה של ישראל, מאשקלון ועד ראש-הניקרה, למקור הנאה לתושבי הארץ, במקום מקור סבל וזפת.
- הקמת שירות כבאות ארצי.

הגנה על הדמוקרטיה

- גם במדינה בעלת חוקה יש צורך בעמידה מתמדת על מישמר הדמוקרטיה נגד הכוחות המתנכלים לה. כי מדינה הסרת חוקה, וחסרת מסורת דמוקרטית כשלנו — בה ייתכנו הרגילים כחוק באדריעופר — על אחת כמה וכמה. אנחנו דרשנו:

- לבטל כל חוק הנוגד את עקרונות מגילת הרצואות.
- למנוע כל שינוי בשיטת הבחירות וחלוקת הר מנדטים, אלא אם כן נתקיימו ארבעה כללי ברזל:
- 1. בעד השינוי הצביעו 90 ח"כים (מתוך 120).
- 2. השינוי אושר בהצבעה חוזרת בכנסת הבאה.
- 3. בית-הדין הפסד העליון אושר כי השינוי אינו פוגע בזכויות-יסוד דמוקרטיות.
- 4. השינוי אושר במישאל-עם.
- לקבוע מימון אחיד לכל המפלגות, בתוספת סכום קטן עבור כל ח"כ.
- לאסור על שרים לעסוק במיסחר, בעוד שכיום רשאי שר לנצל את מעמדו כדי להתעשר.

- וויזיה ביחידות בשבתות וחגים. התוצאה: היום רשאים חיילי צה"ל ביחידה לעשות זאת.
- הסעת חינוך של חיילים באוטובוסים.
- ההצעה נתקבלה בחלקה.
- הסעת חיילים מסיני ובחזרה.
- הגדלת הגימלאות לנכי צה"ל.
- הענקת עיטור למשפחת חייל שנפל במערכה.
- הענקת עיטורים לחיילים מצטיינים.
- ההצעה נתקבלה.
- מניעת פוליטיזציה בצה"ל.

דירות לזוגות צעירים

- המצב כיום הוא שאם אתה זוג צעיר אחרי צה"ל, בתחילת דרכו בחיים — עליך להשתעבד לכל חיך כדי להגיע לדירה אף צנועה — או לשלם חצי משכורתך כשכר דירה. אנחנו דרשנו:
- שהמדינה תבנה על חשבונה דירות להשכרה, ותיגבה עבורן שכר דירה סביר מודרג, בהתאם למצבו הכלכלי של השוכר.
- שיבוטל מס הרכוש על דירה המשמשת כמקום מגורים הוגן וסביר.
- שיבוטל המס על העברת דירות בטאבו.

- ההצעה נתקבלה בחלקה.
- כן הקמנו את אירגון הזוגות הצעירים, ו' תבענו שכן זוג צעיר יקבל הלוואות ארוכות טווח לדיוק כמו עוזים חדשים. כתוצאה מכך הוקם מצבם של הזוגות הצעירים.

דת וכפייה דתית

- ב-26 שנות קיום המדינה הצליחו המפלגות הדתיות להשליט את הכפייה הדתית במדינה בתחומים אין ספור, לאט אבל בטוח. אנחנו דרשנו:
- הנהגת נישואין וגירושין אזרחיים, שיאפשרו ל כל אחד להינשא לכל אשה שהוא אוהב, ולכל בני זוג התפצלים בכך — להתגרש, מבלי שייאלצו להיות יחדיו בגיהנום כפוי בידי רבנים הפועלים בצו אמונה דתית. היינו הסיעה היחידה שהגישה, לראשונה בתולדות ה' כנסת, הצעת חוק מפורטת בעניין זה.
- הפעלת השירותים הציבוריים, ובכללם האוטור בוסים והרכבת, שבעה ימים בשבוע.
- ביטול הפטור מגיוס לתלמידי ישיבה.

ה"חברה, הכנית האלה הן גרות
 "חנכה" הזהיר הרס"ן. "מותר רק
 לראותן בלבד. או ואבוי למי שיגע בהן."
 האזהרה היתה במקומה. החברה במרומי
 הרמה, שאוטובוס מלא יפהפיות נחת עליה
 הם בלי אזהרה מוקדמת, היו המומים ל-
 מראה עיניהם.

ובעוד החיילים המזוקנים, הקפואים, הר-
 עטופים שכבות שכבות של בגדי חורף,
 ישבו מסתכלים נדהמים — ערכה לפנייהם
 שורת דוגמניות צמרת, על מסלול של
 ארגונית חמושת ריקים שהונחו בשורה בי-
 תוך הבזק הכבד, תצוגת-אופנה ברמה בינ-
 לאומית.

אוטובוס

מריח מאלכוהול

ב' ין שמונה היפהפיות שהגיעו אל
 הכפר היו: חווה לוי, מלכת-היופי
 לשעבר, שרונה מרש, בת-הנעורים הבינ-
 לאומית, דוגמנית-הצמרת פנינה רוזנבלום.
 תמי פייג, דוגמנית הבית של גוטקס, רר
 נית רוזנשטיין, בתה היפהפיה של מלכה-לה
 רוזנשטיין היפהפיה. עדנה גלעד, סגנית
 מלכת-המים 1973, הדוגמנית מירי אורן,
 שהגיעה ערב התצוגה מגרמניה, ומנדי-
 רייס-דייוויס-שאויל.

זאת היתה הכבודה שמילאה את האוטו-
 בוס העליו, המלא עד אפס מקום הררי
 סופגניות וארגוניין, שיצא בדרכו מתל-
 אביב צפונה ביום החמישי בשבוע שעבר,
 כדי לאחל חנוכה שמח לחברה הצופים
 אל נוכח שער דמשק.

האוטובוס יצא לדרכו מבוטיק ביבה בי-
 צפון תל-אביב, שם היו מרוכזים דיגמי הר-
 תצוגה, בשעה שבע בבוקר — דבר שכבר
 מראה על הקורבן הכבד שהיו הבנות נכר-
 נות להקריב למען המולדת.

המסע החל מיד ברגל ימין: ארגו מלא

כוח מנדי
 מנדי שאוילי בצי-
 לום היסטורי בתוך
 טנק, המהווה שיפור
 לטנקיסט המקובל.

חנוכיה של

ואחריה מירי, בשימלה מקפיאת דם. בתמונה משמאל (למעלה) מר-
 כללי של החנוכייה במלואה. כשהשמאלית בשורה היא מנדי, ומימ-
 מנחה ליד הסביבון הענק, רוח'קה בתמונה למטה: חזיל תומך בפני-

סרן דויד נבחר, בזכות היותו גם דוגמן
 בחייו האזרחיים, להיות השמש לחנו-
 נרה של פנינה, כשבתור מחכות עדנה
 כיית היפהפיות, מדליק את

השמש החי

מחיות כפיים נלהבות
 מקבלות את תמי פייג על
 הרעוע, מכוסה השמיכות.

הידד

פהפיות

זוהר באופל
בתוך חדר מגורים צה"לי אפור וקודר, שזור עירבובייה של מזרונים ושמיכות, קסדות וקופסאות שימורים — מרימות הבנות נר ברכה. יושבות למעלה (מימין) רונית, מירי, עדנה. מתחתיהן: חוה, תמי ופנינה. בתמונה מימין נראית תמי יחד עם החברה.

בקבוקי יין התהפך, חלק גדול מ- הבקבוקים בתוכו נשברו, ולכל אורך הדרך היו עוברים-ישובים מ- כנים להישבע שנדמה להם שהרי- חו יין מהאוטובוס המלא חתיכות ההוא שחלף על פניהם. השיחה באוטובוס נסבה, באורח די צפוי, על גברים. הבנות נטו לקבל את סיכומה של מנדי, בעלת הסמכות והניסיון, שטענה כי ה- גבר המושלם הוא אחד ממוצא עירקי שקיבל חינוך אנגלי. עד כדי כך.

בשערי הקו הסגול התעוררה הבעיה הראשונה. אפילו חיילות אינו מורשות להיכנס לתחום הקו (המשך בעמוד 18)

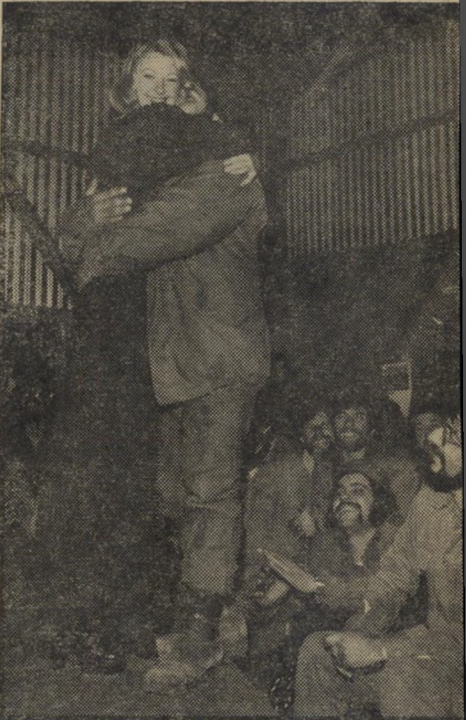

נשיקת חג

חמה וספונטאני
נית לרונית.

עומדת
מנדי רייס-דייוויס-שאר
לי על המסלול, מדג-
מנת שמלה שחורה מהודרת, רחבת מחשוף.

אחובה
חייל נלהב שלא
הצליח להתאפק,
מעניק למנדי חיבוק ספונטאני מכל הלב.

(המשך מעמוד 17)
הסגול, על אחת כמה וכמה אורחיות. השני-גמלים במחסום לא ידעו בדיוק מה לעשות עם הסחורה שנפלה עליהם. שורת טלפונים הלך וחזור, ונתקבל האישור: מר תר להיכנס, לברך את החיילים, למסור להם את המתנות, לבלות קצת בחברתם, וב-17.00 להיות בחזרה בארץ.
החלק האחרון של המסע היה כבד-ראש יותר. לכל אורך הדרך ניתן היה עדיין לראות את סימני המלחמה האכזרית ש-השתוללה כאן.

להט בכפור

אך כאשר עצר האוטובוס ומיטענו פרק את עצמו לתוך קבוצות החיילים הנדהמים, חזרה אוירת-ההג להציף את כולם. תוך זמן קצר, הפך החיזיון הסורי-א-ליסטי למציאות: בנוף הקודר, בקור כל-בים נוראי, כשמסביבם חיילים יושבים, עומדים וכורעים, ומאחוריהם פרצופים מווקנים נוספים מציצים מתוך הסנקים ש-מסביב דגל הלאום מתנופף ברוח — ערכו שמונה היפהפיות את תצוגת האופנה הר-מקורית ביותר שנערכה אי-פעם במדינת-ישראל.
והמרגשת ביותר. שמונה הבנות היו כור-לן דוגמניות מנוסות ומשופשפות, שצעדו כבר מול קהל נבחר שבנבחרים. אך מעור-לם לא זכו לקבלת-פנים כה חמה, כמו בר-ערב חנוכה ברמת-הגולן הקרה.
החבריה פשוט נשאו את הבנות על-כפיים.

ביטול בגלל הכוננות

היה זה מיפגש מחמם לבבות, כשהי-בנות מביאות לחבריה את טעם הבית הרחוק, והחבריה מציפים אותן באהבה. המחזה חזר על עצמו גם בתחנה השנייה, שוב ערכו הבנות את התצוגה בפני החי-לים — הפעם באוהל גדול, על מסלול עשוי ארגזי תחמושת ריקים. ההצגה השלישית, באי-שם שלישי, נערכה בצריף-פח ענקי. "אתן הבאתן לנו אור לכאן", הכריז הר-מח"ט, "ואני מקווה שתעשו זאת גם בפז-רים וגם בפסח."
הרעיון המקורי היה ליפול דווקא על הקורפוס האפריקאי של צה"ל: העולם הזה ביקש לארגן תצוגת אופנה וערב-הווי, עם מיטב התוצרת הדיונוגופית, לחבריה בקווים בארץ גושן, לכבוד חג החנוכה. כל מי ששמע את הרעיון נתפס לו, רעיית נשיא המדינה, נינה קציר, ניאותה להעניק את הסוטה למיבצע. דובר אגד, מרדכי ("מוטלה") שיפמן, התנדב לנהוג אישית את האוטובוס למטה. אחרי-כך נתר-קבלו אפילו כרטיסי טיסה, ואחר-כך התב-טל כל המיבצע — בגלל מצב הכוננות הגבוה שהוכרז ולא פסק.
התבטל, אבל לא התבטל. בעזרת שני משוגעות לדבר, הצליח העולם הזה להע-

תצלום משפחתי

קבוצת חיילים בחברת הדוגמניות על רקע סנק. הסנקים החמושים והדרוכים, הנוף הקו-דר והמדכא, והבנות הסטגוניות והעלירות, שהזרימו חדות חיים, סופגניות חמות ובקבוקי-יין לחיילים, הפכו את המחזה לסצנה מזרחי שלא מן העולם הזה.

לצד אלופי עולם כפקו רבן, קשרל, וחבר-רות-ענק דומות.
על מידת הצלחתה של האופנה הישרא-לית יכולה להעיד העובדה כי רוחקיה קיבלה הזמנות ב-350 אלף דולר, ביחוד לדגמים שהתבססו על החידוש המקורי שלה — שילוב של ג'ינס עם בד ערבי.

השנייה שהצילה את המצב היתה יונה הראל, אלמנתו של רבי-חובל השלושה, שהצליחה להתרים את כל העולם לטובת המיבצע. רזוב הגדול תרם אלף סופגניות, ועד עובדי שוהם תרם ארגזי יין. מקריית-מוצקין הגיעו 750 סופגניות. "כל מי שה-כיר אותי — שילם", הסבירה יונה את השיטה.

ואתרוומת
היד שהפילה היא היד שהרימה: החייל קס על רגליו, נושא את מנדי על ידיו בחזרה אל המסלול. התערבותו הבלתי-שיגרתית של קהל הצופים במהלך התצוגה תרם להתרוממות הרוחות במקום.

נופלת
ההתלהבות והספונטאניות היו כה גדולות, והמסלול כה רעוע, שהחייל התמוטט לאחור, אבל על שללו לא ויתר. צנח לתוך זרועותיהם של חבריו שישבו על הריצפה לצד המסלול וקיבלו אותו במחיאות כפיים וקריאות עידוד.

למקרא נוסח. כמו בפעמים קודמות, היה נוסח ההזמנה בניגוד מוחלט לכל מה שהבטיח קיסניגר לישראל.

במיוחד עוררה את חמתם של גולדה ושריה אותה פסקה בנוסח ההזמנה, שקבע כי כבר בשלב הראשון של פתיחת הוועידה ידונו בה הצדדים על הזמנת מישלחת פלסטינית להשתתפות בוועידה. היה חשש כי ישראל תבטל את השתתפותה בוועידת ז'נבה, אולם שדר אישי שהגיע אל ראש-הממשלה מנשיא ארצות הברית, ריצ'ארד ניקסון, הבהיר לממשלת ישראל כי הפעם לא יועילו לה ניסיונות ההתחמקות. בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים אמר ניקסון בשדר כי "ארצות-הברית לא תוכל להצדיק את סירובה של ישראל להשתתף בוועידת ז'נבה".

גולדה, שרק יום אחד קודם לכן הטירה בפני השגריר האמריקאי קיסניגר במילים בוטות את האשמה, "אם רוצים לאנוס אותנו?", נאלצה לחזור בה מאיומה כי ישראל לא תיטול חלק בוועידת-השלום.

הפשרה של "האנס" — לכאורה נסוגה בה ממשלת-ישראל לאור "ההבהרות" שנתן לה הנרי קיסניגר בעת ביקורו בארץ. שר-החוץ האמריקאי מצא פשרה קיסניגר גיירית אופיינית. הוא הסכים להוצאת ה"פסקה המדברת על הדיון בהזמנת הפלסטינים לוועידת השלום כבר בשלב הפתיחה. יחד עם זאת הבהיר לגולדה, כי ממשלתו לא תסכים בשום פנים לכך שישתתף תוכל להטיל וטו על שיתוף נציגות פלסטינית בוועידה. גולדה רצתה שהזמנת הפלסטינים תוכל להתקבל רק "פה אחד". קיסניגר הסכים לדחות את הבירור בעניין זה למועד מאוחר יותר.

כך יכלה גולדה מאיר להצביע על "היג" אחד, לפחות, שהושג בשיתוף עם "האנס" האמריקאי: בינתיים אין פלסטינים, אלא ששוב חיתה זו אחיות עיניים. קיסניגר, שידע כי בממשלתו של גולדה לא רוצים לשמוע על קיומם של הפלסטינים, מצא פיתרון גם לבעיה זו. הוא שיכנע את גולדה, כי ארצות-הברית תתמוך בעמדת ישראל, אם זו תסכים להכנסת הפלסטינים ב"דלת האחורית". לפי הצעתו תיכלול מישלחת של איש"פ (אירגון ה"שיחרור הפלסטיני של יאסר עראפאת) במיסגרת המישלחת הירדנית, ולא יהיה לה מעמד עצמאי. לגולדה שוב לא נותרה ברירה אלא להסכים לכך.

אלא שבביתנים היו אלה הפלסטינים עצמם שמנעו אינדימיות ובזיון נוסף מראש ממשלת-ישראל. הם דחו את ההצעה ש"הוגשה להם כי מישלחתם תיכלל במיסגרת המישלחת הירדנית".

עתיקות

חונכת המיזבח

בעיקבות חיילי צה"ל הכובשים שטחים שהיו בידי האויב, באים תמיד אנשי יחידת-השלום של צה"ל, כדי לאסוף ציוד מלחמה שהשאירו חיילי האויב בשטח. ובעיקבותיהם באים הארכיאולוגים. ואומנם, בשטח הסורי שנכבש במלחמה ברמת-הגולן, נמצאו תוך זמן קצר מימצאים ארכיאולוגיים רבים. מקום מיוחד, אחד המימצאים האלה היה מיזבח יווני עתיק עשוי שיש, במישקל של כחצי טון, שנמצא במצב תקין ושמור להפליא ליד הכפר הסורי נג'ר בבשן.

ארכיאולוגים מיקצועיים וחובבים מכל רחבי הארץ יצאו מייד לראות את המיזבח ולבדוק, ותמונתו פורסמה בעיתוני ה"ארץ". והנה, לא עברו ימים רבים מאז נמרצא התגלית וגולדה היה דומה לגורל מימצאים ארכיאולוגיים רבים אחרים בי שטחים המוחזקים. היא נעלמה.

הידיעה על היעלמו של המיזבח או גניבתו, עוררה סערה בחוגי הארכיאולוגים בארץ. גם היא פורסמה בעיתונות, אולם כעבור ארבעה ימים מאז נודע הדבר ברבים, פירסם ראש אגף העתיקות שליד משרד-החינוך והתרבות, ה"ר בירן, ה"ר דעה, כי "המיזבח לא נעלם ולא נגנב והוא נמצא במקום מיבטחים".

ציבור חובבי העתיקות בארץ יכול היה רק לנחש היכן נמצא מקום מיבטחים זה. הניחוש היה נכון. היה זה מקום המיבטחים למימצאים ארכיאולוגיים רבים ב"מדינה ובשטחים המוחזקים" — אוסף העתיקות של שר-הביטחון משה דיין.

משבר נפשי — כמו בכל פעם בעת שריון ראשון נפתח חדר צנחנים וצנחנים

העתון האחראי ביותר בעולם פירסם את הסקופ

שעתוני ישראל התייחסו אליו בזלזול וסירבו לפרסמו

Vietnam.

This meeting was not suggested or arranged by Dr Kissinger, as many thought at the time. The idea originated with Mr Uri Avnery, an Independent member of the Knesset (Israel Parliament), who has for years been attacking the Government for its inflexible policies and carrying on an unofficial dialogue with "peace forces" in the Arab world. Mr Avnery is now fighting the election at the head of a "peace list", and his television campaign has attracted much favourable comment. He hopes to win enough votes to balance the inevitable gains of the right, and to strengthen the doves within the Labour Party, of whom Mr Eban is one.

Mr Avnery came to Geneva ostensibly to represent Haolam Haze, the weekly newspaper which he edits. But he at once made contact with the Soviet mission in Geneva and shortly after Mr Gromyko's arrival he was visited by one of Mr Gromyko's party who questioned him closely about likely political developments in Israel after the election.

It turned out that the Russians, too, were very worried lest right-wing gains enable General Dayan to hold the balance in the next Knesset, and perhaps even to make himself Prime Minister.

Mr Avnery replied that this was less likely to happen if peace was in the air, since people would not want to throw away a chance of peace by voting for the Likud. But if the conference failed and there appeared to be no chance of peace the Likud might gain six or 10 seats. This would enable the Dayan group to hold the balance and Mr Eban and the doves would be driven out of office.

To prevent this Mr Avnery urged the Russians to make the conference a success and to do whatever they could to strengthen Mr Eban's position, for instance by arranging a meeting between him and Mr Gromyko. As a result of this the Soviet delegation approached the Israel delegation directly, and the meeting was arranged.

Mr Gromyko called on Mr Eban at his hotel, accompanied

הרעיון היה של הבריה-הכנסת אורי אבנרי, "כותב עיתון הטיימס", שבמשך שנים תקף ללא הרף את הממשלה על מדיניותה הסרת-הגמישות, וניהל את הדיאלוג הבלתי-רשמי עם כוחות-השלום בע"ל הערבי.

אבנרי עומד עתה לבחירות בראש רשימת השלום הישראלית, ומסע-הבחירות שלו בטלוויזיה וזכה לתגובות חיוביות. הוא מקווה לזכות בכמות קולות שתהווה משקל נגד לעלייה הבלתי-נמנעת של כוחות הימין. כן מקווה הוא לחזק את אגף היונים במפלגת העבודה, שצליה משתייך גם אכן.

לכאורה הגיע אבנרי לז'נבה בשליחות השבועון שהוא עורך, העולם הזה. אך מיד עם הגיעו יצר מגע עם המשלחת הסובייטית

זוהי כותרת הישגה של הידיעה בעיתון הלונדוני החשוב טיימס, המתארת את האצלת יומתו של ח"כ אורי אבנרי באירגון הפגישה בין גרומיקו לאבא אבן.

טית בוועידה. זמן קצר לאחר שגרומיקו הגיע לז'נבה, ביקר אצל אבנרי אחד מאנשי מפלגתו של גרומיקו, שהתעניין ממר שכותבת-התחזית הפוליטית האפשרית בישראל אחרי הבחירות.

"התברר כי הרוסים מודאגים גם הם מאפשרות עליית כוחו של הימין בישראל. עלייה שתאפשר לדין להיות את לשון המאזניים בכנסת הבאה, ואולי אף לזכות בתפקיד ראש הממשלה.

אבנרי השיב לנציג הרוסי כי הסיכוי לכך יקטן אם יריגש הבחור הישראלי כי הסיכויים לשלום טובים. הבחור הישראלי לא יאות לפגוע בסיכויי שלום כאן. אם הם יהיו מוחשיים, עליידי הצבעה בעד הליכוד. אבל אם הוועידה תיכשל ולא ייראו סיכויים לשלום, עלול הליכוד לזכות בתוספת של שמונה עד עשרה מושבים. זה יאפשר לדין לשמור על לשון המאזניים, יסלק את אבן והיוונים.

כדי למנוע אפשרות כזאת קרא אבנרי לרוסים לפעול למען הצלחת הוועידה וחי-זוק מעמדו של אבן. לדוגמה, עליידי קיום פגישה בין אבן לגרומיקו.

"כתוצאה מהצעתו זו של אבנרי פנתה המשלחת הרוסית לישראלית, והפגישה קוימה."

רושם

קשה

רומיקו ביקר אצל אבן במלנו, מלווה בצוות של שבעה או שמונה מומחים לענייני המורח התיכון. הפגישה נמשכה שעה ועשרים דקות. אחד הנציגים הישראליים תיאר לאחר מכן ככזה חשובה, שאנחנו חוששים אפילו לדבר אודותיה. "נראה כי בפגישה הבטיח רומיקו לנ"סות להשיג את שיתופו השבועי הישראליים ליים בסוריה, וכצעד ראשון להשיג את רשימת שמונתם, וכן להבטיח שהסורים לא ימשיכו לרצוח אותם.

"כן הבטיח רומיקו לחדש את היחסים הדיפלומטיים בין רוסיה לישראל מיד עם ביצוע הנסיגה הסימלית הראשונה, ונראה שהוא האיץ באבן לבצע נסיגה זו עוד לפני הבחירות.

"אולם ספק רב אם ביכולתו של אבן

יב העיתונים הישראליים לא התייחסו כלל לידיעה. רוב הכתבים הישראליים, שיצאו לכסות עבור עיתונותם הם את ועידת השלום בז'נבה, אפילו לא טרחו לדווח לעיתונותם על מסיבת העיתונאים שערך ח"כ אורי אבנרי בז'נבה, בה דיווח על מאמציו ליום פגישה בין שר-החוץ הישראלי, אבא אבן, לבין שר-החוץ הסובייטי, אנדריי גרומיקו. רק ישעיהו ברפורת, שליח ידיעות אחרונות, דיווח על כך בעיתונו.

רון בריישי, שליח שידורי-ישראל לוועידה

כותרת של יומה

Knesset member suggested Eban-Gromyko meeting

הכותרת ב"טיימס"

דה, מסר אמנם ידיעה קצרה על כך, אבל בנימת ספק, תוך הדגשה כי זה מה ש"אבנרי טוען".

גם כאשר סוכנויות הידיעות הבינלאומיות דיווחו לכל עיתוני העולם על יומתו של אבנרי, שהביאה לפגישה ההיסטורית, פורסמו רק עיתונים מעטים בישראל את הידיעה, ולרוב בהצנעה רבה.

רק עיתון "בלתי חשוב", ולא רציני" כמו הטיימס הלונדוני, הנחשב לעתון האחראי ביותר בעולם, ידע להעביר את משמעות הידיעה. הוא הקדיש לה את הכותרת הראשית בעמודו הראשון בגיליונו מיום ה-24 בחודש זה, ופירט אותה במאמר ארוך המשתרע גם על אחד מעמודיו הפנימיים.

גילה הטיימס הלונדוני: גם אחרי יציאתם של ד"ר הנרי קיסניגר וד"ר קורט ולדהיים, נמשכה בז'נבה פעילות קדחתנית. אבא אבן ואיסמעיל פהמי קיימו התייעצויות עם אלסוורת בנקר, ראש-המשלחת האמריקאית, בהיעדר קיסניגר. פהמי נפגש גם לסעודת-ערב עם אנדריי גרומיקו, שר-החוץ הרוסי. כתוצאה מלח"צם של המצרים, יחלו השיחות של קבוצות העבודה הצבאיות בדבר הפרדת הכוחות עוד השבוע, והכל מניחים כי הצדדים יגיעו תוך ימים ספורים להסכם מאחורי הקלעים בדבר נסיגת הכוחות הישראליים מהצד המערבי של התעלה, כך שההסכם יוכל לקבל את אישור ממשלת-ישראל מיד לאחר הבחירות.

לדברי אחד המקורות הבטיחה גולדה מאיר לקיסניגר כי מיד לאחר הבחירות יבצעו הישראלים נסיגה סמלית של שלושה עד חמישה ק"מ. מכל מקום, הבחירות הצפויות בישראל בשבוע הבא ממלאת את חלל הוועידה, ונראה שכל משתתפי הוועידה מעוניינים להכריז על השגת הסכם כלשהו עוד לפני הבחירות, כדי לפגוע בסיכויי של הליכוד.

במיוחד משקיעים הרוסים מאמצים בי נסיון לחזק את מעמדו של אבא אבן במאבקו נגד הניצנים בארצו. בנאומו ביום שישי הכריז גרומיקו מפורשות על תמיכתו בארצו בריבונותה ושלמותה הטריטוריאלית של ישראל, ובאותו ערב עשה צעד חסר-תקדים, ביוזמו פגישה עם אבן.

פגישה זו לא נערכה ביוזמת קיסניגר, ג"ר, כפי שאמנו רבים בתחילה.

סוק אינטנסיבי בעתיקות. בשבוע שעבר, אחרי שחזר מסירו ה"קצב בארצות-הברית, יצא דיין לסירוב בקו החזית ברמת-הגולן. חיילים שהבחינו בו, שרהביטחון, ביקשו ממלוויו לפגוש אותו לשוחח עימו ולשטוח בפניו את בעיותי-הם. אבל דיין סירב להיפגש עימם. הוא

הסקופ

זה הנוסח האנגלי ה"מדויק של הידיעה בטיימס לפי שהופיעה במקור. בעיתונות הישראלית הוצנעה הידיעה ובעיתונות הישראלית רבים היא לא פורסמה בכלל.

להבטיח זאת. קיימת ידיעה כי גולדה מאיר מעוניינת להיפטר מאבן בהודמנות הרא"שונה האפשרית, ולהחליפו באהרון יריב. יריב ואבן כמעט שאינם מדברים ביניהם, ולפי השמועה זה גם מצב היחסים בין אבן וגולדה עצמה.

"נראה שגולדה כלל לא דיווחה מראש לאבן על נאומה התוקפני בכנסת, ערב פתיחת הוועידה — גאום שהעמיד אותו במצב קשה. הוא נאלץ לוותר על גאום השלום שהכין, להשמיע במקומו גאום הרבה יותר תקין, שעשה רושם קשה על הערבים."

צאים ארכיאולוגיים נדירים. הוא העמיס את המיזבח על רכב של צה"ל ושלח אותו לפי כתובתו של שר-הביטחון. שיהיה! אלא שברגע בו התחוללה הסערה בעיקר בות היעלמו של המיזבח, מיהר דיין למסור אותו ליד אשתי אגף העתיקות. נאציזם אגף העתיקות נכבד על ידי

אתה והבחירות

קומנדו בית סקולוב

(המשך מעמוד 13)

בחדר-השידור שלו, חשב כי הוא בסיביר: אנשי הטלוויזיה הישראלים קיבלו חדר במרתף לא לא חמום וללא כל תנאים. רון טען כי במעוזי צה"ל היו תנאי-שידור כבר טובים יותר. הוא ישב מכוון מקור, חבש כובע-פרוזה ולובש כפפות עור, ומנסה להעביר את 45 הדקות של האחור בפתיחת הוועידה, בלי לקסוא סופית: ה' שידור הישרי החל בזמן, אולם הוועידה התחילה באיחור, ורון המיסכן היה צריך לברור 45 דקות כדי להעסיק את המאזינים, שלא ידעו כי אותה שעה עסקו הצדדים בוועידה בוויכוח על סידור השולחנות. חווייה טראומטית אחרת היתה ל' כתב יואל מרקוס. באחד הימים עבד בחדר-העיתונות בארמון האומות בשעה מאוחרת, וכשגמר גילה להפתעתו כי כל הדלתות נעולות. הוא החל לתעות במבוך המיסדרונות ולא פגש נפש חיה. כאשר התרגל כבר למחשבה כי יבלה את הלילה במסדרונות האו"ם, הבחין באיש-ביטחון, קרא לו לעזרה.

ריב קולני היה למרקוס עם פרופסור צבי יעבץ, לאחר שמאמרו על "קומנדו חרפ" מרקוס" הועתק בלה-מונד. יעבץ צעק על מרקוס, בנוכחות כולם, כי מאמרו הוא "תהימה ותהי-הרבות". מרקוס נפגע ו' השיב כי יעבץ מהווה בעצמו דוגמה לתהימה, שכן הוא בא הנה כשליח מיישר-החוץ ועל חשבון המישרד — בעוד הוא מציג עצמו כמי שבא במקרה לוועידה. יעבץ השיב לו כי זהו שקר גס, ואין לו כל קשר למישרד-החוץ. התשובה הניצ'ת של מרקוס: יום קודם קיים ראש המסבירים הישראליים, אלוף היראבן, מסי' בתיעות-החוק. מה מסר כי מישרד-החוץ הביא קבוצת פרופסורים, וביניהם צבי יעבץ. התברר כי ליעבץ נמסר בארץ תדריך אחר, לפיו עליו להכחיש כל קשר בינו לבין מישרד-החוץ, והוא נהג בהתאם.

העיתונאים

המזוייפת

את החוויות המשעשעות לישראלים היתה נסיון של אישיות בכירה בישראל להכניס את אשתו לוועידה כעיתונאית. היא הביאה מיכתב, המציג אותה ככתבת ביואן ויצי". השווייצים המנומסים דרשו גם תעודת-עיתונאי, ובעלה — האישיות ה' בכירה — השיג הודעת-טלסק מישראל מעיתון חשוב המציג אותה ככתבת נכבדה בעיתונות. הגברת הופיעה מאז כעיתונאית. לעומת זאת בלט ביחסו הקולגיאלי דוב וידקובסקי, מעורכי ידיעות אחרונות. גם הוא בא לוועידה עם אשתו, אולם לא ניסה להציגה כעיתונאית. כאשר התברר כי ל' מושב הפתיחה החגיגי יכול להיכנס רק נציג אחד מכל עיתון, נתן את הזכות לאדוויין איתן וישעיהו בן-פורת, שבאו לעבוד בוועידה. שייקה בן-פורת, אגב, הגיע לוועידה — בלוויית אשתו עלמה, הדוגמנית — אחרי נסיעה לבריסל. הוא הוזמן להרצות שם לפני 300 תעשיינים, המקשיבים דרך קבע לכתבותיו ברדיו אירופה.

גולדה

רתחה מזעם

ה סיפור המשעשע ביותר של ה' וועידה נוגע לכתבת מעריב בשווייץ, שרי רובר, כאשר נודע לה כי שלמה אהרונסון ושמעון שמיר מקומנדו הפרופ' סורים, מקיימים אסיפת הסברה, שלחה ידיעה על כך לקול ישראל, שגם עבורו היא עובדת. בתמימותה אמרה את האמת: שהשניים הם חברי המישלחת הישראלית. הידיעה הופיעה במהדורת החדשות של 11 גלילה. גולדה מאיר, שנודע לה על כך, רתחה מזעם: הרי היא אסרה בפירוש על אבן לכלול אישים, "שמאליים" כשמיר במישלחת! באחת גלילה טילפנה גולדה לאבן, עשתה לו סקנדל.

אבן המופתע הזעיק את אנשיו ב'זנבה, ואלה ביטלו מייד את אסיפת-ההסברה. רק כעבור 24 שעות, כאשר הוברר כי מקור העניין בדיווח מדויק יותר מדי של שרי רובר, נרגעה גולדה, והאסיפה אושרה. השיעור החשוב ביותר שניתן לעיתונאי ב'זנבה נפל בחלקו של יואל מרקוס. בנהוג במכונות, הוא חתך למכונת אחרת את הנתבי. סיירת מישרה עצרה את מרקוס, הרובילה אותו מייד לתחנת-המישרה ה' מוכה. שם הוטל עליו קנס של 30 פראנקים — לתשלום מייד. אחרת, נאמר לנאשם, יצטרך להשאיר את מכונתו בתחנה, ו' להשיג את הכסף. מרקוס שילם ברצון, כמחיר עבור שיעור זה של מדינת-חוק שאינה מכירה חוקמות.

העמלים, יגיעו לפתרון אך ורק באמצעות המאבק המהפכני נגד האימפריאליזם ובני חסותו באיזור: הציונות והבורגנויות הערביות — למען המהפכה הסוציאליסטית, שתשים קץ, אחת ולתמיד, לדי' כוי הלאומי ולניצול המעמדי של ערבים ויהודים, כאחד: מהפכה שתכונן את ארצות-הברית-הסוציאליסטית של המזרח-הערבי.

אלה המטרות הפוליטיות של הטרוצקיסטים; מט' רות המארכסיסטים-המהפכנים.

למענם נאבקים הטרוצקיסטים בישראל, בארצות-ערב, בעולם כולו. הקשב להם; תמוך בהם; התלכד סביבם. מטרות אלו, העונות על האינטרס המעמדי ההיסטורי של המוני העמלים, לא יושגו כאמור בבחי' רות לכנסת. הם יושגו, אך ורק אם אלה תשתח' רר מן האידיאולוגיות הלאומניות ומן האשליות ה' רפורמיסטיות; רק אם אתה, בעצמך, תצטרף לכור חות המהפכניים.

אודם אין דהימנע מן ההצבעה!

הימנעות תחזק את מפלגות השלטון ואת הבור' גנות. יש לנצל את הבחירות לכנסת, דווקא עתה, על מנת להרים קול מחאה רחב כנגד התפישה הפור' ליטית והאידיאולוגית הציונית כולה. ישנה רק מפלגה אחת, הניצבת מחוץ למחנה השלטון וגרוריו מימין ומשמאל, והיא ראוייה לתמי' כה בבחירות. זוהי הרשימה הקומוניסטית החדשה בישראל — רק"ח.

בתנאים הקיימים, הצבעה בעד רק"ח איננה בשום אופן הצבעת הוזהרת עם מפלגה זו ועם מכלול דעו' תיה. זוהי הצבעת מחאה נגד המדיניות הקיימת כולה; כנגד המדיניות הציונית. שכן רק"ח אינה מפלגה ציונית, ואף מפלגה בורגנית איננה.

לנו, הטרוצקיסטים, יש מחלוקת חריפה ומקיפה עם רק"ח. הן בשאלות עולמיות והן בשאלות מקומיות. מחלוקת זו נוגעת גם בשאלות פוליטיות כלליות וגם בבעיות יומיום. רק"ח עצמה מתקיפה איתנו בשצף קצף, ומכנה אותנו "הרפתקנים", "סוכני הריאקציה", "אנטי-סובייטים".

למשל, רק"ח תומכת בפה מלא במדיניות "דור' קיום-בשלו" של בריה"מ. אנו שוללים מכל וכל מדיניות זו, מכיוון שהיא מדיניות אנטי-מהפכנית; מדיניות המקריבה את המאבק המעמדי העולמי ואת מלחמתם של עמים מדוכאים לשחרור לאומי וחברתי. על מובח אינטרס המעצמתי של בריה"מ — למען מדיניות "ההפשה" בין הביורוקרטיה השליטה ב' בריה"מ לבין האימפריאליזם האמריקאי.

רק"ח נוהגת לשבח ולתמוך בכל משטר המקיים יחסים ידידותיים עם ברה"מ. אנו, לעומתה, קובעים את יחסינו לכל משטר ומשטר בהתאם לאופיו המעמדי ולתרומתו למאבק המהפכני העולמי, ולא בהתאם ליחסיו עם ממשלת ברה"מ.

לרק"ח השקפת עולם רפורמיסטית; תפישה של "תורת שלבים"; מדיניות של חזית עממית בין-מעמ' דית; ואשלייה כי הסוציאליזם ניתן להגשמה בדרכים שלווים, צעד צעד. אנו שוללים תפישות אלו, ומאמי' גם כי הבורגנות לא תוותר על שלטונה ועל זכויות' היתר מרצונה, בעקבות שנוי פרלמנטרי דמוקרטי (דוגמאות אחרונות: צ'ילה, יוון); וכי הסוציאליזם יוגשם רק באמצעות מהפכה שתמגר את מנגנון המדי' נה הבורגנית.

רק"ח סבורה כי ניתן להגיע לשלום, לפתור את הסכסוך הישראלי-ערבי, על בסיס החלטת מועצת הבטחון 242. אנו סבורים כי זו אשלייה וטעות מסוכ' נת. אין אפשרות להביא לשלום על בסיס הסכם בין המעצמות; הסכם המכיר הן בקיום מדינה ציונית והן בקיומם של המשטרים הבורגנים הערבים; הסכם הנערך על חשבונם של הערבים-הפלסטינים. כל עוד לא יושבו במלואן זכויותיהם הלאומיות של הערבים הפלסטינים — לא יפתר הסכסוך הישראלי-ערבי, ולא יהיה שלום. כל הסכם כזה שבו, רק מכין את השורשים לסיבוב נוסף במלחמה שבין יהודים לער' בים הנמשכת זה שלושה דורות.

רק"ח אינה מקבלת עמדות אלו, ורבות אחרות. אולם שאלות אלו לא תוכרענה בבחירות לכנסת. הבעיה הניצבת בפנינו, היא כיצד להרים קול מחאה רחב, באמצעות הבחירות, כנגד המדיניות הציונית כולה.

לדעתנו, ישנה רק דרך אחת, לבחור ברשימה הקומוניסטית החדשה בישראל — רק"ח — שאינה מפלגה ציונית ואף לא מפלגה בורגנית.

הצבעו!

הארגון הסוציאליסטי הישראלי מצבן - מרכסיסטי

ת.ד. 2234, ירושלים; ת.ד. 28504, תל-אביב; ת.ד. 9547, חיפה

(מודעה)

פועל!

הבחירות לכנסת נערכות בעקבות מלחמת אקטור בר — "הסיבוב הרביעי" — ובשעה שהכל מדברים על האפשרות של "סיבוב חמישי", "שישי" ועוד ועוד. הבחירות מתקיימות בעת שמתחוללת, רעידת האדמה, המזעזעת את ישראל מן הקסד עד לטפחות; שעה שמוטחות האשמות הדדיות כבדות, בדבר "מח' דלים", "שגיאות פטאליות", ו"תבוסתנות"; כאשר בצה"ל, "הצבא הלא-פוליטי" מתחוללות "מלחמות הגנרלים" במלוא עוצמתן.

כל המפלגות מבקשות את קולך! כולן מבטיחות קידמה וצדק חברתי, שלום ובטחון. אם אתה עדיין מאמין להן — המבחר גדול. הרבה מפלגות, מצעים והבטחות.

הרבה אשלייות.

אך אם חדלת להאמין להבטחות, אם מתחיל אתה לתפוש כי הציונות מובילה אתנו למלחמת-המוות של מלחמה מתמדת; אם הבנת כי ישראל ה"עצ' מאית", אינה אלא כל-ישרת בידי האימפריאליזם האמריקאי, המשתמש בה לצרכיו, והמוכן לזנוח אותה באם כדאי לו הדבר; אם רואה אתה כי מפלגות השלטון ומפלגות הבורגנות, מטילות עליך את תש' לום מחירי המלחמה, ומתכוונות לפתור על גבך, ועל גב חבריך הפועלים, את המשבר הכלכלי והפור' ליטי העמוק, בו נתונה ישראל; אם, בקצרה, מתחיל אתה להתפכח מן האשליות — מה תעשה?

אמור דא ד"מערך" וגרוריו!

זוהי מפלגת השלטון, האחראית לקיומו של המש' טר הציוני-קפיטאליסטי בישראל, משטר של כיבוש, דיכוי ונישול העם הערבי-הפלסטינאי; משטר רכושני מושחת ומסואב, המטפח מיליונרים טפילים ומועדד השקעות הון זרות, על מנת להגביר את ניצול הפור' עלים ולהגדיל את ריווחי הבורגנות; משטר המקיים ומנציח עוני, גיוון ואפלייה שטתית כנגד עדות' המזרח; משטר אנטי-פועלי דורסני, המבטל את זכו' יות הפועלים, המבטל את זכות השביתה, מפעיל צווי ריתוק נגד פועלים שובתים, מעמידם לדין, מטיל עליהם קנסות ואף מאסרים, ומאשימם ב"בגידה" וב"פגיעה בבטחון המדינה"; משטר המבטל, אחת, את הזכויות הדמוקרטיות האלמנטריות ביותר, פוגע בחופש ההתארגנות והביטוי, ועורך משפטי-ראווה למתנגדיו הפוליטיים.

אמור דא ד"ליכוד" ושותפיו!

אלה נציגיהם הישרים של המעבידים, של הבור' גנות; חסידיו "אף שעל", הסיפוח והמלחמה. שאי' פתם: הגברת הדיכוי, הנישול והניצול. מטרתם: הני' צחת המלחמה, העמקת הסיכסוך הישראלי-ערבי, ושי' מוש בדגל הבטחון ו"מצב החירום" על מנת להגביר את ניצול הפועלים, וכדי לחסל לחלוטין את זכויות' תיהם כמעמד. עתה מעלים הם את דגל ה"אלטרנטי' בה". אך חלומם: להקים "ממשלת מומחים לאומית" — ממשלת גנרלים: משטר פאשיסטי גלוי — המכוונת נגדך, ונגד חבריך הפועלים.

אמור דא ד"שמאל הציוני" של מוקד, ודריקאדים המזוייפים של מרי — העולם הזה!

אלה הגמדים הצבועים של המשטר הציוני, המר' כנים לפתור את בעיית הפלסטינאים... אך מבלי לשאול את דעתם כלל; הרוצים ציונות שתהיה "לא יותר מדי" מנשלת ומדכאת; הרוצים קפיטאליזם, אך "לא יותר מדי" נצלני; השואפים לדמוקרטיה, אך לא לגבי אלה המגדירים עצמם כמהפכנים אנטי' ציונים; אלה המכפפים המיד את האינטרס המעמדי של הפועלים ל"ליכוד הלאומי" — לאינטרס הבור' גנות; ואת זכויות העמים האחרים, לאינטרס הלאר' מני של הבורגנות "שלהם"; אלה, בקצרה, המעניקים חיפוי, "משמאל" לערוותה המנשלת, המדכאת והמנצלת של הציונות.

זכור!

האלטרנטיבות בבחירות מזוייפות כוזב! זכור!

הבחירות לא יביאו דבר שינוי!

השאלות היסודיות והגורליות עבורנו, המוני הפור' עלים, לא יוכרעו בכנסת — אלא ברחוב, בבית החרו' שת ובשכונת. בדרך המאבק להקמת איגוד-מקצועי אמיתי ולוחם, ולמען התארגנותה של מפלגת פועלים של ממש — מפלגת פועלים מהפכנית. בעיות הפועל יפתרו אך ורק באמצעות המאבק המשותף של כל עמלי האזור, יהודי וערבים, כאחד. מאבק המלכד את המדוכאים כולם, כנגד המדכאים; את המנושלים כולם, כנגד המנושלים; את כל המנושלים לים. מאבק נגד הקפיטאליזם — למען הסוציאליזם; נגד הציונות — למען עתיד משותף של יהודים וער' בים, החיים בשוויון ובחופש; נגד שלטון הבורגנות, הדמוקרטיה הפרלמנטרית המזוייפת — למען שלטונם הישיר של המוני הפועלים והפלאחים המאורגנים במועצות (סובייטים), דמוקרטיות מהפכניות, הדמוק' רטיה העיקבית והקיצונית ביותר: "הדמוקרטיה הפר' לטארית".

בקצרה, הבעיות היסודיות של כולנו, של המוני

דרורה חבקין סיימה לשיר, והחיליים המצריים מחאו־כף

אנשים

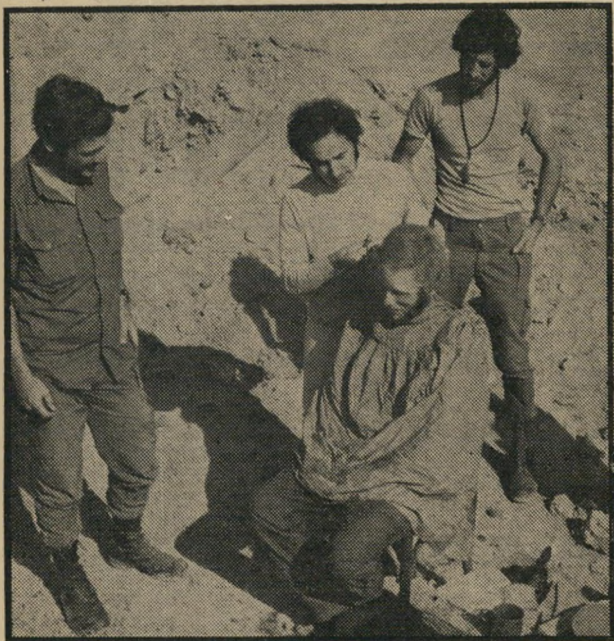
זאת מספיק טובה בשביל להצביע, פסק הפקיד.

דעיה לא הכי טובה על שר הביטחון משה דיין היש מיע השבוע ראש המכון ליחסי בינלאומיים באוניברסיטה העברית בירושלים, פרופסור שאול פרידלנדר, בראיון לרפאלי בשן: "בהשקפותיו הבסיסיות הוא נשאר בגבולות הקונסנזוס המקובל, צמוד לגור מות ולמסורת המחשבתית, אשר מחוצה להן אי אפשר היה להתקדם בתחום הפוליטי. במיד לים אחרות: אין בו אורגניזם נאליות מחשבתית ופוליטית מובהקת."

הזמן עשה את שלו. בזאת נוכחה הצלמת התל-אביבית בית אלה זורה. לפני המלחמה הרגשה אלה, המתגוררת בקומה ראשונה, במצוץ המצוץ מיספר פעמים בחלון דירתה. היא אפילו הספיקה לראות אותו פעם בחטף לפני שברח. השבוע גילתה אותו שוב — אלא שהפעם הוא לבש מדי צה"ל.

אחד התפקידים של מני פאר בגל-צה"ל, בתקופת הירמילחמה ולאחריה, היה למסור הודעות לחיילים שנשבותיהם ילדו בעורף. אחרי כל ד"ש, היה מני מחקה קול של תינוק ואומר: "הלו אבא." בשבוע ש" עבר הפך מני עצמו לאב. אשתו, קרנל, ילדה את בנם הבכור: עופר. במיברק שקיבל לרגל המאורע ממפקד גל-צה"ל יצחק ליבני, נכתב: "הלו אבא נקודה."

הסופר והעיתונאי יגאל לב, המשרת כקצין ביחידת שיריון בסיני, היה החייל המאוכל ביותר ביחידתו. הסיבה: הודות של הוועד למען החייל שלחו ליחידה כמות גדולה של ספרים עבריים. כשחולקו הספרים, נתן סמל התרבות ללב את הספר אלוהים, אמא. אני שונא את המילחמה, שניכתב שלוש שנים קודם לכן על-ידי לב עצמו.

הספר התל-אביבי הידוע, בצילום ששלח למערכת חייל המילואים יורם ברנע שביקש להודות בדרך זו, בשמו ובשם חבריו, לספר שאסף בשבוע שעבר את כל הספריות שלו, נפרד מלקוחותיו, ויירד לג'בל ג'ניפה, אשר בעבר המערבי של תעלת-סואץ, בילה שם יומיים כשהוא מספר את החיילים בשדה, שהתייצבו לפניו אחד אחרי השני.

אחד — בשולחן שלידו ישב אייל. בלית-ברירה התיישב הוואדי במקום. הניסיונות לקר שירת שיחה מצד אייל, עלו בתוהו. גם כשסיפר למצרי, כי קיבל כמות גדולה של חומס וטחינה מהארץ, לא זכה לתגובה. הוואדי סיים במהירות את המנה העיקרית, לא חיכה לקינוח ועזב את השולחן. אבל בקילומטר ה-101 הכל השתנה. סיפר אייל, השניים החליפו זיכרונות נעימים מלונדון.

גם היחסים בין ראש המשלחת הישראלית לשיחות בק"מ ה-101, האלוף (מיל.) אהרון יריב והגנרל המצרי גאמסי, היו בדרך-כלל תקינים. בפגישה שלפני האחרונה, למשל, התלונן יריב בפני גאמסי: "אני מקנה בכך. אחרי שעה של נסיעה אתה כבר מדווח לי נשיא שלך בקהיר. הוא שר מע. נותן לך החלטה ואתה כבר מוכן לפגישה הבאה. ואילו אני צריך לטוס. אחרי כך במכונית. ואני צריך לדווח לרמטכ"ל, לשר הביטחון, לממשלה ולוועדת חוק-ביטחון." הציע יריב: "תבוא לבקר בי ארץ. תקבל טיפול מצויין. נפיש גיש אותך עם דרגים גבוהים של הממשלה שלנו. ונגמור מהר." השיב לו גאמסי: "הסיר דור תוה טוב גם להיפך. בוא אתה למצריים." יריב: "בסדר! עכשיו! בוא ניסע!" גאמסי: "לא, לא עכשיו. עוד תבוא. גם אני אבוא. עוד ניפגש."

אלוף-מישנה (מיל.) זלמן שלב היה אמנם כומוניסט חיל-הקשר, וכיום הוא מנהל מיפעל לאלקטרוניקה, אך כל זה לא עזר לו במישרד הפנים. שלב בא לשם כדי להחליף את תעודת-הזהות הקרועה שלו. הפקיד סירב בטענה, כי עתה, לקראת הבחירות, יש עור מס על המישרד, והם נותנים רק תעודות-זהות לאלה שאינם דו אותם. אבל אני רוצה להצביע עם תעודת-זהות חדשה ותקינה, ניסה שלב לשכנע.

מגולס בסרט משה עלידי השחקן האמריקני ברט לנקסטר. התסריטה נערכה עתה באילת ולנקסטר מנצל את ההפסקה שבין הצילומים כדי לאכול את המאכל המקסיקני צ'ילי קווארנה. כשלידו משוחפת הצעירה אביבה דקל. את הערב הראשון של חנוכה בילה השחקן בבית-המלון, כשהוא מדליק נר ראשון של חנוכה בפני אורחיו המלון.

התעשיינים, אברהם (בור-מה) שכיט, סעדו השבוע עם נשותיהם במסעדה בהרצליה פיתוח. כשיהפיה שעברה ליד שולחנם עוררה את תשומת ליבם. באותו רגע עפו שתי קריאות: "אורי!" "בומה!" היו אלה נשותיהם החוקיות של השניים. כל המסעדה פרה בצחוק.

על חווייה שהיתה לה בצד המערבי של תעלת-סואץ סיפרה השבוע המוסיקאית זמרת דרורה חבקין, בערב ראיונות במלון פלזה בתל-אביב, למנחה, אלי ניסן. אחרי ססימה לשיר בפני חיילים שיר באנגלית, נשמעו מחאות-כפיים גם מרחוק. כי ששאלה את החיילים, מדוע לא הזמינו להופעה גם את החיילים הם, הסבירו לה כי אלה חיילים במוצב המצרי שממול.

במיסגרת הפגישות בי קילומטר ה-101 התפתחו יחסי קרובים בין אלוף (מיל.) שמואל אייל, שהשתתף בדיונים, לעוזרו של הגנרל מור חמד גאמסי, הקולונל הוואדי. מסתבר כי השניים הכירו אחד את השני עוד מתקופת השירות המשותף שלהם בלוג' דון. בראיון לרב גולדשטיין, סיפר אייל על פגישה קודמת שלו עם הוואדי, שלא עלתה יפה. היה זה בסיור של ניסן פחים צבאיים בבסיסים בסוקים לנד. תוך תיאום עם המארחים הבריטים, סודר שליד שולחן ארוחת הצהריים ישאר לקור לונל המצרי רק מקום פנוי

מיפלגות הליכוד מצאו דרך אכזרית לפגוע בראש-הממשלה גולדה מאיר במערכת הבחירות. גילתה זאת השבוע גולדה, בראיון שהעניקה לידעות אחרונות: מל-בד קריאות-הביניים של ח"כ מנחם בגין לנאומיה בכנסת "שקר וכזב!" היא סיפרה כי "ד"ר יוחנן באדר לא מנשק לי יותר את היד."

מערכת הבחירות לובשת צורות שונות ומשונות. המערכת למשל פירסם מודעות שטענו כי כל מה שיש למעמד גולדה לראשות עיריית תל-אביב אלוף (מיל.) שלמה ("צ'יץ") להחליט. זה חולצות הפסים שלו ועניבות יפות. בעיקבות כך העלו אני שי הפירסום של צ'יץ רעיון: הם קנו מיספר עניבות, צירפו אליהם מכתב לכל העיתונאים המוניציפליים בתל-אביב, כתבו בו בשמו של צ'יץ: "בעיקבות מודעות המערך המבקריות אותי על-כך שאני עונד עניבות ולובש חולצות פסים, אני מודיע בזאת כי אני מקבל את ההערה, אתנור מעניבות וכזה כזה אני שולח לכל אחד מכם את אחת מעניבותי. גב. מ" החולצות שלי אינני יכול להירפס. ובכלל, מתי לאחרונה ראיתם את יהושע רבינוביץ? אולם, הפועל בלי עניבה?" אולם המיכתב עדיין לא נשלח. מפני שצ'יץ עצמו איננו מאושר כל-כך מהרעיון.

חובבי הלצון במטה הבחירות של הליכוד בתל-אביב, מספרים: "המערך הציע לי אריק שרון למנות את צ'יץ, כסגנו באוגדה. תשובתו של אריק: 'בבקשה, בתנאי שתמנו את יהושע רבינוביץ כסגנו של אלוף שלמה בגין' (גורודיש)."

המגולס בסרט עלידי השחקן הבריטי הנודע אנטוני קוויל, שנצל את ההפסקה בסרט לשיזוף ואכילת סנדוויץ, יחד עם מנהלת מלון הסלע האדום.

ואהרון אחי

היא במקום, אמרה לו: "תגיד איזה קפה אתה רוצה ואני אסע להביא." השיב לה עזר: "במילחמה הזאת אני לא מאמין לשום דבר עד שאני רואה בעיניים." כדי להוכיח לו שאפשר להשיג קפה, נסעה יר אלה והביאה לו קפה. אבל מה רוצה המזל? במקום סוכר היא שמה לו בטעות מלח.

תת-אלוף אורי בן ארי וסגן נשיא התאחדות

דעיה שלילית על דרך ניהול הימים הראשונים של מילחמת יום-הכיפורים, הביע האלוף במילואים עזר וייצמן בשבוע הראשון של המלחמה. היה זה בחדר הפיקוד של חיל-האוויר. עזר, שהגיע למקום לביקור וניפגש שם עם מפקד חיל-האוויר לשעבר אלוף (מיל.) מוטי קור שגויס לי צבא, ביקש קפה. השיבו לו שאין קפה. העיתונאית יר אלה הר-שפי שנכחה גם

חמיד נצביע נגד ממשלה שבגין ותמיר ישתתפו בה

מועמדי המערך לא התחייבו לכך. להיפך: יש סכנה ממשית שדיין ותומכיו יעברו לצד הליכוד.
לכן: רק הצבעה בעד „מוקד” היא הצבעה בטוחה נגד ממשלת ליכוד.

עכשיו הברירה בידיך:

הסקרים מרווחים:

(א) ל„מוקד” מובטחים 2 מנדטים.

(ב) כ־30 אלף מצביעים נוספים מתלבטים בין המערך ל„מוקד”.

אם הם יצביעו מערך — הם עלולים להכניס לכנסת אנשים כמו כץ-פורת ועמוס הורביץ, אנשי דיין, תומכי ממשלת ליכוד לאומית.
אם הם יצביעו „מוקד” — הם יכניסו לכנסת את

מתי מגד

(מועמד מס' 5)

יליד פולין, סופר, משורר ומבקר, מן הבולטים בסופי רי דור הפלמ"ח ובאנשי הרוח של ארץ ישראל הערבת. ראש החוג לספרות באוניברסיטת חיפה, מעורב כי ספר הפלמ"ח וממייסדי סמינר הקיבוצים באורנים.

יאיר צבן

(מועמד מס' 4)

יליד ירושלים, ממנהיגי הצעירים של מק"י. היה מזכירו של מ. סנה ומתלמידיו המובהקים. מזכיר הוועד הרכזי של מק"י. לוחם פלמ"ח לשעבר, מתמחה ב־פילוסופיה יהודית.

רון כהן

(מועמד מס' 3)

יליד עיראק, חבר קיבוץ גרשמואל. חבר הוועד הפועל של הקיבוץ הארצי, ממקימי תנועת „תכלת אדום”. במלחמת יום הכיפורים — סמג"ד ביחידת צנחנים בחזית הדרום.

הכנס לכנסת סיעת „מוקד” חזקה:

- סיעה שתשלב את פעילותה בכנסת עם מאבקה של תנועת „מוקד” בציבור הרחב — במקומות העבודה, באוניברסיטאות, בערים ובקיבוצים.
- מחנה תוסס של פועלים וסטודנטים, קיבוצניקים ואנשי־רוח, שייאבק לשלום שיש עימו בטחון, לצדק חברתי, נגד קיפוח עדתי, נגד כפייה דתית, בעד ישראל נאורה!

הצבע

„מוקד” זקוק לעזרתכם ביום הבחירות

לעבודה משרדית, להסעת מצביעים לקלפיות, ועוד ועוד. העמידו לרשותו את עצמכם, רכבכם, הטלפון, הדירה והמש"ר שלכם. התקשרו מיד לתד. 100 ת"א, או לאחד הטלפונים הבאים: אזור ת"א: 292001, 58161, 58269, 287180. חיפה: 662478, 663591. ירושלים: 67088, 280803. באר־שבע: 5580. נתניה: 24512. רחובות: 953594. קרית־גת: 92870. ערד: 97058. רעננה: 921337.

החייילים רוצים שלום

חיילים הרוצים שלום
בוחרים במפלגה
שתפעל להביא את השלום
לממשלה

ואת הממשלה לשלום
הדור הצעיר

הליברלים העצמאיים

על זה ואבקנו

(המשך מעמוד 15)

סעד

התמיכה שמעניקה המדינה כיום לנוֹקֵסֵד רחוקה מלהיות משביע־רצון. אנחנו דרשנו:

- העלאת תשלומי הסעד כך שיכיר טיחו קיום מינימאלי הוגן לכל נוקס.
- הקמת משרד ממשלתי אחד שבידיו ירוכז כל הטיפול במלחמה בעוני, כולל נושאי שיכון, חינוך ופרנסה לעניים.

קשישים

בישראל של היום, עדיין לא מובטחת לכל אזרח שהגיע לגיל הפנסיה הכנסה מובטחת לשארית ימיו. אנחנו דרשנו:

- כל אזרח שהגיע לגיל 65, והכנסתו אינה מגיעה למינימום חגון (להיה 700 ל"י לחודש כאשר הגשנו את הצעת ה"חוק) — הביטוח הלאומי ישלים את הכ"נסתו עד למינימום זה. שיהיה צמוד ל"מדד יוקר־המחיה. כן יהיה הפנסיונר זכאי לאישפוז וטיפול רפואי חיונים.

מס הכנסה

העוול הגדול במיסוי של היום הוא ה"חלוקה המעוותת של עול המיסוי בין שכ"בות הציבור השונות. אנחנו דרשנו:

- סכום ההכנסה הראשוני הדרוש ל"מישפחה לקיום מינימאלי הוגן (שהיה 900 ל"י לחודש לזוג עם ילד כאשר הוג"ש ה"הצעה) יהיה פטור ממס־הכנסה. סכום מינימום זה יהיה צמוד למדד־יוקר המחיה. הוכחנו לשר־האוצר כי הדבר לא יקטין את הכנסות המדינה ממס־הכ"נסה.

אקולוגיה

הכיעור הפיוני בחינוך הגיע לממדים בלתי־נסבלים. אנחנו דרשנו:

- הקמת משרד ממשלתי להגנת ה"סביבה, שבסמכותו יהיה לעצור את מע"שהם של משרדים אחרים, וכמובן של אזרחים, כאשר אלה פוגעים בגוף, בים, באוויר ובבריאות הציבור.
- איסור בניית שיכונים מכוורים.

המלחמה בפשע

ערב המלחמה, הגיע מצב הפשיעה ב"ארץ לממדים מדאיגים. מומחים מביטחים לנו כי אחרי המלחמה, וכאחת מתוצאותיה, יחמיר המצב עוד יותר. אנחנו דרשנו:

- הגברת התקציבים הכספיים והאנושיים למלחמה בפשע: העלאת משכורות אנשי המשטרה ורמת ציודם.
- טיפול נמרץ בתופעת הבריונות ב"בתי־הקולנוע.
- שיחזוריה של המשטרה מתפקידים שאינם חיוניים לשמירה על שלום הציבור.
- הקמת צוותי מומחים למלחמה ב"שורשים הפסיכולוגיים, החברתיים והסביבתיים של מקורות הפשע.

בתי משפט

קיימות עדיין שערוריות בלתי־נסבלות בתחום השפיטה בישראל. לחיסולן אנחנו תבענו:

- חיסול תנאי ימיה־ביניים המשפיר לים השורים עדיין בחלק מבתי־הסוהר והמעצר בארץ.
- לחייב את המדינה בתשלום פיצויים לכל אדם שהיה עצור או אסור ויצא זכאי.
- דרישות אחרות שלנו:
- למחוק כליל הרשעת עברייני שלא חזר עליה במשך תקופה מסוימת.
- הרכבת בתי־דין מיוחדים לנוער ש"יהיו מורכבים משופט מקצועי, פסיכולוג ומחנך.

מלבד כל היבול הזה, עסקנו גם בנושאי אים כמו רדיפות היהודים ברוסיה ובי"ארצות ערב, בלימת ההתייקרויות, פרשת עיקרית ובידעם, שלילת הענשה סביבתית בשטחים המחזקים, השחיתות בכדורגל. שלא לדבר על כך שעמדנו בראש ה"מאבק בשחיתות — נתיבי־נפט, אוטוקרט, וד, המסחר בדולרים שחורים על־ידי הממשלה, קרן ספיר — ובראש הקרב נגד מזימת באדר־עופר לגניבת מנדטים מה"סיעות הקטנות, בניגוד להצבעת הבוחר. אלה היו חלק מפעולותינו כסיעת יחיד. אתה מתאר לך את הכנסת בלעדנו? ומאידך, אתה מתאר לך מה נוכל לע"שות אם נכניס יותר מ"כ אחד לכנסת?

כבר ביום השלישי למלחמה ניסה צה"ל לצלוח את התעלה אך נהדף בידי המצרים * ביום הרביעי למלחמה ביקשה ממשלת ישראל לפעול בדחיפות להשגת הפסקת-אש, "ללא תנאי" * טנקים במחסני החירום של המילואים היו חסרי-ציוד לחימה * מלאי המורפיום נעלם בצורה מיסתורית מארגזי הרפואה.

סודות המלחמה

של צה"ל בימים הראשונים למלחמה. מגלים מחברי הספר, בין השאר: הליקויים שהתגלו היו חמורים ביותר. מיספר יחידות סיוור, המופעלות מעל גבי ג'יפים, לא מצאו במחסני החירום שלהם את המינספר המתאים של ג'יפים שנקבעו להם בתקן. הסתבר שבינתיים השתמשו בג'יפים אלה למטרות אחרות ועד שגייסו אותם חלפו שעות גורליות. כלירכב קרביים אחרים נמצאו במחסני החירום במצב בלתי-תקין. יחידות אחרות התעכבו בגלל מחסור בפרטים חסרי ריצתך לכאורה. באחת מיחידות השיריון שגויסה ונשיחה לחזית הדרום היו כל הטנקים תקינים וראויים לפעולה. הם היו מתודלקים ומוזוידים ונשאו בביטנם מלאי מספיק של תחמושת. היה זה כוח שניתן היה להטילו מיד למערכה.

אולם לפתע הסתבר כי למרות שכל חיילי היחידה כבר גויסו ולמרות שמונעי הטנקים שלהם כבר הופעלו, אי אפשר לצאת לדרך בגלל מחסור בפרטים מישניים כמו פנסים או מישקפות.

מחירה של מישקפת הוא אפסי בהשוואה למחירו של טנק. היא עולה פחות מאשר פגז אחד לתותח הטנק. אבל גורל כל קרב שיריון נחרץ בדרך כלל במהירות התגובה של ציורתו. לפעמים תלוי גורל של צוות הטנק באותן שניות מעטות בהן הוא מקדים לגלות את אויביו לפני שזה מגלה אותו. מישקפת שדה מסייעת לגילוי מהיר של האויב. צה"ל ראה לכך שלכך יחידת טנקים תהיה חכמות הדרושה של מישקפות. אולם בכמה יחידות נעלמו המישקפות או חסרי רי. לעומת זאת ניתן היה לראות אותן מישיקפות-שדה תלויות על צוואריהם של מפקדים לא-זוחלים, של אפסנאים וכד' מיני ג'ובני' קים שהשתמשו בהן כקישוט לשם ה"שוויץ".

במקומות רבים נתקלו המילואים באי-סדר משווע, בחוסר אירגון ובמחסור בציוד. באחת היחידות הרפואיות למשל, אירע מקרה מעורר חלחלה.

לכל יחידה רפואית כזו יש ארגזי רפואה מוכנים וחתומים לשימוש בנקודות פינוי הנפגעים בשדות הקרב. כל ארגז רפואה כזה מכיל ציוד רפואי מושלם. החל בתבואות ובקבוקי יוד, וכלה בציוד-ניתוח המאפשר ביצוע ניתוחים בשדה. אחד הפרטים החיוניים בארגז רפואה כזה, הנשאר חתום לשם שימוש בשעת-חירום בלבד, הם זריקות המורפיום. באי-מיועדות לחק על סיבוב של הפצוצים. באי-תהיחידה רפואית הסתבר כי מלאי המורפיום נעלם מתוך הארגזים החתומים בצורה מיסתורית.

מצפוניו של האלוף

אחד הסיפורים הנוגעים ללב בספר מתייחס לדמותו של אלוף פיקוד-הדרום, האלוף שמואל ("גורודיש") גונן, כותבים מחברי הספר:

את אחת משיחותיו האחרונות ברשת הקשר ניתן האלוף אברהם ("אלברט") מנדלר, מפקד הכוחות המשוויינים של צה"ל בסיני, עם אלוף-הפיקוד.

האלוף גונן טס אותה שעה במסוק מעל לקו החזית. הוא ביקש מאלברט לזהות באלחוט את המקום בו הוא נמצא, כיוון שרצה לפגוש אותו מאוחר יותר. אלברט דיווח לו על מקום הימצאו. דקות ספורות אחר-כך נדם מכשיר הקשר בנגמ"ש הפיקוד של אלברט. הקשר במסוק של האלוף גונן ניסה להתקשר עימו שוב, אך לא הצליח בכך. "נדמה לי שמשוה קרה לאלברט", אמר האלוף גונן למלווי.

כשנודע ל"גורודיש" על מותו של אלברט, ייסר אותו מצפוניו. המחשבה על כך לא נתנה לו מנוח. למחרת היום יצא למקום בו נהרג אלברט. התקשר באלחוט למפקדתו והודיע על המקום בו הוא עומד. הוא עשה זאת שוב ושוב וחזר והודיע על הנקודה המדויקת בה הוא עומד. אחר-כך טיפס ועלה על הגבעה הסמוכה וניצב שם חשוף. אם אומנם נפגע אלברט אחרי שהמצרים זהו את מקומו לפי פרטי שיחת האלחוט, אין ספק כי יגלו עתה שוב היכן עומד האלוף גונן. אם ירו על אלברט בעיקבות אותה שיחה, יירו עתה גם בו.

כמשך כמה דקות עמד האלוף גונן על הגבעה זקוף, ללא תנועה, כמו שמצפה שיתחילו לירות לעברו, כאילו ביקש לגזור על עצמו אותו דין שנחרץ על אלברט. דבר לא אירע. איש לא ירה לעבר האלוף. טילים לא נורו לכיוונו והנחתה ארטילרית לא נפלה בקירבתו. רק אז נרגעה רוחו של "גורודיש".

כמה וכמה גילויים מרעישים על מאורעות מילחמת יום-הכיפורים, דברים שהתרחשו סביבה ופרשות שקדמו לה, נכללים בספר חדש שראה השבוע אור והנושא את השם "המחדל". הספר חובר בידי קבוצה של עיתונאים ישראלים מעיתונים שונים, "יונים", "הניצנים", בעלי דיעות פוליטיות מנוגדות, שחברו יחד בניסיון, "להפך את קשרי-השתיקה וההשתקה הנירקס בישראל סביב מחדלי המלחמה. בכתיבת הספר, המהווה כתב-אישוש חריף ביותר נגד ההנהגה המדינית והצבאית של ישראל, השתתפו העיתונאים ישעיהו בן-פורת ואיתן הבר (ידיעות אחרונות), אורי דן, חזי כרמל, יהונתן גפן ואלי לנדאו (מעריב) ואלי תבור (העולם הזה). להלן מרבאים מיספר טעמים מתוך הגילויים החדשים הנכ"ללים בספר, שחלקם זכה כבר לכותרות ראשיות בעיתוני העולם, שעה שהעיתונות הישראלית חיוך מית ממיכה לשמור על קשר השתיקה גם לגביהם.

אבל בשעות אחרי-הצהריים, בטרם הספיקו אבן ודיניץ לפעול למען השגת הפסקת-אש, הגיע מירושלים מיברק תיקון.

אבן נדרש אומנם לפעול למען הפסקת-אש, אך רק על פי התנאי הקודם. כלומר — שהמצרים יסוגו חזרה אל מעבר לתעלת-סואץ. בשום תנאי אחר, נאמר במיברק, אין לקבל הפסקת-אש.

מיברק זה נשלח בעיקבות דיון בממשלת-ישראל, בו דיווח שר-הביטחון משה דיין על התרשמותו מסיריו

התחמושת אזלה
סוללת תותחני כירווח של צה"ל בסיני, שנפגעה מהפצצת מטוסי האנטי-העיראקיים, כבר בימים הראשונים למלחמה אזלה התחמושת בסוגים מסוימים של פצצות, בגלל הערכה לא נכונה של כמויות הפגזים שיידרשו לימי מלחמה.

בחזית הדרום. הערכת המפקדים בשטח גרסה כי מבחינה צבאית אסור בשום אופן להסכים להפסקת-אש כל זמן שהכוחות המצריים מצויים בצד המזרחי של התעלה. אילו לא היתה הממשלה מקבלת את דעת המפקדים ומבקשת הפסקת-אש ללא תנאי, היתה הפסקת-האש מוצאת את צה"ל במצב בו חלק ניכר מרמת-הגולן מצוי בידי הסורים וכל הגדה המזרחית של תעלת סואץ נמצאת בידי המצרים.

לאן נעלמו המישקפות?

אחד המפקדים המזעזעים ביותר בספר הוא זה המת ייחס למחדלים שהתגלו בעת גיוס כוחות המילואים

הכוחות הראשונים של צה"ל צלחו את תעלת סואץ מערבה בלילה שבין ה-15 וה-16 באוקטובר. במשך ימים מיספר לא תפסו המצרים את משמעות הצליחה ולא האמינו כי צה"ל אכן הקים ראש-גשר ממערב לתעלה. רק ארבעה ימים אחרי שהחלה הצליחה, נודע גם לאזרחי ישראל על "כוחות משימה של צה"ל הפורעים ממערב לתעלה.

אולם מה שאינו ידוע עד עצם היום הזה לרבים הוא, כי לא היה זה ניסיון הצליחה הראשון של צה"ל למערב תעלת-סואץ במלחמת יום-הכיפורים. הניסיון הראשון לצליחת התעלה החל כבר בבוקר היום השלישי למלחמה, יום שני, ה-8 באוקטובר, כאשר מפקדת פיקוד-הדרום הורתה לאוגדות המילואים שהגיעו לסיני לצאת להתקפת נגד מול הכוחות המצרים שנאחזו בגדה המזרחית של התעלה, לתפוס את הגשרים שהקימו המצרים על התעלה ולנסות לתפוס מאחז בגדה המערבית.

מגלים מחברי המחדל: בשלב זה עשה הפיקוד הישראלי מישגה שהיה גורלי כמעט. אוגדות המילואים החלו מגיעות אל קו החזית טיפין-טיפין. למפקדת פיקוד-הדרום הגיעו ידיעות על כל עשרה טנקים שעברו את רומני בדרך אל קו החזית. כוחות אלה, שהחלו מתארגנים, קיבלו כבר ביום ב' ככורך הוראות לצאת להתקפת-נגד. המטנקים נשלחו ללא הכרת הי"א אויב להסתערות נוסח, "הטחת הראש בי קיר". רומה שהפיקוד העריך כי זהו היום השביעי של מלחמת ששת-הימים וכי "מסי" פיקה דפיקה על מח כרי שהצפירים תתעופפו נה כבהלה". שני ימי הלחימה הראשונים, שהיו מרים וכוחות גדולים נשחקו בהם, עדיין לא היה בהם כדי להבהיר כי מלחמה זו שונה בתכלית.

אוגדתו של ברן (האלוף אברהם אדן) נצטוותה לת"קוף באיזור גשר הפירדאן. על אוגדתו של האלוף שרון הוטלה האחריות בגיור המרכזית ואף היא אמורה היתה להיכנס להתקפת-נגד בגיורתה... הפקודה לצאת להתקפת נגד היתה רוויית אופטימיות. ברן חש כי פקודה זו מבוססת על דיווחים מודיעיניים. הכוונה היתה להשתלט על הגשרים שהניחו המצרים על ה"תעלה ויהעכיר עליהם כוחות שיריון ישראליים מערבה.

במשך שעות האור של אותו יום נראה היה כי ההתקפה מתקדמת יפה. אחת היחידות אף הצליחה לפרוץ עד קו המים של תעלת סואץ. אולם לקראת שעות הערב הסתבר כי ההתקפה נהדפה על-ידי המצרים. מגלה הספר: הידיעות שהגיעו מגיורת הקרב הפכו קודרות יותר ויותר. כוח שיריון שהסתער עד סמוך לקו המים, דיווח על קרב מר שניטש שם... שיעור הנפ"גים בקרב הכוחות הישראליים היה גבוה. היחס המים-פרי של ההרוגים והפצועים ביום לחימה זה עלה על כל מה שידע צה"ל במלחמות קודמות... אבל השמור עות על כך, "שברן הגיע אל קו המים" הגיעו לתדאכוכ. הטלפון השכור הוליד כותרות כי עיתונים, אך המצב הממשי בשטח היה חמור.

מיברק בהול מירושלים

ג' ידיו מרעיש אחד המובא בספר היא הידיעה, כי ביום הרביעי למלחמה, יום שלישי ה-9 באוקטובר, הורתה ממשלת-ישראל לנציגיה בווינגטון לפעול במהירות להשגת הפסקת-אש מיידית, "ללא כל תנאי". באותם ימים שחו בווינגטון שר-החוץ אבא אבן והשגריר שמחה דיניץ. מגלים מחברי הספר: בפגישות שקיים דיניץ עם הנציג קסינג'ר נדון, מלבד נושא אספקת הציוד הצבאי לישראל, גם נושא הפסקת-האש. לדברי דיניץ, הסכימה ישראל להכרות הפסקת-אש בתנאי שכל הכוחות יחזרו לקווי ה-6 באוקטובר, כפי שהיו לפני פרוץ הקרבות.

קסינג'ר מסר לדיניץ כי ברית-המועצות מסכימה להפסקת-אש, אך רק בתנאי כי ישראל תחייב לפנות את כל השטחים שכבשה מאז יוני 1967. התשובה הישראליה לדרישה זו היתה שלילית לחלוטין, וקסינג'ר תמך בעמדה הישראלית.

אולם מצב זה השתנה לפתע פתאום מן הקצה אל הקצה ביום שלישי לקראת הצהריים. היה זה מיברק מחול מירושלים, שהתקבל בשגרירות ישראל בווינגטון, בו נדרשו אבן ודיניץ לפעול להשיג פסקת-אש מיידית, ללא כל תנאי מצד ישראל. בשגרירות השתררה תדהמה, מה גם שכמיברק רק כהול אחר נדרשה השגרירות לפעול בדחיפות להשגת אספקה של פגזים למטנקים.

אסיפות וחוגי בית:

תל-אביב

יום ד' 26.12.73, שעה 19.00, אסיפה ב' אולם בני ברית, רח' קפלן 10, עם אורי אכנרי שידוח על פעולותיו בוועידת ז'נבה.

אשדוד

יום ה' 27.12.73, שעה 21.00, "חוגי בית פתוח אצל מרדכי מזרחי, רח' הגפן 5 (ליד הקולנוע), עם שמואל סגל.

חיפה

יום ו' 28.12.73, שעה 20.30, אסיפה בארץ אולם שרת (בבניין עיריית ס"ת), בהשרת תפוח אורי אכנרי, יוסי אמיתי ועמיתים קינן.

פתח-תקווה

יום ו' 28.12.73, בשעה 20.30, אסיפה באולם שרת (בבניין עיריית ס"ת), בהשרת תפוח אורי אכנרי, יוסי אמיתי ועמיתים קינן.

כפר טייבה

יום שבת, 29.12.73, שעה 10.00 בבוקר, אסיפה ליד בית-הקפה, בהשתתפות חליל סעיד נשר.

הרצליה

עמי שורק, סוקולוב 53, הרצליה.

שרון

יגאל גרצר, יהושע בן-נח 35, נתניה, טל. 053-92983.

רמת-גן

גבעתיים

בני-ברק

משפחת לביא, כובשי עזה 9, רמת-גן, טל. 741495.

דרום ת"א

יוסי פנחסוב, יסוד המעלה 27, תל-אביב, טל. 33945.

עבר הירקון

יחיאל בונה, הגולן 132, צהלה, טל. 778921.

חולון

בת-ים

חנה ודן לחמן, שרת 15, קריית-שרת, חולון, טל. 856001.

אם כתובתך אינה כלולה באחד מהמחוזות הנ"ל, אנא פנה אל מטה הבחירות הארצי, רח' בריכוכבא 71, תל-אביב, טל: 03-283289, 03-283288, 03-283150 אל שרונה או דלילה. אם אתה מתקשר מחוץ לעיר — תוכל להשאיר את מס. הטלפון ממנו אתה מטלפן — ונחזיר לך צלצול בו ברגע.

שפלת החוף

ציון פרדיאן, יעקב כהן 138, ראשון-צ, טל. 03-948164, שרה חמו, השקמה, אשדוד, טלפון בעבודה: 051-5328.

חדרה

ישעיהו שיק, אלוני יצחק, ד.ב. מנשה, טל. 063-88182.

חיפה

אליעזר עמיר, מרגלית 34, חיפה, טל. 04-251787.

טבעון

בנימין תמיר, אמנון ותמר 8, טבעון, טל. 04-931194.

קרית

יוסי בלגלי, שיכון רסקו 24, ק. מוצקין, טל. 04-732535, ראובן קריץ, סימטת הארץ 4, ק. מוצקין, טל. 04-714362.

עמקים

איתן הולנד, מוריה 33, חיפה, טל. 04-87139.

ירושלים

יוסף אלקלס, שילר 5, ירושלים, טל. 02-524910, שקד רבקה, גת 12, ירושלים, טל. 02-522576.

פתח-תקווה

מרדכי מילר, וינצקי 1 א', פתח-תקווה, טל. 904584, אבי אורן, רוטשילד 115, פתח-תקווה, טל. 907887.

כתובות רכזי מרי:

כנרת

ת.ד. 305 טבריה, טל. 067-20259.

אילת

מטי גלעד, 354/5 אילת, טל. בעבודה: 059-2121.

נגב

ברונו ליבוביץ, חגלה 40 ב"ש, טל. 057-73417, משה יהודאי, ביאליק 116, משק עזר ב"ש, טל. 057-73417.

דימונה

ארז זילברצווייג, 1089/3 דימונה, טלפון בעבודה: 057-91982.

אורי העולם הזה

מה אפשר לעשות?

אפשר להצביע
בעד להט.

להט לתל-אביב יפו.
עכשיו יותר מתמיד.

חברים למען צ"ץ

אולפן לאה פלמטר

לכל התלמידות,
חקורסים הבאים:
* טירון נשי
* רוג'מנות
* התעמלות

מתנהלים כסדרם,

בשעות הבוקר ואחרי-הצהריים.

חורסים חדשים — יפתחו בנובמבר.
הרשמה מיידית!

לפרטים נא לטלפן לאולפן,
טל. 267682, אבן-גבירול 50, ת"א.

24 שעות צלום!

בעזרת פלש למצלמה או למסרטה.

* מבחר פלשים גדול.

* מקרני שקופיות, מקרני סרטים

במבחר עשיר.

* הגדלת גלויות (9/13) 40 אגו-

רות.

צלומי פספורט בן-רגע!

פוטו-ברדר

חיפה, רחוב החלום 30

על פיגועי ממשפחות הפועלים באברורדס
דס הוכרו ביום כיפור בשעה 11 בבוקר.
מטוסים הגיעו במהירות. פיגוע את כל
בני המשפחות. הפועלים עצמם גויסו ל-
צה"ל, המשיכו בעבודתם הרגילה בתור
חיילים.

ביום כיפור בערב חדרו למקום מיספר
הליקופטרים מצריים עם אנשי קומנדו, ש-
פוצצו כמה ממכליות הנפט במקום. למח-
רת פונו גם העובדים עצמם לעורף, ל-
מקום בו שוכנו משפחותיהם. בכפר-
המכביה ברמת-גן.

לא תפוצו. כל המשפחות שפוגו ל-
כפר-המכביה היו תושבות אברורדס. ללא
בית בעיר. מאחר והפיגוע נעשה במהי-
רות, לא לקח איתו איש מן המפונים דבר.
פרט למיזוודה קטנה עם חפצים.

בחווה העבודה של המשפחות נאמר:
"במיקרה של פיגוע חירום זמני, תדאג
החברה לשיכון נאות בצפון עבר מיש-
פחתו של העובד המישתכן עד לחזרתו
לאברורדס."

אלא שלא החווה ולא מצב החירום לא
הפריעו לדוקטור סלע, מבקר החברה,
לבשר למישפחות המפונים: "איש לא יקבל
כסף עבור לינה בבית-הבראה בכפר-
המכביה, איש לא יפוצה על ימי העבודה
החסרים." הדוקטור הסביר כי החברה
תנכה מכל עובד את שכר-הלינה בכפר-
המכביה, החל במשכורת הבאה.

דירות פרוצות. חלק מהפועלים החל
חזור לעבודה מייד עם פרוץ הפסקת-האש,
הרוב הגדול חזר בתחילת נובמבר. כי
שהגיעו לאברורדס, מצאו את בתיהם
פרוצים וחסרים כל. הנזק לרכוש נאמד
באלפי לירות.

אף את זאת לא היתה החברה מוכנה
לכסות. כאשר ביקשו העובדים להחזיר
את משפחותיהם לאברורדס, נאמר להם,
כי "בניתיים איש לא חוזר. אולי אחרי
שנה יתחילו להחזיר את המשפחות."

מספר ברוך חלפון, 28, אב די
שלושה ירדים, שערדיין עובד במקום
כמסגר ורתך:

השאירו אותנו ללא בגד וללא כסף.
כלום לא נשאר לנו. כל ההבטחות הגדו-
לות שניתנו לנו לפני המלחמה — איש
לא מנסה לקיים אותם היום. הם פשוט
מצאו דרך קלה ליצור מצב שנרצה לע-
זוב מבלי שישלמו לנו פיצויים.

אני עובד באברורדס כבר יותר מאר-
בע שנים, יותר משנתיים אני גר כאן
עם המשפחה. לפי הסכם העבודה הם
חייבים לשלם לנו, על מגורים אם מפנים
אותנו בשעת חירום. הם אפילו לא חוש-
בים לקיים את הדבר הזה.

350 במקום 20 אלף! יש לי אלף
בעיות. היו לי רהיטים בבית בשווי של
עשרים אלף לירות כמעט. בגלל ההובלה
הגרועה לצפון, איפה שהמשפחה גרה
עכשיו, צריך אני היום לזרוק את כל
הרהיטים. פשוט אי-אפשר להשתמש בהם
יותר, או החברה נתנה לי פיצויים בסך
350 לירות.

הילד שלי לומד בבית-ספר בכיתה א'.
בהתחלת השנה שילמתי את כל שכר
הלימוד, קניתי לו מחברות וספרים וכל
מה שצריך. היום, בגלל שהוא עבר ל-
צפון, אני צריך לשלם מחדש את כל שכר
הלימוד, לקנות לו ספרים חדשים ותל-
בושת אחידה.

אני כבר לא מדבר על הקשיים שהוא
ניתקל בהם בגלל השוני בצורת הל-
מוד, שהיום אני גם צריך לתת לו מורה
פרטי.

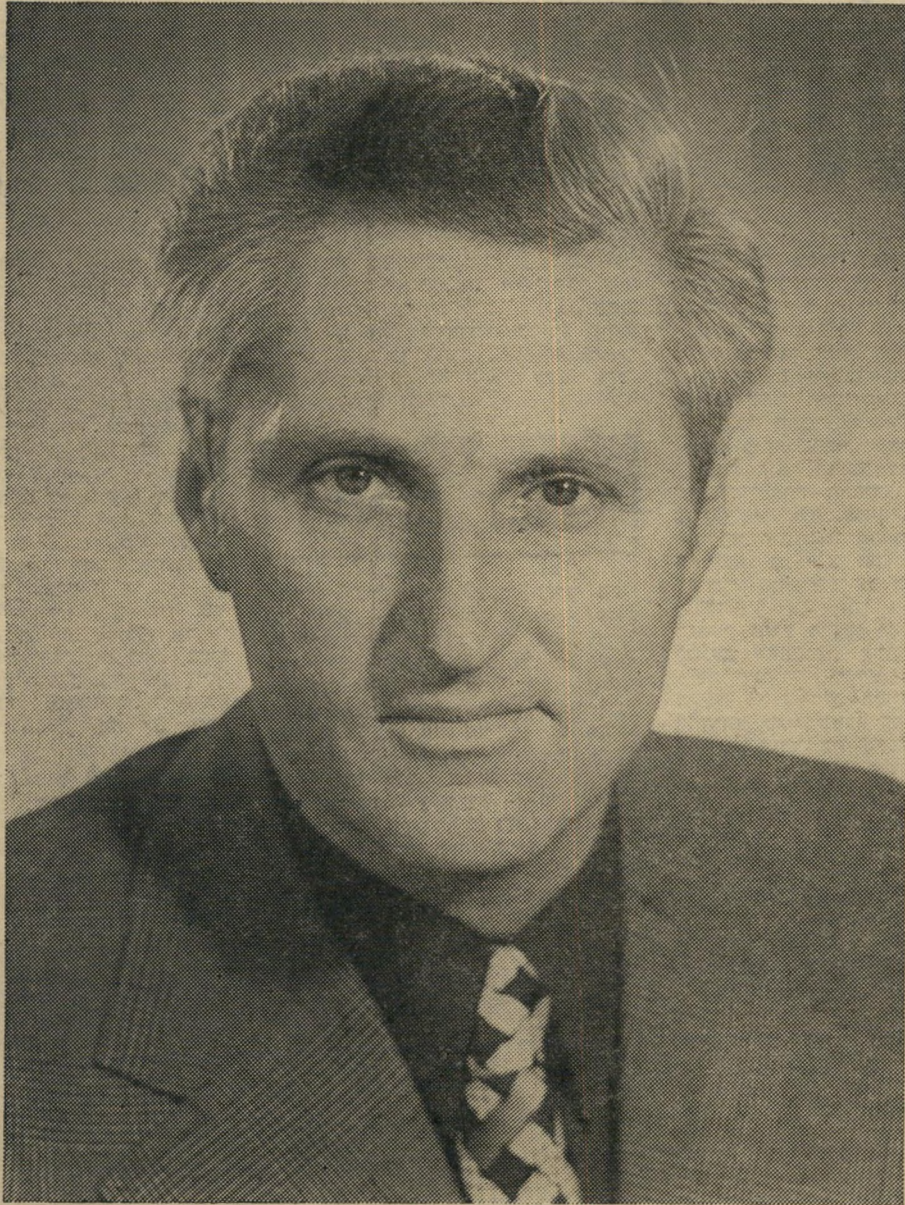
כולם רעבים. קודם, היו משלמים לי
באברורדס כלכלה עבור כל המשפחה.
היום אני צריך להוציא את כל המשכורת
עבור כלכלת המשפחה בצפון. היום כולם
רעבים באברורדס. לא נותנים לנו אוכל
מספיק. מנסים לחסוך כסף. אתה אומר
את זה לאחראים, אף אחד לא שומע לך.

פיגועי לחיים צוקר, מנהל החברה, או הוא
שאל את האחראי על האוכל, שהוא קבלן
פרטי, מה קורה פה. והוא השיב לו שהוא
זה, אין יותר. צוקר הסתפק בתשובה
הזאת.

נשארנו היום חסרי כל, אחרי כל ה-
שנים הרבות של עבודת וניסיון להקים
מישפחה.

וכל זה למה? בגלל כמה אנשים שר-
צים להתעשר על חשבוננו, דווקא במצב
הביטחוני של היום.

משהו מוכרח להשתנות במדינה. משהו יכול להשתנות בתל-אביב.

להט לתל-אביב-יפו

עכשיו יותר מתמיד

הליכוד

חל
טעם

בעיות ולבטים
בחיי המין

מאת
ד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים

להשיג בחנויות הספרים הגדולות

סוף לגירושין
ולפירור החברות!

היא תשאר שלך ותשיב לך אהבה

בחברת הסברה שהוצאה לאור ע"י "פרופסור" בע"מ יש פתרון לבעיה
המטרידה הרבה גברים בריאים ובהחלט בלתי מאושרים. בעייתם של אלפי
גברים המסיימים מהר מדי, ואינם מהנים את בת-זוגם.
חברת ההסברה של "פרופסור" בע"מ, חושפת בעיה זו ומלמדת את הקורא
כיצד להתגבר עליה במאה אחוז ולחיות חיים תקינים ומאושרים.
לקוראי החוברת תיוסף מידע חשוב — הכל אודות הבעיה ופתרונה.
המחיר — 15 ל"י, להשיג אצל "ינס", המפיץ הבלעדי, רח' גרונימן 8
תל-אביב, או שלח/י צ"ק/המחאת דואר לת.ד. 17100 ת"א ותקבל/י את
החוברת לביתך.

אנאטומיה של תקרית אש

הצעיר צ'יק בעמדת הגורנוב תשוב. אינו מסוגל להישאר ער. נדרם ונוחר. מעירים אותו. הוא מנסה קצת. אך מיד נדרם שוב. מבינים אותו. הוא נשלח ל מחפורת האישית שלו. יבלה את שארית הלילה בשינה.

למחרת נפגשים המפקד הישראלי והמצ"רי ליד אוהל אנשי האו"ם. המצרי מדווח על שלושה הרוגים. נראה שהיו לו גם פצועים. לנו ארבעה פצועים קל. המצרי והישראלי שותפים לרצון לש" מור על השקט בגיזרה. הם מנהלים שיחה ידידותית. המצרי מסביר את עניין פלי"ט הצרור. מסכמים כי בעתיד, אפילו אם יפתח אחד הצדדים בכדור או צרור בודד, יימנע הצד השני מתגובה לפחות

בזוקות עלה מכיוון המוצב הסמוך, וברק ההתפוצצות האיר את הלילה. הירי משני הצדדים התחדש ביותר שאת.

סמוך למוצב היתה לנו עמדה בעלת קו"קשר פתוח. עתה פקד המ"מ על שני החבר'ה שישבו בה, אריה פרידן ולסלי, לחזור חזרה למוצב. אריה פרידן נחשב בין החבר'ה לחייל הטוב במחלקה. "שוות" כיתה שלמה. קובעים החבר'ה. לפתע הואר המוצב כבאור יום. שלושה פגזי-תאורה התפוצצו מעלינו. אכזבה מרה: היו אלה פגזים ישראליים. האם איזה אידיוט טעה והאיר אותנו. במקום את המצרים — או שהיו אלה פגזי שלל בשימוש המצרים? עד היום לא גילינו. "להחזיר את שתי הנוגות לעמדות", הצטעק לפתע מישו מהחבר'ה, בהתכוונו לשניים שהתפרפרו לבונקרים שלהם. סמל דני רוסו מופיע. בחור חביב, ברי דקיסט לא נורמלי. מטייל בקומה זקופה, בניחותא, כאילו נמצא בטיל שבת בפארק הלאומי. עובר בין העמדות, מתקן מע" צורים בשני רובים. משוחח בשלווה עם שני המתפרפרים. השניים חוורים לעמ" דות. דני מריבץ עוד בדיחה, חוזר לעמ" דה שלו.

הילד

הופך לגבר

המצרים ממשיכים לירות ולרקט. נהמה אדירה מתווספת למהומה. אחד התול"רים שלנו נכנס לפעולה. להבה פורצת באחת העמדות המצריות ממול.

זהו רגע משמח, אך גם מדאיג. עתה ירגעו הבזוקאים המצריים — אך ייתכן שבתגובה יכניסו לפעולה את המרגמות הכבדות שלהם.

הירי נמשך ללא הרף. הגורנוב שלל שבידנו נעצר פעמיים, אך תוקן מיד. התקלה השלישית מסובכת יותר. מצרי כה דקה או שתיים. אין זמן כעת. מות"רים עליי. במקומה, מבקשים את המיקלעון המוצב בעמדה לכיוון העורף: "תן את המיקלעון לכאן". צועקים לחייל המופקד עליי.

אין תשובה. זורקים מבט. המיקלעון מס"תתר בתחתית העמדה. נוטלים את המיקלעון לבד, ממשיכים בירי. ההוא ממשיך לצמצם את עצמו בפניה. יצא מהאיפוס לגמרי.

זהו הילד של המחלקה. רווק צעיר צ'יק, לעומת כל האחרים, שהם בגיל ממוצע 30. בסדיר שירת שנה בלבד, וגם זה ביחידה עורפית.

תוך כדי ירי במיקלעון, מחליטים להיות קצת פסיכולוגים. זה טוב גם בשביל הפחד העצמי. מבקשים מהצעיר צ'יק להעביר את המחסניות למרות שיכולים לעשות זאת לבד.

הוא מושיט יד רועדת, מעביר מחסנית. "יופי", אומרים לו. כשהיא מתרסקת, מבקשים ממנו עוד אחת. "כל הכבוד, אתה גבר", מהללים אותו. הבחור צ'יק מתחיל להיכנס לאיפוס. מתרומם ממקום מחבור"א: "אפשר לעשות עוד שמהו?" הוא שואל. "כן, שים את כל הרימונים על הדופן", הוא מבצע. אחר מתייצב שכם אל שכם עם המיקלעון.

הסכם למניעת

היזדרדות

אותה פתאומיות בה פרצה האש, היא נסתים פגזים. ממתנים כעשר דקות. שום יציאות פגזים. נושמים לרווחה. ה"תקרית נסתיימה.

שמעון המא"גיסט עיף אימים. כל אותו לילה, ובכל יום המחר, יישאר בבונקר שלו באססת כוחות, נתקף צמרמורות. בימים הבאים יורע מצבו, והוא יפונה.

פלט צרור ממיקלעון. כיוון שהמיקלע היה מכון ונעול עוד מבעוד יום לעבר מס"רתו, שרקו הכדורים לכיוון המוצב השכן בדייקנות. מובן שהחבר'ה במוצב מיהרו להשיב אש. וכך החלה מתפתחת. בשלבי הסלמה מהירים, תקרית אש קשה, שנמ"סכה כמחצית השעה.

מאת

זאב יפת

"לא להשיב אש", פקד מפקד המוצב שלנו. אנחנו לא הותקפנו. האש על המוצב המותקף לא היתה חזקה, ונראה היה שהוא יוכל להסתדר בכוחות עצמו. לא היה כל טעם להוסיף שמן למדורה. את השמן הוסיפו המצרים עצמם. בת"גובה לאש שהחזירה אליהם מצד המוצב המותקף, הם פתחו באש אוטומטית חזקה. אנו עדיין נצרנו את האש. אותה שעה טיפל החובש, רון בוגוש, באחד החבר'ה שחטף מכת פחד. החייל הזה הגיע אלינו רק יום קודם לכן, ועתה נראה היה שהוא ממש בהלם. ואכן, למחרת הוא נבדק על ידי הרופא, ומסתבר שהקרע היה הקס

כ שהוא מתעלם מהאש שנורתה לעברו. התרומם שמעון דרעי מעמ"דתו, חשף את מחצית גופו העליונה מעל לשקי החול, כדי להשיג ראות מקסי"מלית, והחל משלח במצרים צרורות מה"רים ומדוייקים מהמ"א"ג.

לא הרחק ממנו שכב בעמדתו צבי רח"ניץ, שרק אותו בוקר חזר מחופשה לרגל הולדת בתו. הוא ירה בקורירות, בעק"שנות, ללא הרף.

מימינם ומשמאלם שכבו שאר החבר'ה, מרביצים מכל הכלים. קולו המיוחד של גורנוב השלל שהיה ברשותנו נשמע ברור במקהלת-האש. ריח אבק-השריפה מילא את האוויר בחריפות.

לא, לא כל החבר'ה השיבו אש. שני חיילים זחלו מעמדותיהם לאחור, אל ה"בונקרים האשיים, הסתתרו בהם. בתום האש, יגיחו חיילים אלה מחוריהם, ויפ"לטו משהו בנוסח: "חבל שהממזרים לא התקרבו לגדרות. היינו מחסלים אותם כמו כלבים".

אש פתאומית

בחשיכה

תקרית-האש נפלה עלינו בחשך. השעה היתה שבע בערב. חושך מצ

זהו שמו של מישחק חדש הנפוץ ממערב לתעלת סואץ — מישחק כדורגל כשהמשחקים לובשים אפודת-מגן נגד רסיסים, המכונה בפייהם שפ"ץ (שכתב פיצוץ). בתמונה, איש המילואים איתן דרייפוס משחק בכדור, כשהוא חגור אפודת-מגן, ליד העמדה האישית שלו במוצב מול קווי חמצרים באיסמעיליה.

כדורפיץ

רבים שרר בארץ מצריים, והרוח הקרה החלה חודרת לעצמות. הייתושים הסתפ"קו בדמנו. התרווחנו בעמדות, ושוחחנו חרש.

לפתע הופרה הדממה.

צרור ארוך, בעל הצליל הצרור ה"אופייני למק"ב גורנוב, פילח את הדממה. קליעים נותבים חתכו את הלילה לעבר המוצב הסמוך לנו. לפני שידענו מה אי"תנו, מצאנו את עצמנו בתוך תקרית-אש חמורה.

באותו רגע שרם ידענו מה אירע. רק למחרת בבוקר, כאשר נפגשו מפקדי ה"גיורה הישראלי והמצרי, בתיווך משקי"פי-האוי"ם, הסתבר שחייל מצרי מבחל

לסלי סבה, עולה חדש מאנג"ליה, מרצה באוניברסיטה ב"פקולטה למישפטים, צופה לעבר עמדות המצרים בעזרת פריסקופ-שלל שהשאירו המצרים בגדה המערבית. כאשר בשטח מולו מסתובבים צלפים מצרים האורבים לאפשרות לירות ולצלף בחיילי צה"ל. בעיקבות הצליפות מתפתחות תקריות אש.

עשרים שניות. פרק זמן מספיק לוודא שהאש נורתה בטעות, ושאינן לה המשך. כממוצע, יוצא לנו לישון במוצב שעות ללילה, ברווח שבין שתי מישמרות השמירה. גם ביום אנו בכ"ר ננות כל הזמן, ולא מספיקים לישון. יח"סית לשינה המועטה שלנו, תפוקת החל"ר מות שלנו היא אדירה. ביחוד חלומות חלומות.

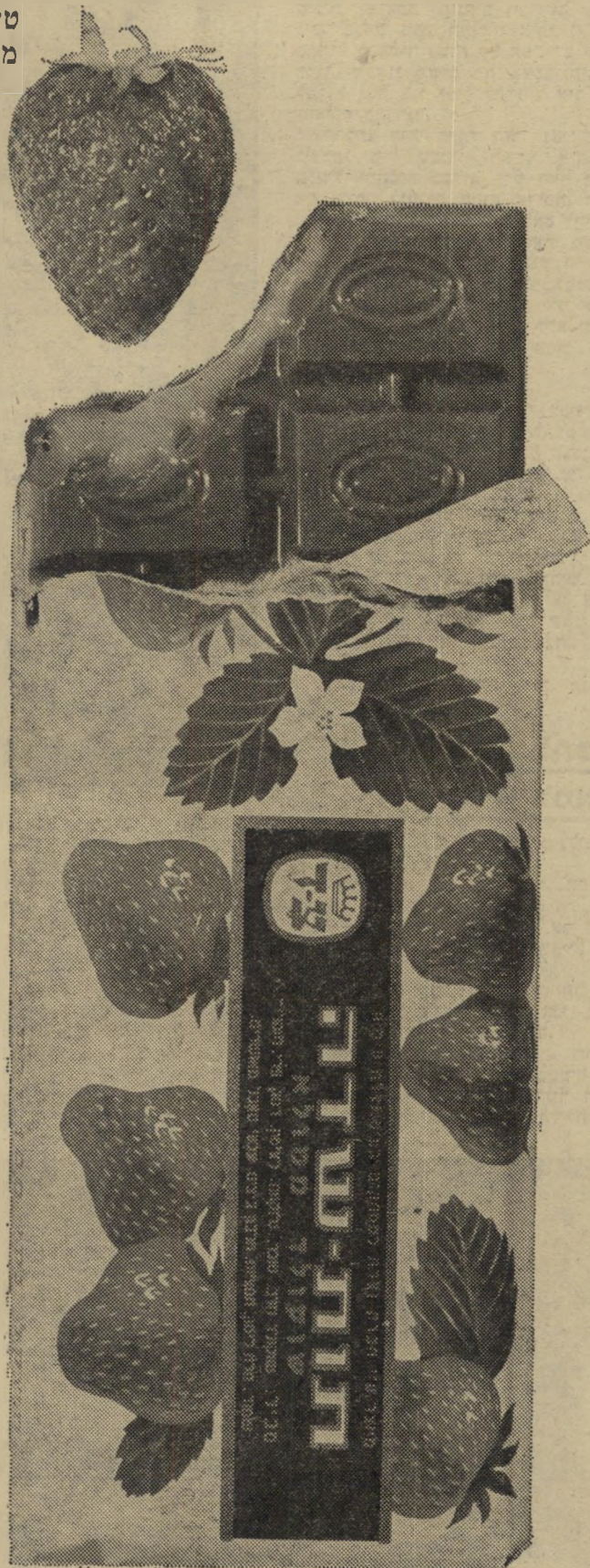
לא תמיד זוכרים אותם. וכשזוכרים, לא תמיד מספרים. לאחרונה, בעיקבות תק"רית מיוחדת במינה, התחלנו מתחילים חלומות.

התקרית החלה במוצא-ישיבת, כשטרק"טור שלנו ערם סוללות-חול במוצב שכן,

27

שוקולד ממולא תענוג

תענוג תות-שדה למשל...
טעמו הרענן של תות-השדה
ממלא את הפה מעדנות
כשנוגסים משוקולד צד.
לבחירתכם:
תענוג אננס...
תענוג פטל...
תענוג תפוז...
תענוג דובדבנים...
תענוג פרלינה...
תענוג מוקה...
תענוג קוקטייל...

אנשים אוהבים מביאים

צד. יצרני שוקולד. שוקולד ממולא. בונבוניירות. שוקולד אגוזים. ומלים. סוכריות

של צה"ל. הוא הערב לגבולות, ולא מיקומן הטופוגרפי. אולם כשבאות ערובות כחוספות לכוחו של צה"ל, אין כל רע בערובות. להיפך, יש הרבה מן הטוב בערובות נוספות.

אחרי המלחמה התחילו כל הפוליטיקאים להטיף נגד ה"פוליטיזציה" של צה"ל. חוסר הביקורת על מערך כתיבת החוק. וכו'. כולם דרשו הקמת מועצה עליונה לביטחון לאומי. רק ח"כ אחד דרש כל אלה לפני המלחמה. 80 יום (!) לפני המלחמה הגיש אורי אבנרי הצעה לסדרהיום, בעיקבות התפטרותו של אריק שרון מצה"ל: "...בהעדר נוהל קבוע להסדרת המינוי לכהונת הרמטכ"ל — יש פתח רב להשפעות צדדיות. מה קובע? אישיות? זיקתו המיפלגתית? הביטחון שהוא ימלא את כל משאלות ראש-הממשלה? הנכונות לכופף בשעת הצורך את חוות דעתו ה-

דיין שאיש לא חזה אותה מראש. אבל אין זאת אמת. ביום ה-28 במאס 1973 — חצי שנה לפני המלחמה — הזהיר אורי אבנרי בכנסת: בעודנו נמצאים היום בשיא כוחנו, כשכל קלפים בידנו, כאשר היוזמה יכולה להיות כולה שלנו, ובידינו ההזדמנות ההיסטורית לבצע את מלאכת השלום — יוצרת הגברת מאיר בכוונה תחילה קיפאון מוחלט, מרחיבה את הקרע היסטורי, מנהלת מדיניות של נוקשות אולטימטיביות, וכל זה כדי להשיג עוד שטח להתנחלות, עוד תוספת למדינה ברוח המאה ה-19. זהו אסון, ואת מחירו ישלמו הבנים והנכדים. חצי שנה לפני המלחמה — אזהרה שהידידה באזני הכנסת, באוזני גולדה, דיון ובכין: זהו אסון, ואת מחירו ישלמו הבנים והנכדים! ארבע שנים לפני כן, כאשר הוקמה הממ-

לפני שלושה שבועות אמר משה דיין, במרכז מיפ לגת העבודה, שלא היינו מוכנים למלחמת יום-הכיפורים. מכיוון שאיש לא חזה מלחמה זו מראש. הוא הודה שבגלל חוסר הכוננות היו לנו אבידות נוספות. לא היינו מוכנים למלחמה זו.

מפני שמשע דיין, יחד עם גולדה מאיר ומנחם בגין, האמינו שהערבים לא יפתחו במלחמה. הם היו בטוחים שהפסקת-האש יכולה להימשך לנצח. לכן לא גייסו את המילואים — גם כאשר המאסות של המצרים והטורים התרכזו מול כוחותינו הדלילים. אבל היה איש אחד שהזהיר ללא הרף — חודש אחרי חודש, שנה אחרי שנה, שזה בדיוק עומד לקרות!

בנאום שנשא אורי אבנרי בכנסת ב-16 בנובמבר 1970, בנוכחותם של גולדה מאיר ומשה דיין, הוא אמר: הפסקת-האש תסתיים, אם לא תהיה התקדמות בולטת לקראת הסדר שלום. הפסקת האש היא כמו שעון-חול גדול, וגרגירי החול יורדים בלי רחמנות.

הימים היקרים של הפסקת האש עוברים. אפילו אם תהיה ממשלת מצריים משוכנעת שחידוש המלחמה ימיט אסון על הצבא המצרי, גם אז לא תוכל להסכים להארכה ממושכת של הפסקת-האש, אם לא תהיה התקדמות לשלום. מה יקרה אם תתמוטט הפסקת-האש? אם נכה בהם — כפי שנצטרך להכות בהם — תתגבר ההתערבות הסובייטית. לא תהיה מלחמה ישראלית-מצרית, תהיה מלחמה ישראלית-סובייטית-מצרית, ומכאן — סכנת העימות הבלואלי, עם כל הנובע מכך לגבי ביטחון ישראל.

כאשר השמיע אבנרי נבואה זו, שלוש שנים לפני מלחמת יום-הכיפורים, שלוש שנים לפני ועידת ז'נבה, מילחמה לו חבריה הכנסת מכל הסיעות בקריאות-ביניים. הם לא רצו לשמוע. מפני שלא היו מוכנים להטיק את המסקנה. כפי שדרש אבנרי: שמדינת-ישראל תכריז שהיא מעדיפה שלום וביטחון על החזקת השטחים. באותם הימים הגיש גולדה יארינג את תוכנית המפורסם. על דעת כל הסיעות, מחרות ועד מק"י, נגד דעתו של אבנרי בלבד, השיבה ממשלת-ישראל בלאו.

ב-29 בדצמבר 1970, בשיא הוויכוח על יארינג, אמר אורי אבנרי בכנסת: הפסקת האש תסתיים. באותו רגע יהיה עלינו להטיל את חודי הפריעה לו חבריה הכנסת מכל הסיעות בקריאות-ביניים. הם לא רצו לשמוע. מפני שלא היו מוכנים להטיק את המסקנה. כפי שדרש אבנרי: שמדינת-ישראל תכריז שהיא מעדיפה שלום וביטחון על החזקת השטחים. באותם הימים הגיש גולדה יארינג את תוכנית המפורסם. על דעת כל הסיעות, מחרות ועד מק"י, נגד דעתו של אבנרי בלבד, השיבה ממשלת-ישראל בלאו.

מדוע לא היינו מוכנים?

מיקצועית השקולה בפני שיקולים פוליטיים? ...אחד הפיתרונות הוא להקים סוף-סוף מועצה-ביטחון ממלכתית, כפי שקיימת במדינות דמוקרטיות רבות, לרבות ארצות-הברית. מועצה כזאת תהיה מורכבת מן הנוגעים במישרין לענייני הביטחון. זוהי שיטה טובה לדמוקרטיה וטובה לביטחון — לקביעת דרכי-ההקדמה של קצינים בכירים, תוך מניעת כל חשד וכל חשש לאינטריגות במקום הרגיש ביותר במדינה. המועצה תבטיח שהרמטכ"ל יהיה האיש הכשיר ביותר, ולא דווקא האדם הנוח ביותר לשליטון. הכנסת אינה קיימת בכל הנוגע לפיקוח על מערכת הביטחון. היא התפטרה מתפקיד חיוני זה ומסרה אותו לוועדת החוץ והביטחון. ועדה זו, שאין בה אופוזיציה, ניזונה באופן בילעדי מפי שר-הביטחון ושליחיו. אין לה ידע צבאי, אין לה כל אפשרות להצטייד במידע בלתי-תלוי. זוהי ביקורת ללא עיניים, וללא ידיים. אני מציע שהכנסת תמנה מבקר לענייני ביטחון, אישיות בכירה שתפעל מטעם הכנסת, במעמד דומה לזה של מבקר-המדינה. אני מציע שהמונה יקבל את הסמכויות הבלתי-מוגבלות לקבל כל מידע על הנעשה במערכת הביטחון, תוך מגע ישיר ובלתי-אמצעי עם כל הדרגים — משרה-ביטחון ועד לטוראי בשדה. יסייר נא ביחידות, יעין נא במיסמכים, יראין נא את הנוגעים בדבר!

הצעה זו הוסרה מסדר-היום של הכנסת בקורות המערך, הליכוד, המפד"ל, מק"י וז"ע. זה היה ביום 18.7.73!

אנחנו איננו גביאים. הערכותינו הוכחו כנכונות — מפני שהבינונו לאן מובילה המדיניות הממשלה, ולא חששנו להגיד זאת — גם כשזה לא היה כדאי, כשזה לא היה פופולרי. כשזה הביא לנו שינאה ואיבה — ועדיין רבים הנוטרים לנו איבה על כך כיום, כשקרה האסון הגורא שמפניו הזהרנו.

שלה הראשונה של גולדה מאיר, בהשתתפות מנחם בגין ומשה דיין, הזהיר אבנרי שהיא תגרום לאסון לאומי. ביום ה-17 במאס 1969 הוא אמר: זוהי ממשלה רעה. מכל הממשלות האפשריות, זוהי הממשלה הגרועה ביותר. מכל המועמדים לראשות-הממשלה, ראש-ממשלה זו היא הפחות מתאימה. ממשלה זו תדבר על שלום. אך ממשלה זו כלל אינה יכולה לעשות דבר למען שלום. מליצות צדקניות מלפני שני דורות יבואו במקום המעשה.

ההכרעה ההיסטורית העומדת לפנינו היא: שלום בלי סיפוח, או סיפוח בלי שלום. ואילו בממשלה זו אין אף שר אחד — אף לא אחד! — המוכן לוותר על הסיפוחים. לכן מסרבת הגברת מאיר לפרסם מפות של שלום. איננו יכולים למנוע את הקמתה של ממשלה זו, אף שבעינינו היא אסון לאומי. אנחנו רק יכולים להתריע נגדה — ולקוות שהתחושה הבריאה של העם, של הדור הצעיר, תשים לה קץ בהקדם האפשרי. ההכרעה שלפנינו היא הכרעה גורלית. ההיסטוריון בעוד מאה שנה יאמר: כאן, בנקודה הזאת, נפלה ההכרעה על גורל המדינה!

כאשר כל הכנסת — ממק"י עד חרות — התקוממה נגד רעיון הערובות הבינלאומיות, אמר אבנרי (29.12.70): מה רע בערובות?

מילה זו נהפכה למלת-קללה. אין בכך כל הגיון. כלנו יודעים שיש רק ערובה אמיתית אחת לגבולות — צה"ל היום, מחר ומחרתיים. שום דבר אינו יכול לבוא במקום צה"ל, כערובה לגבולות ישראל. גם גבולות-הביטחון כביכול, במר-כאות כפולות ומרובעות, אינם תחליף לכוח

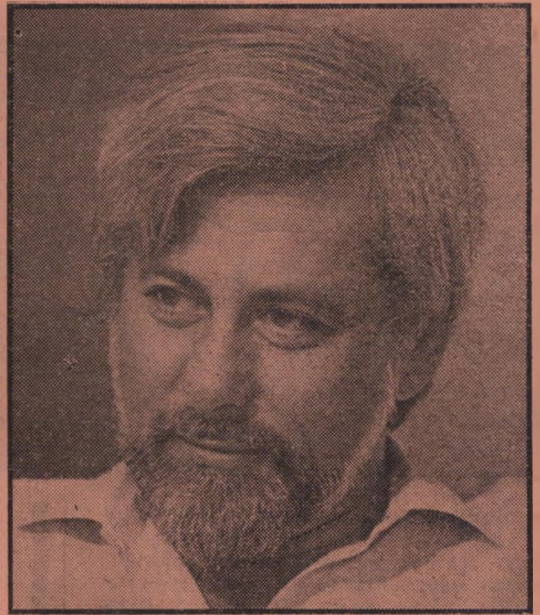
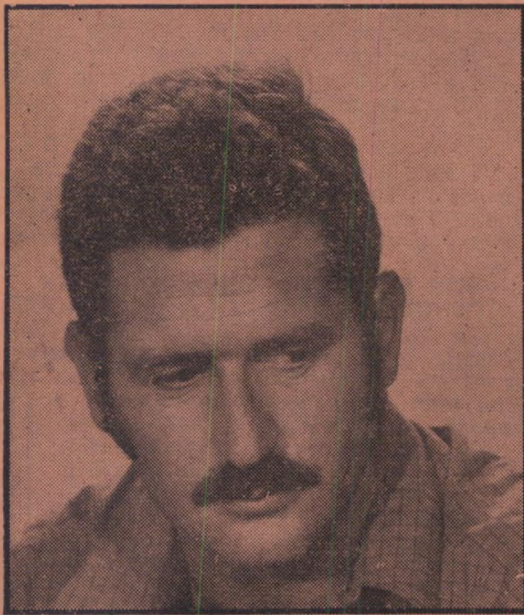
של אבנרי בלבד, השיבה ממשלת-ישראל בלאו. ב-29 בדצמבר 1970, בשיא הוויכוח על יארינג, אמר אורי אבנרי בכנסת:

הפסקת האש תסתיים. באותו רגע יהיה עלינו להטיל את חודי הפריעה לו חבריה הכנסת מכל הסיעות בקריאות-ביניים. הם לא רצו לשמוע. מפני שלא היו מוכנים להטיק את המסקנה. כפי שדרש אבנרי: שמדינת-ישראל תכריז שהיא מעדיפה שלום וביטחון על החזקת השטחים. באותם הימים הגיש גולדה יארינג את תוכנית המפורסם. על דעת כל הסיעות, מחרות ועד מק"י, נגד דעתו של אבנרי בלבד, השיבה ממשלת-ישראל בלאו.

לא המערך לבדו הית אחראי. הוא נתמך עלידי שותפיו מימין ומשמאל, מל"ע וממק"י — ובעיקר עלידי הסיעות המהוות עכשיו את הליכוד. אורי אבנרי התריע על כך בנאום שנשא בכנסת ב-16 במאס 1971 — חודש אחרי שממשלת-ישראל השייבה בשלילה לתוכני יארינג — ובכך הפכה את מלחמת יום-הכיפורים לבלתי-נמנעת:

מה האלטרנטיבה המוצעת ע"י סיעת גח"ל? הגענו לקיפאון בשיחות השלום. אם יימשך הקיפאון, הוא מוכרח להביא לחידוש המלחמה. ואני מתריע על כך שאין לך, חבר הכנסת בגין, אומץ-הלב לעמוד על דוכן זה ולומר אמת זו, האמת הידועה לך ושאינך אומר אותה. דרכך מובילה לחידוש המלחמה.

הדרך הובילה למלחמה. כאשר היא באה, אמר משה

מועמד שלישי: יוסי אמי'ת

מזכיר קיבוץ גבולות בנגב (השומר הצעיר). מזרח, מומחה לענייני ערב, בעל קשרים נרחבים בעולם הערבי. חבר הממשלה הישראלית בוועידת השלום בבולוניה.

מועמד שני: אמנון זכרונ'י

מישפטן, שקנה לעצמו שם בניהול המאבקים המישפטיים הגדולים למען זכויות האזרח ונגד הכפייה הביורוקרטית והדתית. יועץ סיעתנו ומרכז מאבקה הפרלמנטרי מאז 1965.

מועמד ראשון: אורי אבנ'ר

הפרלמנטר מס' 1 של הכנסת. מ"כ בפלוגת שועלי-שימשון במלחמת השחרור. נפצע קשה. עורך העולם הזה מאז 1950. ממייסדי תנועת העולם הזה — כוח חדש.

על אלה נילחם:

הערות למצע מרי - העולם הזה לכנסת השמינית

יבטלו בצה"ל כל נהלי הכפייה הדתית.

שעת-החירום

כל עוד נמשכת שעת-החירום הנוכחית, נפעל לתח-
לופה צודקת של אנשי-המילואים, כדי שעול
השרות יתחלק שווה-בשווה בין כולם. נדאג לתשלום
משכורת מלאה לכל אנשי-המילואים המגויסים,
ולקביעת סידורים מיוחדים להצלת פרנסתם של מגוי-
סים עצמאיים, אוניברסיטה צבאית פתוחה לחיילים
לניצול תקופת שרותם ללימודים, וכו'.
יושם קץ מוחלט לתופעות של שחיתות והסתאבות
הקשורות במצב הביטחוני, כגון התעשרות מריווחי-
מילחמה. אל יתעשר איש משרותם של אחרים!

המישטר הכימי

תחוקק בישראל חוקה כתובה שתבטיח את זכו-
יות היסוד של האזרח, ושעל ביצועו יופקד בית-המייש-
פט העליון.
תיאסר כל אפליה על בסיס של לאום, גזע,
עדה, מין, גיל ודעות. יחוסלו כל תופעות האפליה
העדית. כל זרועות המדינה יפעלו לחיסול המחיי-
צות העדתיות, ולגיבוש אומה מאוחדת.
יינקטו אמצעים חמורים ביותר לביעור השחי-
תות, ובכלל זה הענשת העושים את הציבור, הנהגת
קריטריונים קבועים לחלוקת כל זכות או הטבה מטעם
המדינה, והטלת אחריות אישית על המופקדים על
רכוש הציבור ומנגנון המדינה.

יקום במדינה מישטר סוציאלי המבוסס על צדק
חברתי, חלוקה צודקת של ההכנסה הלאומית, הבי-
טחת דיור הוגן לכל אזרח, והגשת שרותי בריאות וסעד.
ההכנסה הדרושה לקיום מינימלי הוגן תשוחרר
מכל מס-הכנסה. סכום זה יהיה צמוד למדד יו-
קריהמחיה.

המדינה תבטיח לכל זוג צעיר דיור סוציאלי
נאות, תמורת שכר-דירה שלא יעלה על רבע משכרו.
לא תהיה כל אפליה בין עולים חדשים ובין
צעירים שגדלו בארץ מבחינת המיסוי, הדיור
והטבות אחרות.

המדינה תדאג לפיתוח מערכת הספורט. יקום
מיניסטרוך לספורט ולנוער.

תהיה הפרדה מוחלטת בין הדת והמדינה. יונהגו
נשואין וגירושין אזרחיים לכל דורש.

שרותי התחבורה יפעלו שבעה ימים בשבוע. יבטלו
כל צורות הכפייה הדתית והכפייה האנטי-דתית.

של הפלסטינים לחיות במדינה משלהם לצד ישראל,
תוך יחסי שלום וביטחון.
שלום זה יתבסס על חוזה-שלום חתומים, גבולות
פתוחים בין ישראל ושכנותיה, כינון יחסים דיפלומטיים
ומיסחריים, ומעבר חופשי בכל נתיבי המים, היבשה
והאוויר.

השלום יכלול סידורי-ביטחון שיבטיחו ששום שטח,
אשר יוחזר על-ידי ישראל אחרי כינון השלום, לא
ישמש בסיס להתקפה או לאיום על ישראל. סידורי-
הביטחון צריכים להבטיח לישראל עומק איסטרטגי,
מרחב-התראה ומרחב-הגנה, בשיטות שונות, כגון:
פירוז שטחים מצבא ומנשק, תוך פיקוח הדדי
ועיל. הפרת הפירוז על-ידי הערבים תעניק לישראל
את הזכות הרישמית לפעולת-נגד צבאית לאלתר.
מיקום כוחות בינלאומיים באזורי מפי-
תח, בצורה שלא יהיה ניתן להרחיקם בלי הסכמת
ישראל.

הסכמי-הגנה בינלאומיים יבטיחו לישראל זרם
שוטף של נשק-הגנה יעיל ועזרה בינלאומית במיקרה
של הפרת הסכמי-השלום.

חכירת בסיסים צבאיים לצה"ל בשטחים
מסוימים, הפעלת כוחות ישראלים-ערביים משותפים,
הגבלת מערכות-הנשק תוך פיקוח הדדי יעיל, ועוד.

החזרת השטחים תיעשה בשלבים, כך שכל חלק
יפונה רק אחרי התקדמות משמעותית לקראת שלום-
אמת בפועל, ואחרי כינון סידורי-הביטחון בשטח.
לא תהיה נסיגה אלא אחרי חתימת הסכמי-השלום
הרשמיים.

צה"ל

הערובה העליונה לכל שלום הוא קיומו של צה"ל
יעיל, חזק ומצויד כראוי.

לשם כך נפעל לדה-פוליטיזציה גמורה של
צה"ל, לסילוק כל השפעה מיפלגתית בצבא. להחזרת
מידות הצניעות והצנע לדרגי הפיקוד העליונות, ולקיי-
דום מזורז של מפקדים מוכשרים, תוך התעלמות מגורי-
מים של ותק וקשרים פוליטיים.

נפעל להגברת הפיקוח הלאומי על צה"ל, על-ידי
הקמת מועצה עליונה לביטחון לאומי,
שתהיה ממונה על ביקורת הדוקטרינות של צה"ל ומי-
נוי סגל הפיקוד העליון. כן נפעל למינוי מבקר-
ביטחון מטעם הכנסת, שיטפק למוסדות הכנסת מי-
דע בלתי-תלוי על הנעשה בצה"ל, ושיהיה מוסמך לסייר
בכל מיתקני צה"ל ולבוא בדברים עם כל הדרגים.

היעד העליון: שלום

הייעד העליון של המדינה בשעה זו צריך להיות
השגת השלום.

באין שלום, תתחדש המלחמה בין ישראל והעולם
הערבי כל כמה שנים. צפויה התערבות צבאית של
ברית-המועצות נגד ישראל, וישראל תהיה תלויה בחס-
די ארצות-הברית. מערכות-הנשק החדשות, שיופעלו
במלחמות הבאות, יהפכו כל מלחמה חמורה ויקרה
יותר מקודמתה.

מלחמת שש-הימים הוכיחה שאין ישראל יכולה
להשיג את השלום על-ידי ניצחון צבאי חד-פעמי, בגלל
גודל העולם הערבי וקשריו הבינלאומיים. כוחו של
צה"ל ימנע ניצחון ערבי עלינו. בהעדר הכרעה צבאית,
אין מנוס מפשרה, שתהיה מבוססת על כבוד הדדי
ופיתרון צודק של הבעיות המפרדות בין הצדדים.

אין תחליף לשלום, ואין ביטחון
אמיתי בלי שלום אמיתי.

נפעל בעתיד לניצול כל אפשרות להשגת שלום,
ולפיתוח יוזמת-שלום ישראלית נמרצת — כשם שעשינו
בעבר, כאשר היינו בודדים במאבק זה.

מנהיגות לאומית חדשה

לשם השגת השלום והביטחון, דרושה הקמת מנ-
היגות חדשה.

המנהיגות שעמדה בראש המדינה ביום-הכי-
פורים, גרמה לאסון לאומי. זה נבע לא רק ממח-
דלים ביטחוניים חמורים ביותר, אלא גם מתפיסה
פוליטית כוזבת: זילזול בערבים, התעלמות משאיפו-
תיהם, והחמצת הזדמנויות לשלום, בגלל המגמה לספח
את השטחים המוחזקים.

נפעל למען הקמת ממשלה שבמרכזה יעמדו כו-
חות-השלום מכל המיפלגות. נתמזן בממשלה זו בכל
צעד המוביל לשלום. נילחם נגד הקמת ממשלה שברא-
שה יעמדו האחראים לאסון יום-הכיפורים, ושבה יש-
תתנו מיפלגות ואישים המעדיפים סיפוח שטחים על
השגת השלום.

עומק איסטרטגי

השלום חשוב יותר מהחזקת שטחים.
ישראל תיאבק למען השגת השלום שיהיה מבוסס
על הכרת העולם הערבי בזכותה של ישראל לקיום,
לעצמאות, לריבונות ולשלום, והכרת ישראל בזכותם

ריקוד בהריון

רינה ויאיר

בוצניק צעיר ובלתי ידוע מכפר-בלום, שיהפך עתה מהר מאוד לידוע, אחרי שקלייב ברנס, מבקר האמנות המפורסם של הניו-יורק טיימס, כתב עליו, כי הוא „אחד הכישרונות הגדולים בעולם הריקוד“.

רינה עצמה, שכונתה עלידי אותו ברנס כ„נסיכת הריקוד המודרני“, הציגה לשלב להפליא את הקאריירה שלה עם חיי-מישפחה מאושרים. מובן ש-ככוכבת היא חשופה לרכילות. והרכילות, מדרך הטבע, מתרכזת בן-זוגה לריקוד — מה גם שהוא צעיר (26) שחרחר וסף. אבל זה אינו מצליח לפגוע במישפחתה, הכוללת את הבעל אורי, הבת תמר בת החמש, ועוד ארבעה חודשים מס. 2.

בינתיים, ממשיך ורדי לשבת באפריקה, כמו חצי עם ישראל, ואילו רינה מתכוננת להופיע בשבוע הבא בהצגת בכורה חדשה — חודש חמישי או לא חודש חמישי.

בדרך להודו

הדו"ח האחרון שקיבלתי מיכל אביב ובעלה צחי שני הוא מלונדון. השניים עזבו את הארץ טרם פרוץ המלחמה, ומאז הם תקועים בלונדון, לא לבלוע ולא להקיא, מתפרנסים בין היתר ממכירת מזכרות על המידרכה.

אולם הם אינם מתייאשים, ומתמייזים בתוכניתם להתקדם לכיוון הודו, שם יוכלו לעסוק ברצינות ברוי חוכמת המזרח, שכה נתחבבה עליהם בארץ.

יעד

הלוח הכפול

האשה המאושרת ביותר בארץ, בשבוע שעבר, היתה כמובן אמו של יגאל כשן: כתימניה גזעית, לא היתה מאושרת ממנה כאשר בנה זכה במקום הראשון בפסטיבל המזרחי, בשירו לקראת שבת. וכאשר זכייה זו באה מייד למחרת לידת בנו הבכור — אתם יכולים לתאר לכם את שימחת בית-השואבה. הרך הנולד, שנולד בבית-חולים אסותא בתל-אביב, היה לא רק הנכד הבכור של אמא של יגאל, אלא גם הנכד הבכור של הסבא מצד שני, יעקב מרירור, שהוא אביה של מיקה, שהיא אשתו של יגאל. אכל מי שציפה לברית מפוארת. כיאה למעמד של הסבא והאבא, התאכזב: — ילד פספס מדויק, והוחלט לערוך לו חיתוך מהיר בחוג המישפחה בלבד.

מיקה ויגאל

רומן חדש לאילנה רובינא

אני מקווה לפחות. בכל אופן, נראה לי שהיא מתחילה להתאושש. בהתחלה עוד לא רציתי לדבר, כשה נראה לי טרי מדי. אבל עכשיו, אחרי כמעט חודש של ימים אחוזות, מבטים שלובים, ושאר ירקות, אני שמחה לבשר לכם על הרומן החדש בין אילנה רובינא וא יוסי שלוש.

יוסי, כשמו כן הוא: ממשפחת השלר שים המפורסמת. הוא בן 36, עורך-דין ואח של עורך-דין, וגרוש. גירושיו זכו לפירסום בזמנו, אחרי שאשתו דאז, דפנה, נישאה לחבר הכי טוב שלהם, שהתגרש לשם כך מאשתו. טוב, שנדע רק נישואין מהיום והלאה, ולא עוד גירושין.

אהבה, שכל ויופי. אני לא יודעת אם בדיוק בסדר הזה, אבל כללית. טוב, וכעת באה חנסיכה הקטנה לעזר, כשהותו של אביה נשארת בינתיים סוד כמוס. ולילי הפכה, מאז הלידה, יר שבת-בית שקטה, או לפחות יושבת-בית, כשהיא ואמה מתחלפות לסירוגין בטיול בתינוקות ובבוטיק הרמס, אותו מנהלת לילי.

מי האבא המסתורי?

לא יודעת. ולמען האמת, גם אם הייתי יודעת לא הייתי מגלה לכם.

אבל למעשה לא רק אני לא יודעת. מלבד לילי ולקוביצקי עצמה, לא יודע אף אחד מי הוא האבא המסתורי של התינוקות החדשה שלה.

כל מי שעובר ליד עגלת התינוקות היפהפייה מתפעל בעל כורחו. שכן התינוקת היא באמת משהו מיוחד. ומובן שבאותה הזדמנות מתפעלים גם מהאמא של התינוקת, שכן לילי, כמו שאתם רואים אותה בת 40, היא עדיין נושא להתפעלות. ניכר בה שהיתה בזמנו אחת החתיכות הפופולאריות בעיר הגדולה.

ורק מהאבא אי-אפשר להתפעל. לילי תמיד אהבה את האהבה, ואת האהבים, וחיפשה תמיד שלושה דברים במחזורים:

גאון חורני ישראלי - מתכנן אופנה, אדריכל, נגן ג'אז וצייר -

לורנס, איש יהודה

בעלה יכבוש את העולם — יצא לכבוש את העולם.

עם הגיעו ללוס-אנג'לס, החל עובד ל- מחייתו כאדריכל שזה מקצועו האורגני. אחרי הכל — ובנוסף גם בתיכנון שמלות. יש לו כושר עבודה והספק משגעים. הוא היה מתכנן שמלה מרהיבה בבוקר, ובערב כבר מציג אותה מוכנה על גווה של ה- דוגמנית.

הוא הציג בטלוויזיה כיצד תופכים חתיכת אריג לשמלה מקסימה, והאמריקאיות הדליקו את תחנת השידור בקריאות התפעלות. ללא כל מפעל או בית-חרושת מאחור.

באמריקה, העלאתן אל מסלול התצוגה, והדגמת יצירותיו המדהימות על גוון. למה דווקא לורנס איש יהודה? לפי הסיפור העממי, העניק לו אביו את השם עקב ידידותו — של האב — עם לורנס איש ערב. כך או כך, הילד, — כיום בן 39 — חלם כבר מהתחלה לכבוש את העולם.

הדגמה

בטלוויזיה

כמו ישראלים רבים אחרים, החליט כבר בתחילת דרכו שהוא רוצה לנסות כוחו בהתמודדות בעולם הגדול. הארץ היתה קטנה עליו. הוא רצה לראות כיצד יעמוד בהתחרות עם מיטב הכוהות בעולם. כיום, כשהוא חוזר לישראל, הוא יכול לומר שהוא הצליח, פחות או יותר. או לפחות הוכיח שזה אפשרי.

נשוי מאז גיל 24, ואב לשלושה בנים — אייל, עוז וארז — ארז לורנס את הפסקאות לפני שלוש שנים, ובעידודה של רעייתו, שמעולם לא סיקפקה בכך כי

הגאון

לורנס איש יהודה, כיום בן 39, נשוי ואב לשלושה בנים, יצא לפני שלוש שנים לארצות-הברית, עשה בה חיל כמתכנן-אופנה, בנוסף לשאר מקצועותיו המגוונים כאדריכל, פסל, צייר, נגן ג'אז ומתופף.

מה הוא כבר לא עשה בחייו? היה אדריכל-פנים, וצייר, ופסל, ומתופף, ואדריכל, ונגן ג'אז. בלוס-אנג'לס הוא בנה את מועדון האהלים, אחד ממועדוני-הלילה היפים בעיר. במועדון החתול העצבני שם הוא זוכר לטוב כמתופף ונגן הג'אז מי הטובים שהיו להם. אבל מה שזיכירו לטוב יותר מהכל, הן תצוגות-האופנה שערך שם, עם יצירות תוצרת שתי ידיו ודוגמניות תוצרת ישראל. שכן לורנס זי, התמחה בליקוטן מעימקי השיכחה של כל היפהפיית ישראליות שיצאו אי פעם לעשות חיל

אילנה גור וזינט לוין
זינט לוין, אחת היפהפיות הישראליות הידועות בזמנה, מדגמת יצירה של לורנס בתצוגת אופנה שלו. כיום זינט מגדלת בעל ומשפחה אמריקנים, חיה בצניעות. בתמונה, מימין: אילנה גור, הפסלת הישראלית, מדגמת שמלה ותכשיט כסף של לורנס.

אליס בודנפלד

(שנייה מימין) גרושתו של החצוצרן המפורסם אדי קלברט, השתייכה גם היא לצוות הדוגמניות של לורנס. אליס, נערת-זוהר ישראלית שיצאה לחפש את עולמה בעולם הגדול, לא כל-כך בדיוק מצאה אותו, אולם השתלבה בחיים מעבר לים, ומרצה שם. שתי ישראליות נוספות הן: הראשונה מימין חיפאית בשם דבורה, ומשמאל אליס סטודנטית בשם כרמלה.

בולטות — לא היסט לורנס להעלות יפה-פיות על המסלול. הוא פשוט אסף את כל הדוגמניות, הסתמ-יפהפיות, ונערות-הזוהר הישראליות שנמצאו בסביבה — עטף אותן ביצירותיו המרהיבות והמרשימות — ו-עשה חייל. מובן שהוא לא פסל יפהפיה לדוגמנות גם אם לא היתה ישראלית. לורנס יודע להרשים ביצירותיו כמו ב-הופעתו: הוא בונה צורות נועזות, משתמש בכדים וצבעים חדים, וחידושו העיקרי — יוצר גם תכשיטים שאינם באים כתוספת

ליו, הפך לורנס איש יהודה לגורם מוכר בעולם האופנה שם. עד כדי כך, שכמו כל גדולי הענף, הוציא גם בושם מיוחד על שמו. וכמובן שגם זה הלך. לשיא הצלחתו, או לפחות לשיא ה-פירסום, הגיע לורנס, בעל הוקנקן ה-מרשים והשפם נוסח סלודרו דאלי, ב-תצוגת-האופנה שלו, שבעטיין כונה הגאון התורכי של לוס אנג'לס. בניגוד לנהוג במקצוע, בה שמים המציגים את הדגש על הבגד, בוחרים בדוגמניות נאות, אך לא

רונית רינת

(שמאלית) ממלכות-היופי הישראליות בעבר הלא-רחוק, מדג' מנת יצירה משל לורנס. גם שתי הדוגמניות האחרות מציגות יצירות משלו. התחתונה — מזכירתו של לורנס. בתמונה מימין: רונית מדגמנת בגד ותכשיט נוספים של לורנס. כיום רונית נשואה באמריקה לרופא-שיניים, אם לשלושה.

המזכירה

הלו מסרט, מזכירתו של לורנס איש יהודה, מדגמנת משהו הנחשב לבגדי-ים. יצירה זו אופיינית לעבודתו של לורנס: בבוקר, במיש-רדו, הוא הגה את הרעיון, תפס את הדוגמנית הראשונה שהיתה בשטח — מזכירתו — עבד עליה כמה שעות, ולעת ערב כבר הציג את המוצר המוגמר.

שבא, שקיעה בקיסריה, משב אביב, ודי-מנה. עד כדי כך. אלא שכל הדברים הטובים באים לקיי-צם. אשתו של לורנס פשוט סירבה להיות אמריקאית. היא לא התנגדה למסע כיבוש נועז — בתנאי שיהיה לו סוף. וכך, לכבוד הבר-מצווה של הבכור, סגר לורנס איש יהודה את משרדו המשגשג, נפרד משלל דוגמניותיו המבלבלות, וזחל לארץ יתה.

לבגד, אלא משתלבים איתו אורגנית. כמו מדליון ענק המשמש בעצם כסגר למחשוף, או ענק ענקי המשמש בעצם צווארון, ו-כדומה. תצוגת-אופנה אופייני טיפוסית שלו. לדוגמה, היתה אורחת-הכבוד רני כר-מל, אשתו של חזי כרמל, הקונסול הישר-אלי בעיר. אחת הדוגמניות היתה רונית רינת, שתוארה כמיס-ישראל 1964, דיגמ-נה דגמים בשם ערבית בירושלים, מלכת

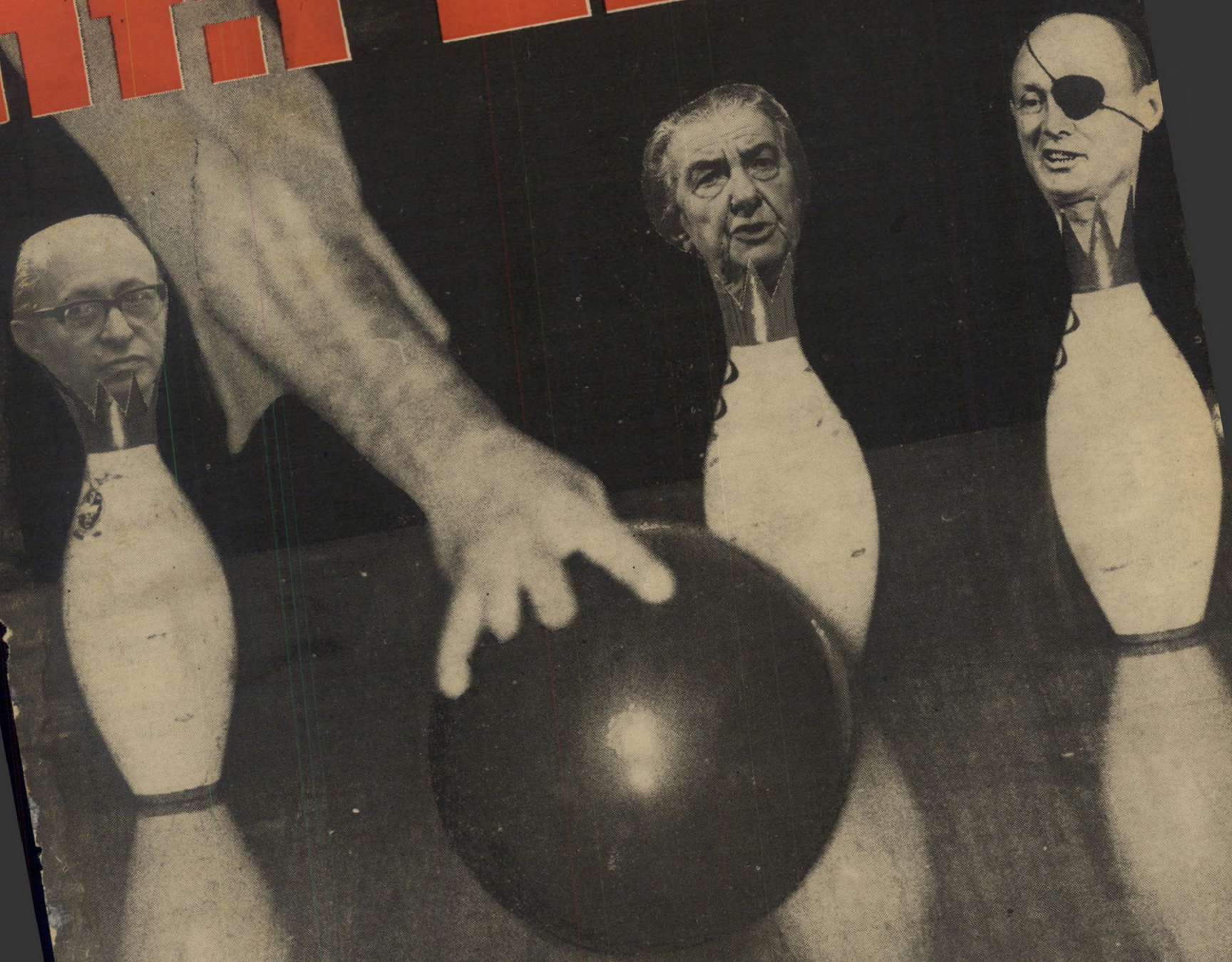
דמור: 2.75 ל"י

מספר 1895

שנה 38

26.12.73

העולם הזה

בחירות '73

לקראת שעת השי"ן